

Barn av informasjonsrike medieomgivelser

En studie av norske elever og
studenter sitt forhold til nyheter
i tradisjonelle og sosiale medier

Eiri Elvestad

**SKRIFT-
SERIE**
Nr. 23

2015

Barn av informasjonsrike medieomgivelser

En studie av norske elever og studenter sitt forhold til
nyheter i tradisjonelle og sosiale medier

Eiri Elvestad

Skriftserien fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold nr 23/2015

© Høgskolen i Buskerud og Vestfold / Forfatteren 2015

Skriftserien fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold nr 23/2015

Skriftserien kan lastes ned fra <http://bibliotek.hbv.no/skriftserien>

ISSN: 1894-7522 (online)

ISBN: 978-82-7860-278-2 (online)

Omslag: Kommunikasjonsseksjonen, HBV

Utgivelser i HBVs skriftserie kan kopieres fritt og videreformidles til andre interesserte uten avgift. Navn på utgiver og forfatter(e) angis korrekt. Det må ikke foretas endringer i verket.

Om prosjektet

Hensikten med dette prosjektet har vært å øke forståelsen av hvordan det å ha vokst opp i informasjonsrike medieomgivelser i Norge preger unge voksnes forhold til nyheter. Studien baserer seg på data fra en spørreundersøkelse blant et utvalg norske studenter og elever i videregående skole samt lengre intervjuer med et utvalg studenter. Det norske utvalget av studenter sammenlignes også med tilsvarende studier av studenter i Israel og Storbritannia.

Undersøkelsen viser at:

- *94 prosent er daglig på Facebook, men kun 6 av de spurte oppgir Facebook som den eneste nyhetskilden de vanligvis bruker.*
- *Norske aviser har fortsatt en veldig sterk stilling som nyhetskilde. 74 prosent av elevene og 89 prosent av studentene oppgir nettaviser som den nyhetskilden de vanligvis oppdaterer seg på. Blant de borteboende studentene har andelen som har lest lokalaviser økt sammenlignet med en tilsvarende studie fra 2004.*
- *Tilliten til de tradisjonelle nyhetsmediene er høy, spesielt tilliten til NRK.*
- *Det oppleves fortsatt som en samfunnsplikt å følge med på nyheter av et flertall elevene og studentene i dette utvalget.*
- *De norske studentene bruker og interesserer seg i større grad for nyhetsmedier enn studentene fra Israel og Storbritannia. De britiske studentene er minst interessert.*
- *De norske studentene har mye høyere tillit til de tradisjonelle nyhetsmediene enn studentene fra Israel og Storbritannia. Tilliten til nyhetskilder fra alternative kilder i sosiale medier er mindre i alle de tre utvalgene, men minst i det norske utvalget.*

Dette prosjektet bekrefter inntrykket av unge voksne i Norge som storforbrukere av nyhetsmedier sammenlignet med de fleste land i Europa og USA. Denne rapportens konklusjon er derfor at det å vokse opp i et samfunn med et mangfold av informasjonsrike nyhetsmedier fortsatt preger unges forhold til nyheter, selv om de har flyttet seg over på nett og mobil.

Eiri Elvestad er førsteamanuensis i sosiologi ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold (fra 01.01.2016 Høgskolen i Sørøst-Norge). Hun har publisert en rekke bøker, rapporter og artikler i norske og internasjonale tidsskrifter om mediernes rolle i samfunnet. I studieåret 2014-2015 var hun gjesteforsker ved UC Berkeley i USA. Hennes forskningsinteresser omfatter blant annet politisk kommunikasjon, mediebruk, lokale medier, kjønn i media og mediesosiologi.

Forord

Det har skjedd mange endringer i forhold til nyhetsmediebruken i den norske befolkningen de siste 20-30 årene. De har blitt mer spesialiserte i sin mediebruk, også i sin nyhetsmediebruk, de kjøper ikke lenger like mange papiraviser og NRK sine nyhetsmeldinger når ikke lenger like stor andel av befolkningen. Internett og sosiale medier er blitt viktigere som nyhetskilde, særlig for de unge i befolkningen. Samtidig er det grunn til å understreke at nyhetsmediebruken fortsatt er høy i den norske befolkningen sammenlignet med de fleste land i Europa og USA. Denne rapportens utgangspunkt har derfor vært å studere hvordan et utvalg av unge voksne elever og studenter i et land med høyt nyhetskonsument i befolkningen forholder seg til ulike nyhetskilder og nyheter i tradisjonelle og sosiale medier.

Prosjektet ble i 2014 tildelt støtte fra Rådet for anvendt medieforskning (RAM). Dataene som presenteres i denne rapporten ble samlet inn våren 2014. Prosjektet inngår i et samarbeidsprosjekt med forskerne Angela Phillips ved Goldsmith University i Storbritannia og Mira Feuerstein ved Oranim College i Israel. Parallelt med denne norske studien gjennomførte forskerne i Storbritannia og Israel en tilsvarende studie blant studenter ved henholdsvis Goldsmith University og Oranim College. Denne rapporten handler først og fremst om det norske utvalget. Avslutningsvis i denne rapporten vil det bli vist til noen sammenligninger av studentene fra de tre utvalgene, men for ytterligere publikasjoner fra dette samarbeidsprosjektet ta kontakt med undertegnede.

Idun Aune har vært forskningsassistent i prosjektet og hjulpet med innsamling, registrering og transkribering av data. Du har vært til stor hjelp, og gratulerer med din masteroppgave om hvordan norske studenter på utveksling i utlandet bruker nyhetsmedier!

Takk til Kyrre Svarva for hjelp med spørreskjema og til Trond Løyning og Even Gran for gjennomlesning og kommentarer. Takk også til rektorer og lærere ved de videregående skolene i Vestfold og Sør-Trøndelag, og forelesere ved HBV og NTNU for at vi fikk lov til å dele ut spørreskjemaer i pauser i deres timer/forelesninger. Og størst takk til alle dere studenter og elever som har deltatt i denne undersøkelsen og bidratt til ny kunnskap om hvordan unge voksne bruker nyhetsmedier!

Eiri Elvestad

18. desember 2015

Innhold

Tabeller.....	4
Figurer	5
Innledning.....	6
Prosjektets problemstillinger:	9
Endringer i nyhetsmediebruken i Norge	10
Tradisjonelle og nye nyhetskilder.....	14
Metode og datagrunnlag.....	16
Resultater	18
Bruk av nyhetsmedier offline og online	19
Oppdatering på nyheter	23
Oppsummering.....	25
Nyheter er det som skjer i samfunnet.....	26
Hvilke kilde er viktige for å vite hva som skjer	29
Hva slags nyheter er interessante?	31
Oppsummering.....	35
Stedstilknytning og interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter	36
Oppsummering.....	44
Politisk interesse, deltakelse og nyhetsmediebruk.....	45
Oppsummering.....	51
Oppvekst og venners betydning.....	52
Å snakke med venner om nyheter	56
Å følge med på nyheter som en samfunnsplikt.....	57
Oppsummering.....	60
Tillit til nyhetsmediene	61
Høy tillit til NRK.....	61
Oppsummering.....	68
Britiske, israelske og norske studenters nyhetsmediebruk	69
De israelske, britiske og norske studentenes tillit til nyhetsmedier	74
Oppsummering.....	76
Avslutning	77
Appendix.....	82
Referanser	91

Tabeller

Tabell 1 Tradisjonelle og andre eller nye nyhetsmedier/-kilder på og utenfor internett.	14
Tabell 3 Nyhetskilder elevene og studentene vanligvis bruker for å oppdatere seg på nyheter. Prosentandel.	23
Tabell 4 Hvor ville elevene og studentene først ha fått vite om en alvorlig ulykke i Oslo. Prosent.	25
Tabell 5 Andelen elever og studenter som mener at følgende medier er veldig nyttig, ganske nyttig, ikke så veldig nyttig eller ikke nyttig i det hele tatt, for å få vite hva som skjer i samfunnet. Prosentandel.	30
Tabell 6 Interesse for ulike typer av nyheter blant studenter og elever. Prosentandel. (Signifikant +/- korrelasjon med alder) (M= menn mer interessert enn kvinner og K= kvinner mer interessert enn menn).	31
Tabell 7 Oversikt over andelen av elever og studenter som oppga en nyhet som interesserte dem i forrige uke. Prosent.	32
Tabell 8 Oppgitte nyhetssaker fra forrige uke etter tema. Prosentandel.	33
Tabell 9 Nyhetsmedium hvor elevene og studentene først fikk vite om nyhetssaken de oppga fra forrige uke. Prosentandel.	34
Tabell 10 Geografisk nivå på nyhetssakene som ble oppgitt. Prosentandel.	40
Tabell 11 Interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter og tilknytning til samfunn på ulike nivåer. Regresjonsanalyser. Standardiserte betakoeffisienter.	41
Tabell 12 Ulike former orientering i forhold lokale, nasjonale og internasjonale nyheter. Prosentandel (N).	42
Tabell 13 Studentenes stedstilknytning og bruk av lokale, nasjonale og internasjonale nettaviser. Regresjonsanalyse. Standardiserte betakoeffisienter. (Kun studenter).	43
Tabell 14 Sammenhengen mellom interesse for politikk, aktivitet i politisk parti eller organisasjon og bruk av ulike nyhetsmedier.	48
Tabell 15 Politisk interesse på ulike nivåer, om de er aktive i politisk parti/org og hvor aktive de er i sosiale medier/på internett.	50
Tabell 16 Tilgang til nyhetsmedier hjemme (elever) og de siste 3 årene før de begynte å studere (studenter). Prosentandel som har eller hadde tilgang.	52
Tabell 17 Mors og fars høyeste utdanning og tilgang til ulike typer av aviser hjemme. Prosentandel.	53
Tabell 18 Tilgang til nyhetsmedier i oppveksten (hjemme) og bruk av nyhetsmedier på nett. Regresjonsanalyse. Standardiserte Betakoeffisienter.	54
Tabell 19 Nyhetskilder studentene fra Israel, Norge og UK vanligvis bruker. Prosentandel.	69
Tabell 20. Tillit til nyhetsmedier blant studenter fra Israel, Norge og UK. Gjennomsnittsverdi (standardavvik). 0=ingen tillit og 4= full tillit.	75
Tabell 21 Tillit til nyhetsmedier og antall nyhetskilder blant studenter fra Israel, Norge og UK. Korrelasjon, Pearsons r.	75

Figurer

Figur 1 Andelen som hadde sett på TV-nyheter, lest papiraviser og hørt på radionyheter en gjennomsnittsdag i perioden 1994 til 2014.	10
Figur 2 Andelen i aldersgruppen 16-24 år som har lest papiravis og sett/hørt på fjernsyns- og radionyheter på en gjennomsnittsdag i perioden 2000-2014.	11
Figur 3 Lesing av nyheter på nett fra aviser og andre kilder i perioden 2001-2014. Andel av befolkningen (9-79 år) som har lest på en gjennomsnittsdag. Prosent.	12
Figur 4. Andelen som har brukt internett til å lese nyheter fra aviser eller andre kilder i perioden 2002-2014 blant 16-24 åringer. Prosent.	12
Figur 5 Bruk av nyhetsmedier på en gjennomsnittsdag i aldersgruppen 16-24 år (kilde: Norsk Mediebarometer 2014, SSB)	13
Figur 6 Bruk av ulike medieplattformer. Prosent.	19
Figur 7 Besøk på ulike nyhetstjenester på nett eller i sosiale medier. Prosent.	20
Figur 8 Hvor ofte er elevene og studentene aktive i sosiale medier og på nett. Prosent.	22
Figur 9 Antall nyhetskilder som vanligvis brukes (antall kilder oppgitt =9). Prosentandel.	24
Figur 10 Holdninger til nyheter. Prosentandel som ulik grad er enig eller uenig i påstandene.	27
Figur 11 Hvor ofte besøker elevene og studentene lokale, riks- og utenlandske aviser på nett. Prosent.	37
Figur 12 Lesing av lokal-/regionaviser på nett og/eller papir. Elever	38
Figur 13 Lesing av lokal-/regionaviser på nett og/eller papir. Studenter	38
Figur 14 Lesing av riksaviser på nett og/eller papir. Studenter	38
Figur 15 Lesing av riksaviser på nett og/eller papir. Elever	38
Figur 16 Andelen som er svært interessert eller interessert i lokale, nasjonale og internasjonale nyheter.	39
Figur 17 Elevene og studentenes tilknytning til geografiske nivåer. Prosent.	41
Figur 18 Interesse for lokal-, riks- og internasjonal politikk. Prosentandel.	45
Figur 19 Deltakelse i politiske aktiviteter siste 12 mnd.	47
Figur 20. Det å følge med på nyheter som samfunnsplikt. Elever	57
Figur 21. Det å følge med på nyheter som samfunnsplikt. Studenter	57
Figur 22 Nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten. Prosentandel.	61
Figur 23 Tillit til ulike nyhetsmediekilder.	62
Figur 24 Tillit til institusjoner, politiske partier og politikere.	63
Figur 25 Interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter blant studenter fra Israel, Norge og UK.	71
Figur 26 Hvor ofte utvalget av studenter fra Israel, Norge og UK besøker ulike tradisjonelle mediers nettsider. Prosent.	73
Figur 27 Hvor ofte utvalget av studenter fra Israel, Norge og UK besøker andre nyhetskilder på nett. Prosent.	74

Innledning

Allerede fra 1920-tallet var samfunnsforskere opptatt av hvordan nyhetsmedier kan bidra til å integrere individer i små og store samfunn (Park, 1929; Stamm, 1985), eller hvordan nyhetsmedier er avgjørende for den politiske kommunikasjonen i et demokrati (Lippmann, 1922). Nyhetsmedier er blitt sett på som viktige skapere av «forestilte felleskap», en følelse av fellesskap mellom de som følger de sammen nyhetene (Anderson, 1983). Idealet om at nyhetsmedier skal være formidlere av den offentlige mening eller en form for ideell offentlighet og dermed en forutsetning for vestlige demokratier er også blitt hyppig diskutert (Habermas, 1971/1991). Vi finner igjen de samme måtene å argumentere for nyheters rolle i samfunnet på i for eksempel offentlige utredninger (NOU, 2000:15) og pressens definisjon av egen rolle (Vær varsom-plakaten). Et informert demokrati er avhengig av informerte borgere som deltar i politiske beslutningsprosesser i samfunnet. Mediene er tillagt en viktig rolle i vårt demokrati, både lokalt og nasjonalt. De lokale nyhetsmediene har en rolle som lokal offentlighet i lokalsamfunn, og de nasjonale mediene skal legge til rette for den nasjonale debatten.

Internasjonal forskning har pekt på at medieutviklingen har bidratt til at vi får mindre tillit til hverandre (Putnam, 2000), blir mer ensomme (Turkle, 2011) og en spesialisering av mediebruken som fører til en liten gruppe «news junkies» (Prior, 2007) og en økende andel som kobler seg av nyhetsmediene (Blekesaune, Elvestad, & Aalberg, 2012). Men Schudson er i boka «The good citizen» (Schudson, 2011) mer optimistisk i forhold til utviklingen, og mener at vi bygger bildet av fortiden på en illusjon.

Det har skjedd mange endringer i forhold til nyhetsmediebruken i den norske befolkningen de siste 20-30 årene. Vi kjøper ikke lenger like mange aviser, NRK sine nyhetssendinger når ikke lenger like stor andel av befolkningen og internett og sosiale medier er blitt stadig viktigere som nyhetsskilde, særlig for de unge i befolkningen (Bjørnstad & Tornes, 2014; Vaage, 2015). Samtidig er det grunn til å understreke at nyhetsmediebruken fortsatt er høy i den norske befolkningen sammenlignet med de fleste land i Europa og USA (Blekesaune et al., 2012; Trilling & Schoenbach, 2013). Sammen med de andre nordiske landene er det blitt pekt på hvordan mediene i Norge blir sett på som et velferdsgode som velferdsstaten skal sikre borgerne tilgang til (Syvertsen, Enli, Moe, & Mjøs, 2014). Den norske befolkningen lever også i det som har blitt omtalt som «the most advantageous opportunity structure for informed citizenship» på grunn av både omfanget av nyheter på TV og deres plassering i sendeskjemaet (Esser et al., 2012). De nyhetsrike omgivelsene kan forklare hvorfor også de politisk uinteresserte i Norge har relativt høye politiske kunnskaper, mens det samme ikke er tilfelle for de politisk uinteresserte i land med mindre nyhetsrike omgivelser (Aalberg & Curran, 2012).

Tidligere ble det å følge med på nyhetene opplevd som en borgerplikt, men studier av nyhetsmediebruk har vist at stadig færre tillegger denne plikten betydning for sin mediebruk (Hagen, 1994; Trilling & Schoenbach, 2013). Vi bruker stadig mer tid på medier, men hva vi eksponerer oss selv for er mer variert og i større grad preget av motivasjon. Flere studier viser at interessen for nyheter i tradisjonelle nyhetsmedier synker i USA og Europa (Blekesaune et al., 2012; Prior, 2007). En økende andel dropper helt nyhetsprogrammer på radio og fjernsyn og slutter å lese aviser. Dette har ført til bekymring for demokrati og integrering i samfunnet (Blekesaune et al., 2012). Det er blitt pekt på at nedgangen i interessen for nyheter fører til at kunnskapskløftene øker mellom de som får med seg

nyhetsmedier og de foretrekker underholdning (Prior, 2005). Mens interessen for nyhetsprogrammer synker, bruker vi stadig mer tid på underholdningsprogrammer, og det er blant de som er minst interessert i politikk vi ser størst nedgang i nyhetsmediebruken (Aalberg, Blekesaune, & Elvestad, 2013).

Men nedgang i interessen for nyheter i tradisjonelle medier og økt bruk av underholdning, behøver ikke være en trussel for demokratiet, hvis internett brukes til å gi en oversikt over hva som skjer i samfunnet. En nederlandsk studie peker på hvordan de som i sterkeste grad prioriterer underholdning fremfor informasjon lettere får med seg online nyheter, og dermed i det minste får med seg et overblikk av nyheter og politikk (Trilling & Schoenbach, 2013). Nyheter på nett kan man få med seg gratis mens man følger med på et underholdningsprogram. Trilling og Schoenbach (2013) mener det ikke nødvendigvis er grunn til å frykte at internett vil føre til at flere systematisk vil miste informasjon om hva som skjer i samfunnet rundt dem. De viser blant annet til at også de som ikke mener at det er en borgerplikt å følge med på hva som skjer i samfunnet får med seg nyheter online. Fjernsynets «trapping»-effekt handler om hvordan det å legge fjernsynsnyhetene i beste sendetid og før og etter populære programmer førte til at flere så nyheter (Schoenbach & Lauf, 2002). Kanskje kan denne effekten overføres til internett og sosiale medier? En studie av hva som deles av nyheter i sosiale medier viser at de nyhetene som deles følger de tradisjonelle nyhetskriteriene, men at de skiller seg fra avisforsidene nyheter ved at det er mer positive nyheter og flere nyheter om politikk (Wadbring & Ödmark, 2015). For mindre politisk interesserte ungdommer er det også mer sannsynlig at de blir lokket til å lese nyheter gjennom sin bruk av sosiale medier enn lesing av papiraviser eller gjennom fjernsynstitting.

Flere (Enjolras, Karlsen, Steen-Johnsen, & Wollebæl, 2013; Holt, Shehata, Strömbäck, & Ljungberg, 2013) har vært opptatt av ungdommer og unge voksnes bruk av sosiale medier og hvilken betydning dette har for det politiske engasjementet. En svensk studie viser at både det å følge med på politiske nyheter i tradisjonelle medier og bruk av sosiale medier til politisk hensikter bidrar til å øke politisk interesse og den politiske deltakelsen over tid (Holt et al., 2013). Videre viser denne studien at de yngre i større grad enn de eldre bruker sosiale medier av politiske hensyn. Dette viser seg også i en norsk studie som finner at ungdom følger toppolitikere og partier på Facebook i større grad enn eldre, og tendensen er økende (Enjolras et al., 2013). Ungdommer som snakker mye med venner om hva de har hørt i nyhetene, miljøet rundt dem og politikk ser ut til å ha høyere politiske kunnskaper, demokratiske verdier og ulike former for samfunnsdeltakelse (Ekström & Östman, 2013). For mange ungdommer foregår også disse samtalene på Facebook, og linker til ulike nyhetsoppslag vil kunne være en måte å sette dagsorden på eller delta i en diskusjon med. Sosiale medier behøver derfor ikke være et hinder for engasjement i samfunnet. Dette er igjen med på å styrke antakelser om at ungdoms og unge voksnes bruk av sosiale medier kan bidra til å øke deres politiske engasjement. Hyppig bruk av sosiale medier trenger med andre ord ikke være en trussel mot deltakelse i samfunnet.

Tostegshypotesen er teorien om hvordan mediernes budskap blir mottatt av et mindre antall mottakere (opinionsledere), som gjennom personlig kommunikasjon bringer budskapet videre til et større antall mennesker (Lazarsfeld, Berelson, & Gaudet, 1948). Denne teorien kan også bidra til å forklare hvordan spredningen av nyheter og informasjon kan foregå i sosiale medier. Et sentralt kjennetegn ved opinionslederne er at de bruker mer tid på og flere medier enn andre (Katz & Lazarsfeld, 1955/2006), og mens de lokalt orienterte

opinionslederne bruker lokale medier, bruker kosmopolittene nasjonale og internasjonale medier mer enn andre (Merton, 1949). Mens det tidligere var slik at opinionslederne spredte sine tolkninger av medienes budskap til sosiale settinger som fagforeningsmøter, lunsjrommet, foreninger osv, kan dagens opinionsledere spre informasjon gjennom sosiale medier. Kommunikasjonen som foregår på sosiale medier må i enda større grad enn kommunikasjon via tradisjonelle medier forstås i et nettverksperspektiv (Enjolras et al., 2013).

Facebook startet opp som et møtested for de unge (Frønes & Futsæter, 2013), og selv om det nå er flere eldre som har egen Facebook-konto er dette først og fremst de yngre sin møteplass. Frønes og Futsæter hevder at Facebooks ekspansjon sannsynligvis har bidratt til utviklingen av en økt allmenn kompetanse i forhold til digital kultur. De peker på hvordan Facebook både har kapasitet til å dekke behovet for privatkommunikasjon, men også for massekommunikasjon. Når de fleste unge er pålogget Facebook hele tiden (Brandtzæg & Heim, 2009) åpner dette også for at de kan ekspanderes for nyheter oftere. I starten var studier av Facebook først og fremst opptatt av hvordan de unge brukerne bruker Facebook til å inngå i ulike fellesskap, danner nettverk og eksponerer seg selv eller iscenesetter seg selv i sosiale medier (Lehdonvirta & Räsänen, 2011). I de senere år har det blitt mer fokus på hvordan sosiale medier benyttes i den politiske kommunikasjonen (Enjolras et al., 2013), og hvordan Facebook blir en plattform hvor nyheter deles (Bobkowski, 2015).

Internett har bidratt til at det både er blitt nye muligheter for å få med seg og følge nye nyhetskilder, men også for at den enkelte selv kan produsere og spre nyheter. Men som det har vært pekt på fra flere hold er det lettere å komme til orde, men vanskelig å bli hørt på internett (NOU 2010:). Spredning av nyheter i sosiale medier og en spesialisering av nyhetsbruken bidrar til bekymring for at medieutviklingen bidrar til utviklingen av ekkokamre der individer lukker seg inne i bobler av individer med de samme holdningene (Sunstein, 2009) og danner en form for «idioculture» (Fine, 1979). Det at underholdning prioriteres fremfor nyheter om politikk har også skapt bekymring (Toril Aalberg et al., 2013). Men spesialiseringen handler ikke bare om man foretrekker underholdnings- eller «hard news» eller hvilke politiske vinklinger en velger på nyhetene. En økende spesialisering av nyhetsmediebruken viser seg også i utviklingen av interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter (Elvestad & Shaker, 2015). Denne studien viser at etter introduksjonen av internett har interessen for lokale nyheter gått ned, færre er altetende og det har vært en liten økning i andelen som er mer interessert i internasjonale nyheter enn i lokale og nasjonale nyheter. Finner vi igjen dette mønsteret blant de unge i denne studien?

Medieutviklingen fører til at både tradisjonelle nyhetsmedier går inn på nye medieplattformer og nye eller alternative kilder til nyheter dukker opp. I denne utviklingen blir spørsmål om troverdighet og tillit viktig for å kunne forstå de unges forhold til nyheter. En studie av ledende nyhetssider på internett i ni land peker på at de ledende nyhetssidene er veldig like de tradisjonelle avis- og fjernsynsnyhetene og at det er de allerede ledende mediekonglomeratene som har befestet sin stilling på tvers av medieplattformer (Curran et al., 2013). Nyere forskning tyder også på at tilliten til de tradisjonelle mediene overflyttes til internett (Tsfati, 2010). Den norske befolkningens holdninger til medier og ytringsfrihet viser videre at de har tiltro til at norske medier sette viktige saker på dagsorden, men at de er mer kritiske til journalistenes vinklinger og hvordan medieeiernes økonomiske interesser påvirker innholdet (Staksrud et al., 2014). Hvordan kommer tilliten til de norske mediene til uttrykk når unge voksne velger nyhetskilder?

Prosjektets problemstillinger:

I denne undersøkelsen skal vi diskutere hvordan unge voksne i Norge forholder seg til nyheter fra tradisjonelle nyhetsmedier og nye kilder/sosiale medier. Vi skal se på hva slags nyhetsmedier de bruker, hvordan de vurderer ulike nyheter som interessante og relevante eller ikke og hvordan de vurderer ulike nyhetskilder. Videre skal vi diskutere hvordan nyhetsmediebruk må sees i sammenheng med tilknytning og politisk interesse. Vi vil også se på hvordan oppvekst, familie og venner spiller en rolle for nyhetsmediebruk. Følgende problemstillinger vil bli belyst i denne studien:

- 1. Hvordan bruker unge voksne i Norge tradisjonelle nyhetsmedier og andre og nye kilder til nyheter?*
- 2. Hvilke holdninger har de til nyheter, hvordan vurderes kvaliteten og hvilke nyheter interesserer dem?*
- 3. Hvilken sammenheng er det mellom tilknytning til og interesse for samfunn på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå og nyhetsmediebruk?*
- 4. Hvilken sammenheng er det mellom de unge voksnes politisk interesse, politisk aktivitet og nyhetsmediebruk?*
- 5. Hvilken rolle spiller foreldre, venner og samfunnets forventninger for nyhetsmediebruken deres?*
- 6. I hvilken grad har de unge voksne tillit til nyheter fra ulike nyhetskilder på og utenfor nett?*

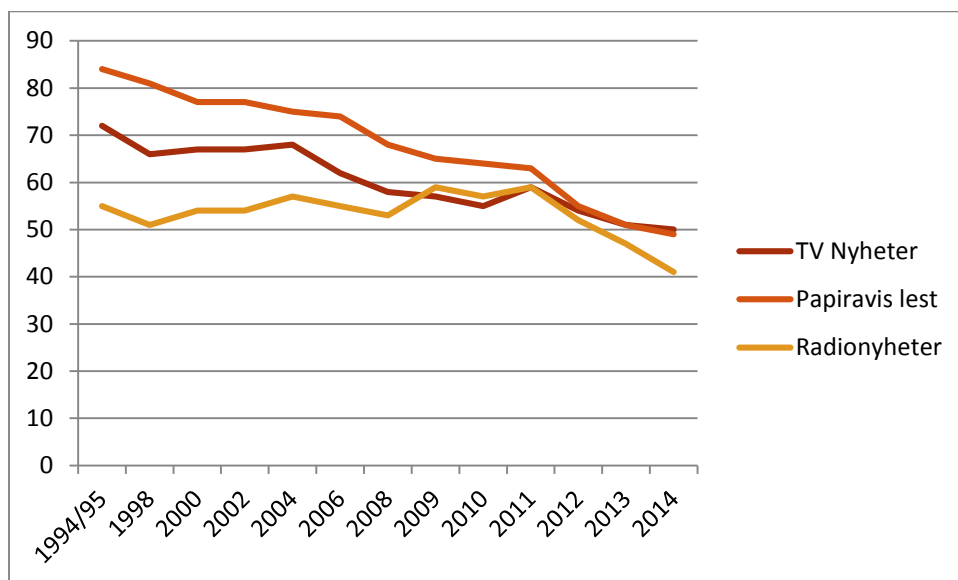
Avslutningsvis i denne rapporten vil vi se på unge voksne i Norges nyhetsmediebruk i et komparativt perspektiv, og spør om det er forskjeller mellom unge voksne som lever i svært ulike politiske situasjoner og i ulike mediesystemer sitt forhold til nyhetsmedier.

- 7. Er det forskjeller mellom unge voksne i Norge, Storbritannia og Israel når det gjelder bruk av nyhetsmedier, og hva kan forklare forskjellene?*

Til å belyse disse problemstillingene vil vi studere et utvalg av elever på videregående skole og et utvalg studenter. Men før vi begynner på presentasjonen av utvalg og funn i denne studien, vil vi vise hvordan bruken av nyhetsmedier har endret seg de siste 20 årene i Norge.

Endringer i nyhetsmediebruken i Norge

Før vi ser nærmere på utvalget i denne studien og hvordan de bruker og forholder seg til nyhetsmedier og nyheter, vil vi vise til utviklingen av nyhetsmediebruken i Norge de siste 20 årene. Vi starter med å se på de tradisjonelle nyhetsmediene. Opplagstallene til papiravisene synker og det er ikke noe unntak fra 2013 til 2014 (Høst, 2015).¹ I Norge var det i 1994 85 prosent som hadde lest en papiravis en gjennomsnittsdag. Fram mot 2014 sank denne andelen til 49 prosent. Tiden vi bruker på fjernsyn har holdt seg mer stabil de siste tjue årene, men hva vi bruker fjernsynet til å se på, har endret seg. I 1994 så 67 prosent på nyhetsmeldinger på fjernsyn, mens andelen i 2014 kun var på 50 prosent. Radiolyttingen har også gått ned. Mens det i 1994 var 55 prosent som lyttet på nyheter på radio på en gjennomsnittsdag, var det i 2014 41 prosent som gjorde det samme (Vaage, 2015). Figuren under viser hvordan bruken av TV-nyheter, radionyheter og papiraviser (nyhetsmedier utenfor nettet) har utviklet seg de siste 20 årene hvor internett har blitt en stadig viktigere nyhetskilde.

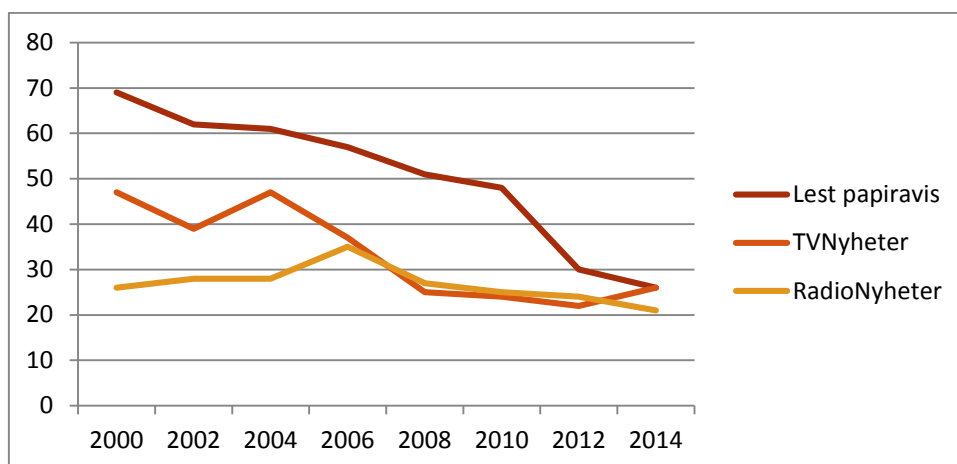
Figur 1 Andelen som hadde sett på TV-nyheter, lest papiraviser og hørt på radionyheter en gjennomsnittsdag i perioden 1994 til 2014.

*Nyheter fra radio og fjernsyn ble ikke målt i 1995/1996, så derfor er de første tallene fra 1994.

Kilde: Norsk mediebarometer, SSB (Vaage, 1997, 2015).

Som vi ser i figur 1, har altså bruken av nyhetsmediene utenfor nett; radio, fjernsyn og papiraviser sunket de siste 20 årene. Nyhetsmediebruken blant de unge har også endret seg. I figuren under (figur 2) ser vi på utviklingen blant de yngre mediebrukerne spesielt de siste 14 årene. I SSB sine data er aldersgruppen 16-24 år en egen gruppe i analysene i Norsk Mediebarometer, og figuren 2 viser utviklingen i denne gruppen.

¹ I 2014 har avisene gått over til et nytt system for beregning og offentliggjøring av opplagstall. I stedet for ett enkelt tall har de nå tre: Papir total, digital total og totalt nettoopplag. Det totale nettoopplaget sank med 4,5 prosent fra 2013 til 2014 (Høst, 2015).

Figur 2 Andelen i aldersgruppen 16-24 år som har lest papiravis og sett/hørt på fjernsyns- og radionyheter på en gjennomsnittsdag i perioden 2000-2014.

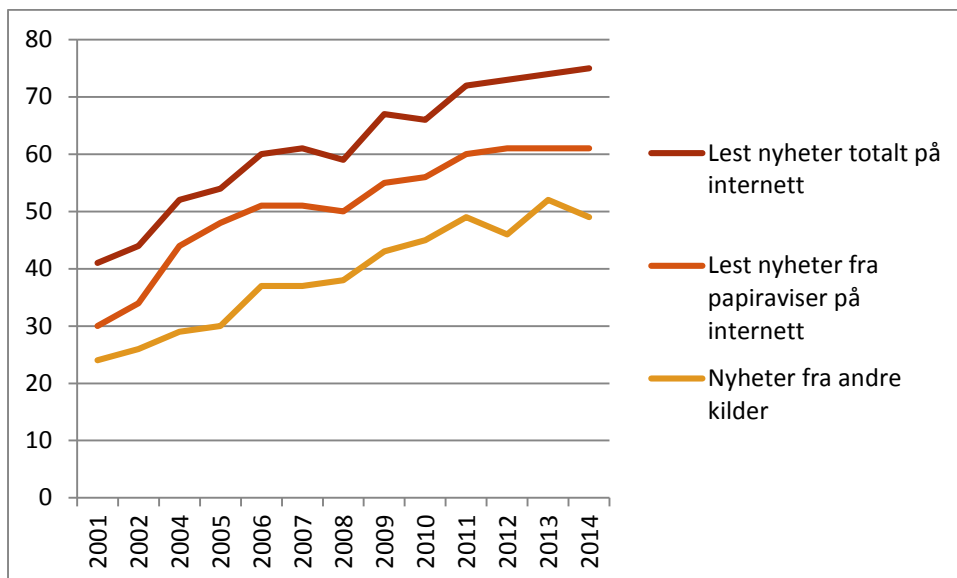
Kilde: Norsk mediebarometer, SSB (Vaage, 2015).

*tallene for radio og fjernsyn var for 16-19 år og 20-24 år. I tabellen er det gjennomsnittstallene som presenteres. Siden antall i utvalget varierer gir ikke dette et nøyaktig tall på denne gruppen.

Figur 2 viser at andelen unge som har lest papiraviser har sunket kraftig fra 2000 til 2014. Det er også en sterk nedgang i andelen som har sett fjernsynsnyheter en gjennomsnittsdag. Andelen som har hørt på radionyheter har sunket mindre, men også her har det vært en nedgang. I 2000 hadde 69 prosent i aldersgruppen lest en papiravis på en gjennomsnittsdag, 39 prosent hadde sett på fjernsynsnyheter og 26 prosent hadde fått med seg nyheter på radio. I 2014 hadde 26 prosent av 16-24 åringene lest en papiravis, 26 prosent hadde sett på TV nyheter og 21 prosent hadde hørt på radionyheter en gjennomsnittsdag. Nyheter fra tradisjonelle medier er dermed blitt vesentlig mindre interessant for den yngste aldersgruppen. Særlig gjelder dette papiraviser og fjernsynsnyheter. Men som vi skal se i figur 3, så har ikke interessen for nyheter generelt nødvendigvis sunket, men heller forflyttet seg over i nyhetsmedienes internettutgaver.

Parallelt med at det har vært en nedgang i nyhetsmediebruken i tradisjonelle nyhetsmedier utenfor nett, har det vært en økning i bruk av nyhetsmedier på nett. Avisene i Norge var tidlig på internett med egne nettgaver og ved utgangen av 2014 hadde 81 prosent av de norske papiravisene egne nyheter på internett. Dette er en liten nedgang siden 2009, hvor 87 prosent av avisene hadde egne nyheter på internett (Høst, 2015).² De tradisjonelle radio- og fjernsynskanaler fjernsynskanalerne har også fått egne nyhetstilbud på internett, hvor NRK og TV2 er størst. I tillegg til disse nyhetstilbudene på nett har det åpnet seg for nye muligheter for å følge utenlandske nyhetsmedier på nett og det er også etablert egne nyhetstjenester kun for nett (for eksempel Google News, Yahoo mfl.). Tilbudet av nyheter på nett har altså økt bruken av nyhetstjenester på nett. Figur 3 viser hvordan bruken av nyheter generelt og bruken av avisenes nettgaver spesielt har utviklet seg fra 2001 til 2014.

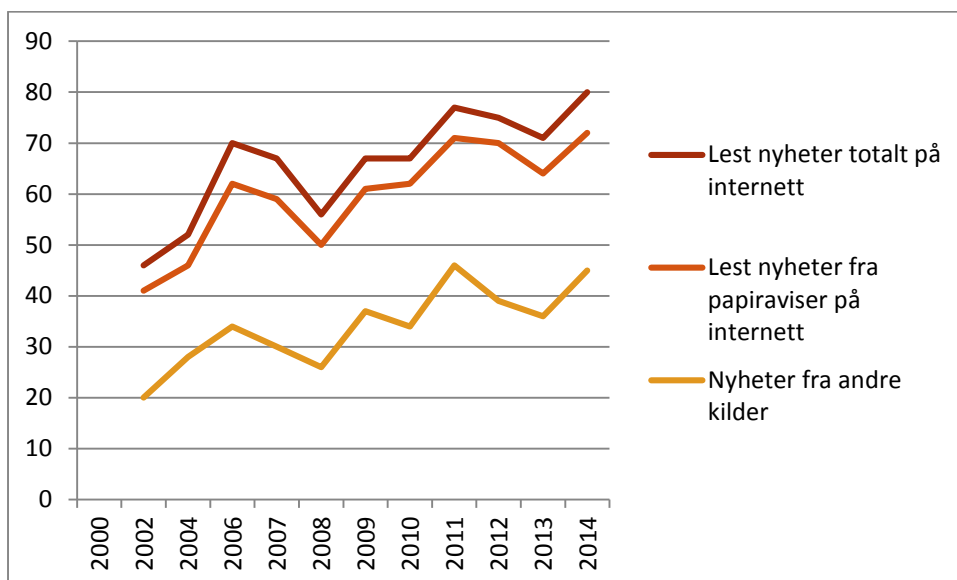
²Ved utgangen av 2014 hadde 55 aviser innført en form for betaling på sine nettsider, og de avisene med en restriktiv betalingsløsning har hatt den beste opplagsutviklingen (Høst, 2015).

Figur 3 Lesing av nyheter på nett fra aviser og andre kilder i perioden 2001-2014. Andel av befolkningen (9-79 år) som har lest på en gjennomsnittsdag. Prosent.

Kilde: Norsk mediebarometer, SSB (Vaage, 2015).

Figur 3 viser at det å lese nyheter fra aviser som også har en papirutgave, står for den største delen av nyhetslesingen på nett. Den totale andelen som hadde lest nyheter på nett på en gjennomsnittsdag hadde økt fra 41 prosent i 2001 til 75 prosent i 2014. I 2001 var det 30 prosent som hadde lest aviser på nett, mens det i 2014 var 61 prosent som hadde lest papiravis på nett på en gjennomsnittsdag. 24 prosent hadde lest nyheter fra andre kilder i 2001 og dette hadde økt til 49 prosent i 2014 (Vaage, 2015). Ser vi spesielt på de unge i aldersgruppen 16-24 år, så er det en større andel i denne gruppen enn totalt i befolkningen mellom 9 og 79, som leser nyheter på nett (figur 4).

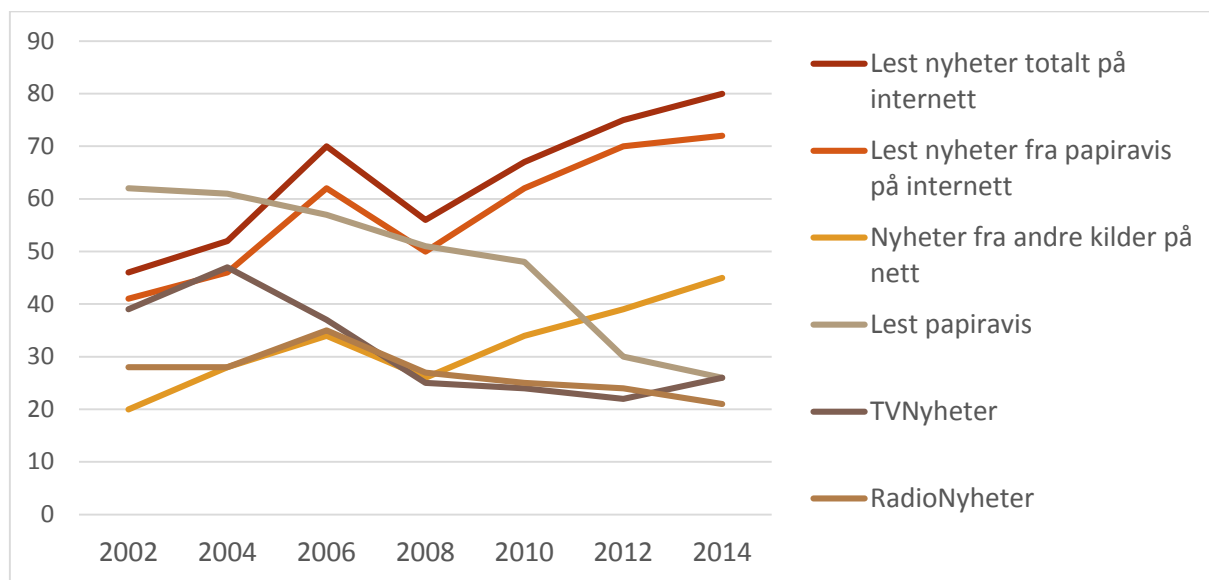

Figur 4. Andelen som har brukt internett til å lese nyheter fra aviser eller andre kilder i perioden 2002-2014 blant 16-24 åringer. Prosent.

Kilde: Norsk mediebarometer, SSB (Vaage, 2015).

Figur 4 viser at 80 prosent av 16-24 åringer har lest nyheter på internett, og 72 prosent hadde lest nyheter fra en papiravis sin nettutgave på en gjennomsnittsdag i 2014. Sammenlignet

med resten av aldersgruppene er det bare 25-44 åringene som har en større andel av nyhetslesere på nett. 16-24 åringene er videre den gruppa med høyest andel av lesere av papiravisers netttutgaver (Vaage, 2015). Interessen for nyheter er dermed stor i denne aldersgruppen, selv om interessen for papiraviser og nyheter på fjernsyn og radio synker. Setter vi figurene 2 og 4 sammen i en felles figur for bruk av ulike nyhetsmedier på nett og utenfor, er det tydelig å se hvordan utviklingen av nyhetsmediebruken går. Stadig flere i hele befolkningen (Appendix tabell A), og blant de unge spesielt, har flyttet sin nyhetsmediebruk over på nett. Figur 5 viser en samlet oversikt over utviklingen av nyhetsmediebruken blant de mellom 16 og 24 år.

Figur 5 Bruk av nyhetsmedier på en gjennomsnittsdag i aldersgruppen 16-24 år (kilde: Norsk Mediebarometer 2014, SSB)

Figur 5 viser en nedgang i tradisjonelle medieformater, men ikke nødvendigvis så stor nedgang for de tradisjonelle nyhetsmediene. I 2014 var det kun 49 prosent som leste en papiravis på en gjennomsnittsdag, mens det var 75 prosent som hadde lest en avis enten på papir eller på nett (Vaage, 2015). I undersøkelsene fra statistisk sentralbyrå er det ikke presisert hva «nyheter fra andre kilder» er, men det er rimelig å tro at tradisjonelle nyhetskilder som NRK, TV2 og utenlandske nyhetsmedier (BBC, CNN og utenlandske nettaviser) utgjør en del av denne nyhetsbruken. De tradisjonelle nyhetsmediene har med andre ord fortsatt en sterk posisjon i den norske befolkningen. Når det gjelder den yngre delen av befolkningen har flere studier pekt på at sosiale medier som Facebook er blitt viktigere for nyhetsmediebruken (Bjørnstad & Tornes, 2014). Smarttelefoner og pc-er med internett er de viktigste nyhetsplattformene for unge voksne, og av de unge mellom 15 og 29 år var det i 2013 40 prosent som oppga Facebook som viktig for å holde seg oppdatert på nyheter (TNS Gallup i Bjørnstad, 2014). I aldersgruppen 16-24 år var 90 prosent innom Facebook daglig i 2014 (Vaage, 2015). Det er også blitt vanligere for Facebook-brukerne å motta nyheter via tradisjonelle nyhetsprodusenter (f.eks. VG og NRK) sine nettsider på sin Facebook-profil. Facebook er altså en formidler eller plattform for formidling av nyheter fra tradisjonelle nyhetsmedier, men oppfattes også som et selvstendig medium som er viktig for å få med seg nyheter.

Tradisjonelle og nye nyhetskilder

Nyheter kan komme fra ulike kilder, og for å redegjøre for hvordan vi i denne rapporten definerer «tradisjonelle nyhetsmedier» samt «andre eller alternative nyhetsmedier» har vi laget en tabell hvor ulike nyhetskilder på og utenfor internett kan klassifiseres (tabell 1).

Tabell 1 Tradisjonelle og andre eller nye nyhetsmedier/-kilder på og utenfor internett.

	Utenfor nett	På nett
Tradisjonelle nyhetsmedier produsert av journalister i tradisjonelle nyhetsmedier	Papiraviser Fjernsyn Radio	Nettavisar Radio- og fjernsynskanalers nettutgaver Tradisjonelle nyhetsprodusenter som bruker ulike sosiale medier
Andre/alternative nyhetskilder produsert/formidlet av privatpersoner, organisasjoner, politiske partier osv.	Samtaler med familie, venner, kollegaer osv.	Blogger/nettsider Facebook Twitter Instagram Snapchat mm.*

*Ulike typer av sosiale medier.

Tabell 1 viser mangfoldet av nyhetskilder på og utenfor nett. De tradisjonelle nyhetsmediene eller nyhetskildene er aviser, fjernsyns- og radiokanaler. Eksempler på disse er VG, lokalaviser, NRK, TV2 og ulike radiokanaler. Tradisjonelle nyhetsmedier/-kilder er også utenlandske aviser og radio- og fjernsynskanaler slik som New York Times, BBC, Al Jazeera og CNN. Tradisjonelle nyhetsmedier/-kilder er nyhetsmerkevarer som var tilgjengelig lenge før internett, men som også har tatt i bruk internett som en kanal for nyhetsformidling. Felles for de tradisjonelle nyhetsmediene er at de som produserer nyhetsstoffet er journalister som vanligvis har utdanning i journalistikk. De andre eller alternative nyhetskildene er nyheter som er produsert av andre enn journalister som arbeider i et tradisjonelt nyhetsmedium, slik som privatpersoner, organisasjoner, politiske partier el. Utenfor nettet kan den nyhetsformidlingen som foregår også være muntlig mellom for eksempel venner, familie og kollegaer. På nett foregår denne typen en-til-en nyhetsformidling i sosiale medier eller på egne nettsider. Det er som vi skal komme tilbake til i denne studien ikke alltid like entydig om det venner publiserer på Facebook kan regnes som nyheter eller ikke. Eller om en person som kommer med oppdateringer på hva som har skjedd den aktuelle dagen på bloggen sin eller sender et bilde på Snapchat, er en nyhetsprodusent? Men med utgangspunkt i at mange unge i dag oppgir Facebook som sin viktigste nyhetskilde, er det viktig å inkludere også alternative former for nyhetskilder i en studie av nyhetsmediebruk blant unge voksne.

Med utgangspunkt i de endringene vi har vist både når det gjelder tilgangen til ulike nyhetsmedier/-kilder og bruken av nyhetsmedier, vil vi i denne rapporten se nærmere på hva et utvalg unge voksne tenker om og hvordan de bruker nyheter. Vi er opptatt av hva de definerer som nyheter og hvordan de bruker tradisjonelle og nye nyhetskilder for å tilegne seg kunnskaper eller få informasjon om lokalsamfunn og storsamfunn. Videre er vi opptatt av hvordan tilknytning til samfunnet og politisk interesse kan forklare nyhetsmediebruken, hvordan foreldre og venner spiller en rolle for måten nyhetsmedier brukes. Vi er også opptatt av hvilke forventninger og hvilken tillit de har til ulike nyhetsmedier. Avslutningsvis vil vi

diskutere hvordan det å leve i Norge og en norsk mediesituasjon har betydning for nyhetsmediebruk.

Metode og datagrunnlag

I denne studien benyttes data fra både en kvantitativ spørreundersøkelse (survey) blant elever og studenter samt data fra lengre kvalitative intervjuer med et mindre utvalg studenter. Spørreskjemaet og intervjuguiden ble utviklet i samarbeid med forskerne Angela Phillips ved Goldsmith University i London, UK og Mira Feuerstein ved Oranim College i Israel, fordi de skulle gjennomføre en lignende studie blant studenter i Storbritannia og Israel. I denne rapporten vil det være fokus på den norske delen av prosjektet, og kun avslutningsvis vil det bli vist til sammenligninger mellom de tre landene.

Utvalget av norske studenter er hentet blant bachelorstudenter ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), mens elevene i utvalget er fra 2. og 3. året på videregående skoler i Vestfold og Sør-Trøndelag. Utvalget av elever ble valgt ut ved at vi kontaktet lærere på ulike studieprogrammer på tre videregående skoler og deretter kontaktet rektor for å avklare om det var greit at vi kunne spørre elevene om de ville delta i undersøkelsen. Utvalget av studenter ble gjort ved at vi kontaktet ulike studieprogramansvarlige og emnenansvarlige og spurte om vi kunne komme inn i et av emnenes forelesninger. Det var selvsagt frivillig for både studentene og elevene å delta i undersøkelsen (se vedlagt informasjonsskriv som ble delt ut i vedlegg 1³). Dataene ble samlet inn i perioden mars-april i 2014 ved hjelp av spørreskjemaer på papir. Bare elever og studenter som møtte i klassen/til forelesning den aktuelle dagen ble bedt om å delta i undersøkelsen. Elevene og studentene fylte ut spørreskjemaene i forbindelse med timen eller forelesningen (enten i starten, i slutten av timen eller i friminutter). Papirskjemaer ble valgt fordi vi forventet at hvis elevene og studentene ble bedt om å fylle ut skjemaet i tilknytning til undervisning ville svarprosenten bli høyere. Hele 99 prosent av elevene og 85 prosent av studentene i de klassene eller forelesningene vi besøkte deltok i undersøkelsen.

376 studenter fra de to studiestedene og 126 elever fra videregående skole deltok i spørreundersøkelsen (Spørreskjema, vedlegg 2). Elever fra ulike studieretninger er representert (samfunnsfag, idrett, realfag og yrkesfag). Studentene er fra bachelornivå og fra lærerutdanning, samfunnsfag, humaniora, ingeniør og økonomifag. I analysene i denne rapporten er bare studenter og elever som var 30 år og yngre med. Dette fordi vi ønsker å se på hvordan ungdom og unge voksne bruker nyhetsmedier. Utvalget for analysene består derfor av 345 studenter og 125 elever. Elevene var i aldersgruppen 18-25 år (majoriteten 18 og 19 år) og studentene var i aldersgruppen 19-30 (majoriteten i alderen 20-22 år). Gjennomsnittsalderen i utvalget er på 21.36 år (sd=2.55), og det er en overvekt av kvinner i utvalget (60%). (se tabell B i Appendix).

I tillegg til spørreundersøkelsen ble det gjennomført 11 intervjuer med 13 studenter. To av intervjuene ble foretatt med to studenter samtidig. Studentene ble med to unntak rekruttert med utgangspunkt i at de i spørreskjemaet hadde sagt seg villige til å delta i et oppfølgingsintervju. De to som ikke hadde deltatt i undersøkelsen ble rekruttert fordi vi ønsket å inkludere studenter med innvandrerbakgrunn i utvalget. Utvalget bestod av 7 studenter fra NTNU og 6 studenter fra HBV, og det var 8 kvinner og 5 menn i utvalget. Studentene var i alderen 19-26 år. Intervjuene ble gjennomført på studiestedene i mai 2014. Intervjuguide ble benyttet (se vedlegg 3). Hvert av intervjuene varte i 45 min til 1,5 timer og

---

³ Her er bare spørreskjemaet som ble sendt ut til studentene lagt ved. Spørsmålene om flytting for å studere og studieprogram var ikke med i skjemaet til elevene. De hadde til gjengjeld spørsmål om studieprogram på VGS.

de ble tatt opp på bånd. Studien er meldt inn til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Lydbåndopptak vil bli slettet ved utgangen av 2015. I presentasjonen av resultatene vil funn fra spørreundersøkelsen og de lengre intervjuene bli presentert sammen.

I forhold til denne studiens representativitet og muligheter for generalisering er det noen begrensinger. Dette er ikke et representativt utvalg av norske elever i videregående skole eller av studenter i Norge, og datamaterialet vil derfor ikke kunne fortelle noe om eksakte frekvensfordelinger blant unge voksne rundt 20 år i befolkningen. Det varierte utvalget av elever og studenter som deltok i spørreundersøkelsen samt den høye svarprosenten gjør at det ikke er spesielle grunner til å anta at utvalget vil variere fra et sannsynlighetsutvalg trukket i denne gruppen (elever i videregående skole og bachelorstudenter). Utvalget er derimot ikke representativt for de unge voksne som etter videregående ikke velger å studere ved høyskole eller universitet. Ikke-representative utvalg kan gi gode bidrag gjennom å synliggjøre nye fenomener, mønstre og sammenhenger mellom variabler. Når vi i denne studien snakker om unge voksne er det viktig å ta forbehold om at unge voksne som ikke har valgt høyere utdanning, ikke er med i utvalget. Men samtidig kan denne studiens funn bidra til å øke kunnskapen om hvordan ulike unge voksne i et utdanningsløp bruker og hva de tenker om nyheter og nyhetsmediebruk. Studien forventes dermed å kunne ha overførbarhetsverdi utover dette utvalget.

Resultater

Med bakgrunn i hvordan bruken av nyhetsmedier har utviklet seg over tid i Norge og spesielt blant de yngste voksne, vil vi nå se nærmere på hvordan elevene og studentene i dette utvalget bruker tradisjonelle massemedier og sosiale medier for å finne ut hva som skjer. Vi vil finne ut hvilke medier de bruker, hva som interesserer dem i nyhetene, om vi kan snakke om ulike typer av nyhetsbrukere, samt hvorvidt politisk interesse og tilknytning til samfunn på ulike nivåer kan forklare nyhetsmediebruken? Videre ser vi på hvordan oppvekst, familie og venner spiller en rolle for nyhetsmediebruk. Vi viser også hva dette utvalget kan fortelle om forventninger og tillit til nyhetsmedier. Avslutningsvis ser vi på hvordan norske studenter skiller seg fra studenter fra Israel og Storbritannia.

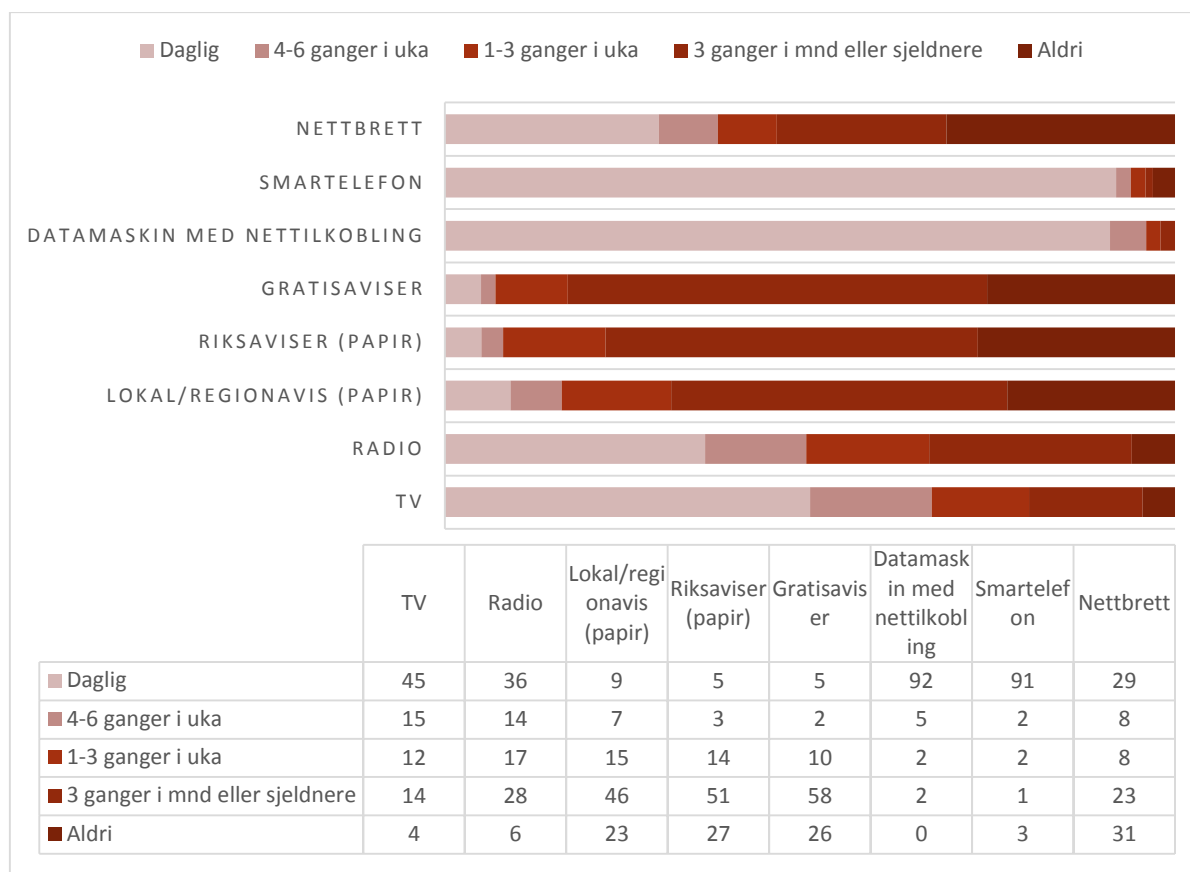
I presentasjonene vil vi der det er hensiktsmessig presentere forskjeller mellom elever og studenter, men ellers vil vi bruke alder som en uavhengig variabel.⁴

---

⁴ Det er en utfordring om man skal tolke forskjeller mellom elever og studenter som et uttrykk for aldersforskjeller eller forskjeller i omgivelsene man er del av som student eller elev. Her er det nok mest sannsynlig snakk om et samspill.

Bruk av nyhetsmedier offline og online

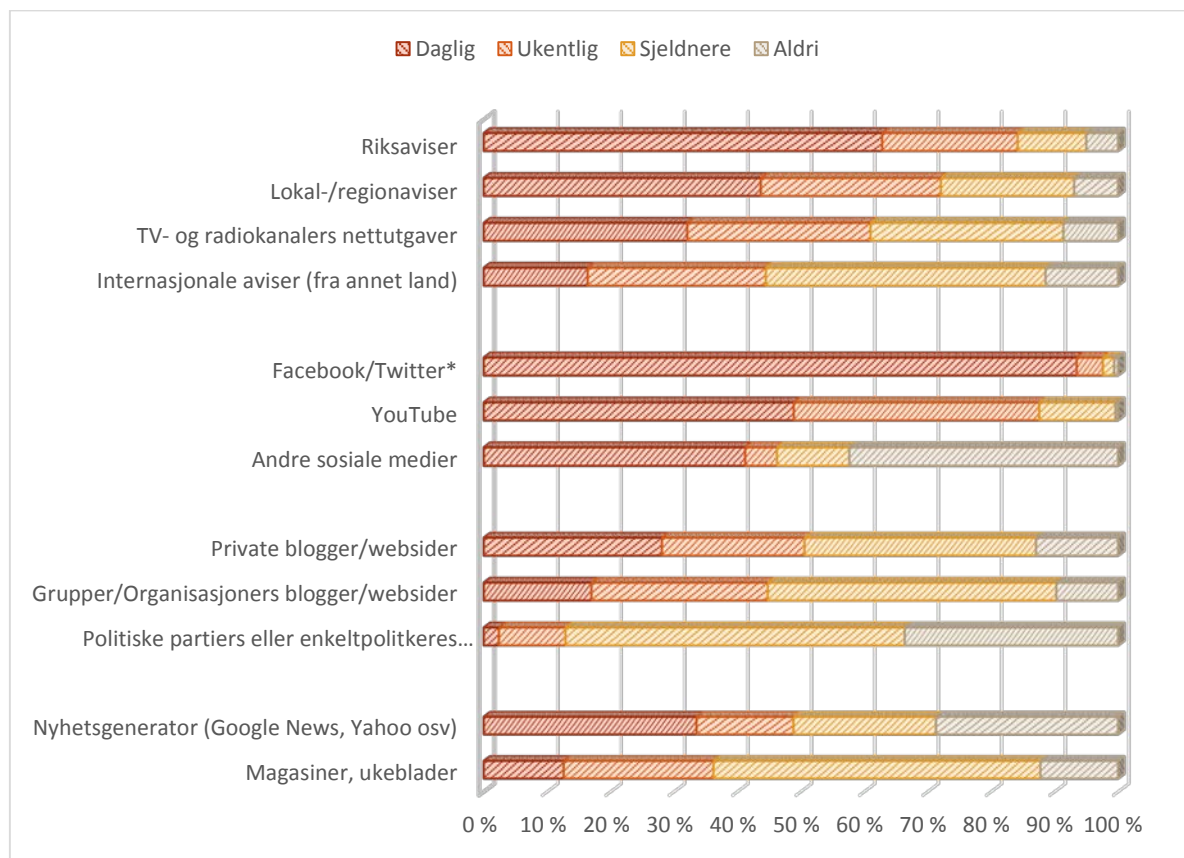
Introduksjonen om medieutviklingen i Norge viser at den norske befolkningen og de unge spesielt har forflyttet sin mediebruk over til medier med nettilkobling. Figuren under (figur 6) viser vi hvor ofte elevene og studentene i dette utvalget bruker tradisjonelle medieplattformer som TV, radio og papiraviser, og hvor ofte de bruker datamaskiner med internett, nettbrett og smarttelefoner.

Figur 6 Bruk av ulike medieplattformer. Prosent.

Figur 6 viser at mediebruken i utvalget av elever og studenter er flyttet over på medier med nettilkobling. Datamaskiner med nettilkobling og smarttelefoner er de mediene som dette utvalget bruker oftest. 92 prosent bruker PC med nettilkobling daglig og 91 prosent bruker smarttelefon daglig. De tradisjonelle medieplattformene som papiraviser, radio og fjernsyn brukes i mindre grad. 55 prosent ser på TV daglig, 38 prosent hører på radio, 9 prosent leser lokal-/regionaviser på papir, 5 prosent leser riksaviser og 5 prosent leser gratisaviser daglig. Elevene leser lokal-/regionavisenes og riksavisenes papirutgaver og de bruker nettbrett oftere enn studentene. Studentene bruker TV og gratisaviser oftere enn elevene. Når det gjaldt radio, datamaskiner med nettilkobling og smarttelefoner var det ikke signifikante (0,05-nivå) forskjeller mellom elevene og studentene.

Bruk av smarttelefoner og datamaskiner med nettilkobling er det dominerende mediet og vi skal videre se på hva elevene og studentene bruker av ulike nyhetskilder på nett. Figur 7 viser hvor ofte elevene og studentene besøker (kikker på, leser) følgende steder på internett.

Figur 7 Besøk på ulike nyhetstjenester på nett eller i sosiale medier. Prosent.

*Fordi denne undersøkelsen er en del av et internasjonalt prosjekt der bruk av «Facebook/Twitter» var slått sammen er det dessverre ikke mulig å skille bruken av de to mediene her. Men ser vi på medier utvalget opplever som nyttig og hvor de vanligvis oppdaterer seg, så måler denne variabelen først og fremst hvor ofte de er inne på Facebook.

Figur 7 viser at Facebook/Twitter er det elevene og studentene besøker oftest. Hele 94 prosent av utvalget er på Facebook/Twitter daglig. YouTube som besøkes av 49 prosent daglig og 41 prosent oppgir at de besøker andre sosiale medier daglig. Av andre medier som nevnes så er det Instagram og Snapchat som nevnes og deretter Tumblr, Vine og Reddit. Av de tradisjonelle mediene på nett, så er det flest som besøker riks- og lokal-/regionaviser daglig. 63 prosent besøker riksaviser og 44 prosent besøker lokal-/regionalaviser på nett daglig. 67 prosent besøker minst enten lokal-/regionalavis eller en riksavis daglig på nett. Videre er det 32 prosent som besøker TV- og radiokanalers nettsider daglig. Nyhetsgeneratorer som Google news, Yahoo osv besøkes daglig av 34 prosent i utvalget. Ser vi på bruken av privatpersoners, politikere/politiske partiers eller grupper/organisasjoners blogger eller websider, så er privatpersoners blogger eller websider hyppigst besøkt. 28 prosent besøker private blogger/websider, 17 prosent besøker organisasjoner og grupperes blogger/websider, mens kun 2 prosent besøker politikere og politiske partiers blogger/websider daglig. Magasiner eller ukeblader besøkes av 13 prosent av utvalget daglig. Det er noen forskjeller mellom studentene og elevene i forhold til hvor ofte de besøker de ulike tjenestene eller sidene (se tabell C i appendix). 74 prosent av studentene og 47 prosent av elevene besøkte minst en lokalavis eller en riksdekkende avis på nettet daglig. Studentene

besøker i mye større grad riksdekkende aviser på nett enn det elevene gjør. Hele 71 prosent av studentene besøker riksaviser på nett daglig og 82 prosent besøker disse avisene på nett 4 dager i uka eller oftere. Studentene besøker også internasjonale aviser, politikere/politiske partiers blogger/websider og TV- og radiokanalers nettaviser oftere enn elevene. «Annet» kategorien er den eneste hvor elevene oppgir å være hyppigst, noe som kan tyde på at de i større grad bruker Snapchat og Instagram enn studentene.

I intervjuene med studentene beskriver flere av studentene hvordan de følger med på nettaviser og at de leser dem på mobilen, men de peker også på hvordan nettavisene kommer til dem gjennom Facebook.

«Ja, hehe, jeg, det blir som regel nettaviser fordi det er tilgjengelig på mobilen, og mobilen har jeg alltid med meg, så det er som regel det, ehm, hvis ikke er det jo litt nytt med det at en kan følge nyhetene på Facebook blant annet, da dukker jo nyhetene opp der hvor man faktisk er tilstede, så det er for det meste det som er
E: Du sier det med å følge nyheter på Facebook, gjør du det eller?

I: Jeg gjør det, jeg gjør det med VG og så gjør jeg det med ('Lokalavis'), og ('Lokalavis') det blir jo for så vidt med å få litt mer kontakt med nærmiljøet og se hva som skjer der, så, mens på VG så føler jeg at det er på en måte de viktigste nyhetene som kommer opp, eller det som skjer som er mest alvorlig da, ellers så er det på en måte mest underholdning også, så det blir en litt sånn balanse i det da

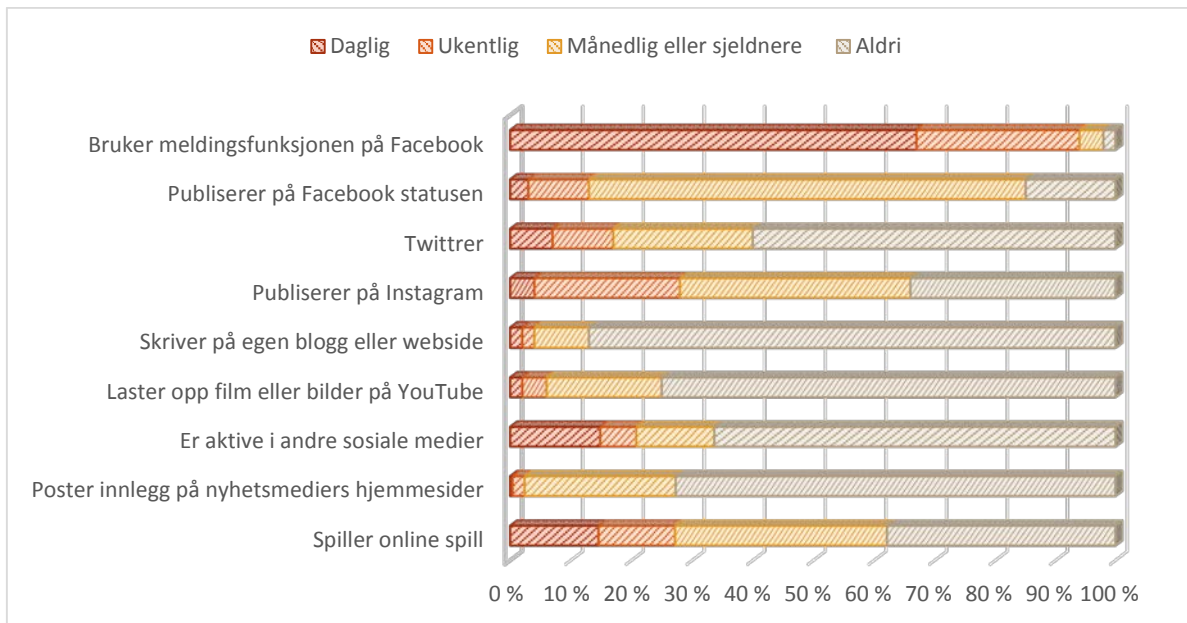
E: Men det er ikkeno du betaler for? Det er sånn? Du har laika en side, og så får du de sidene

I: *Ja, ja,»* (Dina student, 20 år)

Det er som Dina viser ikke like enkelt å skille mellom hvilke nyhetsmedier som faktisk brukes når de får dem via Facebook. Hun som mange av de andre studentene i utvalget liker ulike tradisjonelle nyhetsmedier på Facebook og får dermed nyheter «der hun er» som hun sier. Flere av dem understreker at det er gratis som en viktig faktor for at de får med seg nyheter. Mobilen fungerer gjerne som vekkerklokke og det første de gjør om morgenen er å sjekke Facebook, Snapchat og nettaviser.

Vi har også spurt elevene og studentene om hvor ofte de er aktive på ulike måter på nette. I figuren under (figur 8) viser vi hvor ofte de selv bidrar med innhold på nettet i ulike medier.

Figur 8 Hvor ofte er elevene og studentene aktive i sosiale medier og på nett. Prosent.

Figur 8 viser at elevene og studentene er aktive i sosiale medier, men ikke nødvendigvis ved at de sprer sine meninger til et stort publikum. Meldingsfunksjonen på Facebook er den funksjonen de benytter seg av oftest. 67 prosent av utvalget bruker meldingsfunksjonen på Facebook daglig og 94 prosent hadde brukt meldingsfunksjonen i løpet av en uke. Her kommuniserer de med ulike grupper av venner, medstudenter/-elever, andre på samme håndballag osv. Her kan de også spre linker som er relevant for akkurat denne gruppen og i intervjuene med studentene kommer det frem at det også er via Facebook sin meldingsfunksjon at de ytrer sine meninger og diskuterer. Det å publisere på Facebook-statusen, som når alle eller en større andel av vennene på Facebook, er det ikke så stor andel i utvalget som gjør ofte. 13 prosent publiserer ukentlig noe på Facebook-statusen, 72 prosent oppgir at de gjør dette sjelden og 15 prosent at de aldri publiserer noe der. Også i intervjuene med studentene kommer det frem at de i liten grad publiserer noe på Facebook-statusen sin. Frida (22) uttrykker dette slik:

«...jeg er ikke en av dem med ekstremt mange venner på Facebook, men relativt mange og da, jeg veit ikke jeg, det er ikke alle, ikke at det er no problem heller da, men jeg vet ikke, kanskje jeg er litt redd for å vise mine virkelige meninger at jeg skal få masse tilbakemeldinger eller kanskje jeg ikke har nok selvtillit at jeg ikke har nok innsikt i en sak, for eksempel, men nei jeg synes det er mer behagelig å snakke med venner om politikk for eksempel da.» (Frida, student, 22 år)

Studentene i utvalget vi har intervjuet sier de ikke publiserer så mye på Facebook eller via Twitter, men de kjenner alle til venner de har på Facebook som de mener publiserer mye mer enn dem. I dette utvalget var det 17 prosent som twitrer ukentlig, mens 60 prosent aldri gjør det. Veldig få oppgir at de har deltatt i debatter gjennom å poste meninger på de tradisjonelle nyhetsmediens nettsider. Kun 2 prosent oppgir at dette er noe de gjør ukentlig, mens 73 prosent aldri gjør det. 4 prosent skriver på en egen blogg eller webside, mens 6 prosent laster opp filmer på YouTube ukentlig. Det er med andre ord en relativ liten andel som aktivt publiserer ulike typer for innhold og meninger for et større publikum i sosiale medier og i nyhetstjenestene på nett. Vi skal komme tilbake til om det er noen typiske kjennetegn ved

dem som er mest aktive i kapitlene om tilknytning og politisk interesses betydning for nyhetsmediebruk. Her vil vi konkludere med at elevene og studentene i dette utvalget er aktive på nett og at de også er innom tjenester som kan gi dem nyheter enten direkte via nyhetstjenester fra tradisjonelle nyhetsmedier på nett, blogger og websider eller via venner og bekjente eller andre de følger sine publiseringer i ulike sosiale medier. Når de selv deltar med innhold er det først og fremst i mer lukkede rom i sosiale medier, slik som ved hjelp av meldingsfunksjonen på Facebook.

Oppdatering på nyheter

Til nå har vi sett på hvilke medier de bruker, hvilke tjenester de oppsøker på nett og hvilke tjenester de er aktive i på nett. Vi vil nå se nærmere på hvordan de oppdaterer seg på nyheter. Tabell 3 viser hvilke medier elevene og studentene oppgir at de «vanligvis bruker for å oppdatere seg på nyheter». Denne tabellen har en kolonne for elever og en for studenter, fordi det i forhold til oppdatering på nyheter er en større forskjell mellom studenter og elever enn effekten av alder. Bare der det er oppgitt i parentes er det en signifikant sammenheng mellom alder og bruk av nyhetsmediet (logistisk regresjon).

Tabell 2 Nyhetskilder elevene og studentene vanligvis bruker for å oppdatere seg på nyheter. Prosentandel.

Nyhetskilder	Elever i VGS	Studenter	Total
Aviser – nettutgaver*	74	89	85
Facebook* (-) K	83	59	66
TV-nyheter, K	60	55	56
TV og radio sine Websider*	25	42	37
Nyhetstjenester på mobil	32	36	35
Radionyheter, K	37	33	34
Aviser – papirutgaver	27	22	23
Twitter* (-)	29	14	18
Utenlandske nyhetsmedier, M	18	17	17
24 timers nyhetskanaler på TV	8	10	9
Total (N)	(124)	(338)	(462)

*Her er forskjellen mellom elever og studenter signifikant på minst .05-nivå. Kjikvadrattest.

Studentene og elevene kunne sette flere kryss. Det er derfor ikke mulig å summere kolonnene til 100 prosent.

Signifikant sammenheng med alder er merket med +/-

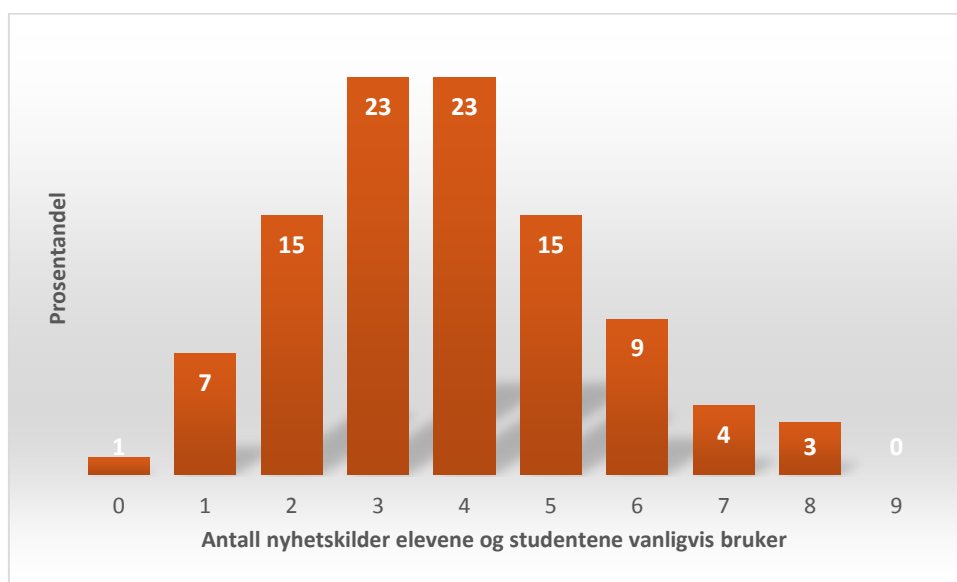
M=menn oppgir kilden oftere enn kvinner og K=kvinner oppgir kilden oftere enn menn.

Tabell 2 viser at alder kun hadde en signifikant sammenheng med oppdatering på Facebook og Twitter. De yngre oppdaterer seg i større grad ved hjelp av disse kildene enn de eldre. Det er derimot større forskjeller mellom elever og studenter. Tabell 2 viser at avisenes nettutgave, Facebook og TV-nyheter er de nyhetskildene størst andel av både studentene og elever oppgir. Hele 89 prosent av studentene og 74 prosent av elevene oppgir nettaviser som sin vanlige nyhetskilde. Facebook er den kilden som elevene, i større grad enn studentene, oppgir som den kilden de vanligvis bruker til å oppdatere seg på nyheter. 83 prosent av elevene i videregående skole og 59 prosent av studentene oppgir Facebook som den kilden de vanligvis bruker til å oppdatere seg på nyheter. Det er derimot svært få, bare 6 personer i utvalget, som oppgir Facebook som den eneste kilden til «hvor de vanligvis oppdaterer seg selv på nyheter». Facebook er altså sjelden den eneste kilden til nyheter. Facebook er også en portal for bruk av andre nyhetsmedier. Oppdatering via Facebook er i mange tilfeller en indirekte bruk av de tradisjonelle nyhetsmediene.

Elevene fra yrkesfaglig studieretning oppga Facebook som nyhetskilde i litt større grad enn de elevene som gikk på studiespesialisering. Videre er det en høyere andel av elevene på studiespesialisering som leser nettaviser enn blant elevene på yrkesfag. Med unntak av Facebook, 24timers nyhetskanaler på TV og Nyhetstjenester på mobil, er det en større andel av elevene på studieforberedende som oppdaterer seg ved hjelp av de andre nyhetsmediene. Det kan med andre ord bety at de elevene som er på studieforberedende er noe likere gruppen av studenter.

Denne tabellen viser også noen kjønnsforskjeller. De kvinnelige elevene og studentene oppgir i større grad at de oppdaterer seg på Facebook, TV-nyheter og radionyheter, mens menn i større grad enn kvinnene oppdaterer seg via utenlandske nyhetsmedier.

Hvis vi ser på hvor mange kilder elevene og studentene vanligvis oppdaterer seg på, viser tabell 2 at flertallet av utvalget bruker mer enn en kilde. I figur 9 viser vi fordelingen av antall på de 9 kildene de oppgir at de vanligvis bruker for å oppdatere seg på nyheter.

Figur 9 Antall nyhetskilder som vanligvis brukes (antall kilder oppgitt =9). Prosentandel.

Figur 9 viser at flertallet av elevene og studentene bruker flere nyhetskilder for å oppdatere seg på det som skjer i samfunnet. 1 prosent oppgir ikke noen kilde for hvor de vanligvis oppdaterer seg selv. 7 prosent nevner en kilde, 15 prosent nevner 2 kilder, 23 prosent oppgir 3 kilder, 23 prosent oppgir 4 kilder, 15 prosent oppgir 5 kilder, 9 prosent oppgir 6 kilder, 4 prosent oppgir 7 kilder og i overkant av 3 prosent oppgir 8 eller 9 kilder. Dette viser at majoriteten i utvalget bruker flere nyhetskilder. Det er ikke en signifikant sammenheng mellom kjønn eller alder og antall kilder man vanligvis bruker. Av de som oppga Facebook var det kun 6 personer i utvalget som oppga Facebook som den eneste kilden de vanligvis bruker.

En viktig funksjon for nyhetsmedier er at de skal fungere som en alarm som sikrer at befolkningen får beskjed om alvorlige hendelser. I denne undersøkelsen har vi derfor også sett på hvor elevene og studentene tror de først ville få beskjed hvis det hadde vært en alvorlig ulykke i Oslo.

Tabell 3 Hvor ville elevene og studentene først ha fått vite om en alvorlig ulykke i Oslo. Prosent.

	Elever	Studenter	Total
Sosiale medier	39	34	36
Aviser på nett/papir	35	50	46
TV	9	4	5
Radio	4	1	2
Andre nyhetstjenester på nett	1	3	2
Venner	4	5	4
Familie	8	3	5
Total	100 (107)	100 (299)	100 (406)

*De som satte flere kryss er «missing» i denne tabellen.

Tabell 3 viser at det i det totale utvalget er det flest som sier de først ville fått vite om en alvorlig ulykke i Oslo i avisenes nett- eller papirutgaver. 46 prosent oppga aviser som den kilden de ville bli informert via, mens 36 prosent oppga sosiale medier. Det er forskjeller mellom elevene og studentene. For elevene er sosiale medier en viktigere kilde enn aviser, men dette gjelder kun for de mannlige elevene. De andre kildene nevnes i mindre grad, og tabellen viser som vi har sett tidligere at sosiale medier (først og fremst Facebook) og nettavisene er de mediene som når flest unge voksne.

Oppsummering

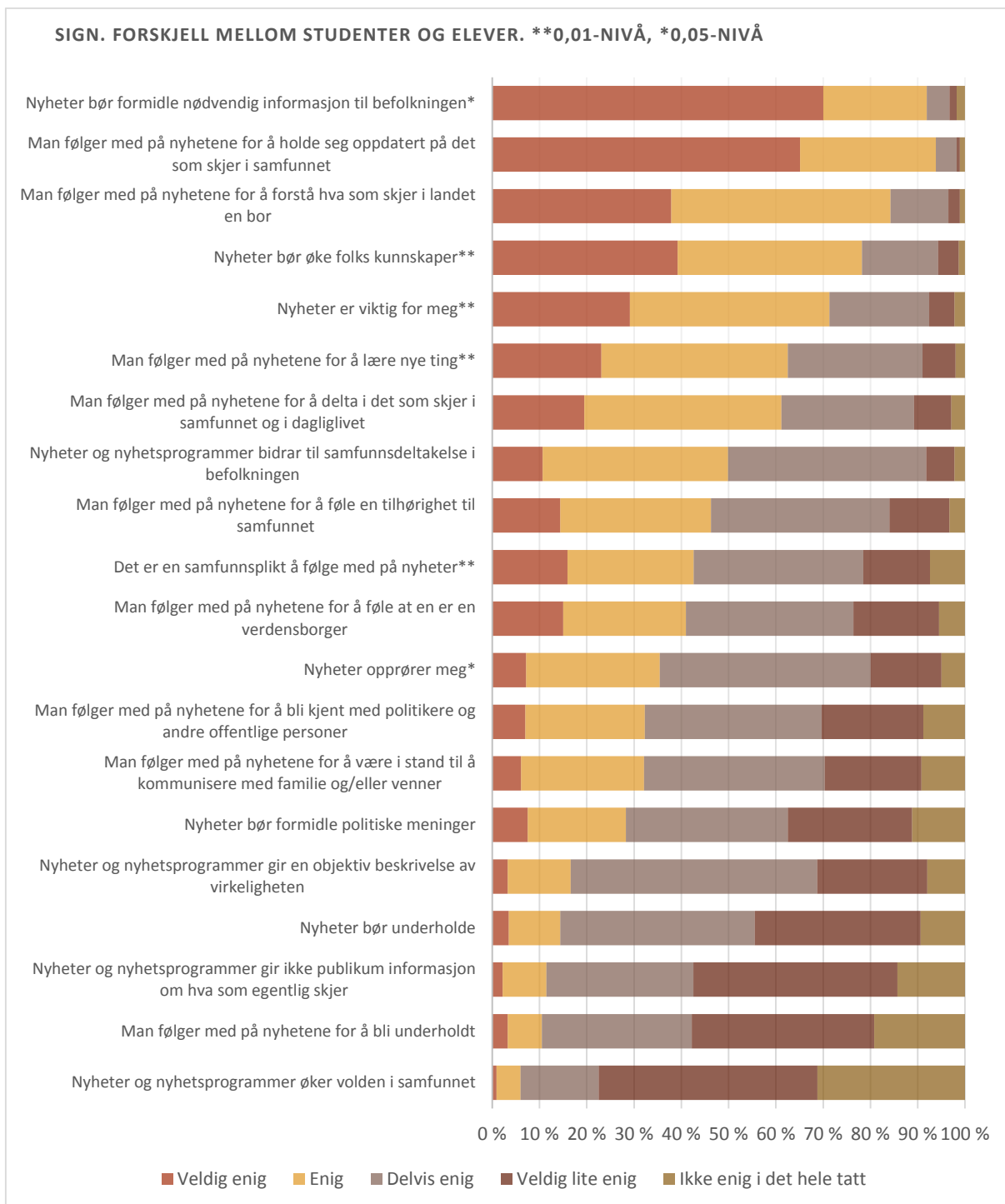
- Elevene og studentene følger først og fremst med på nyheter gjennom datamaskiner og smarttelefoner.
- TV og radio er de nyhetsmediene de bruker mest utenfor nett.
- Riksavisenes nettaviser er det tradisjonelle nyhetsmediet som brukes hyppigst.
- 94 prosent er daglig på Facebook, 83 prosent av elevene og 59 prosent av studentene oppgir Facebook som en kilde de vanligvis oppdaterer seg på.
- 92 prosent oppgir mer enn en nyhetsmediekilde hvor de vanligvis oppdaterer seg, og bare 6 individer oppgir Facebook som den eneste kilden til nyheter.
- Hvis en alvorlig ulykke skulle skje i Oslo oppga flest at de først ville få vite om dette via nettaviser, mens sosiale medier var informasjonskilden som ble oppgitt av nest flest.
- Det er et mindretall av elevene og studentene som publiserer ofte på Twitter, Facebook-statusen, på egen blogg/webseite eller skriver innlegg på nyhetsmedier sine nettsider ofte.
- Majoriteten i utvalget bruker Facebook sin meldingsfunksjon, og intervjuene med studentene kan tyde på at det er i slike mindre grupper av venner, medelever og medstudenter at det meste av nyhetsdelingen og de politiske diskusjonene foregår.

Nyheter er det som skjer i samfunnet

I intervjuene med studentene kommer det frem at de klassifiserer nyheter med som «det som skjer i samfunnet» og «noe utenom det vanlige som har skjedd siste døgnet som vi får tilgang til i ulike medier». Det kommer også fram at dette gjerne er noe de forbinder med de tradisjonelle nyhetsmediene. Videre er det tydelig at de opplever noen nyheter som viktigere enn andre. Det er derimot ikke alle studentene i dette utvalget som er like opptatt av nyheter og det varierer noe hva slags nyheter som er viktige for dem og ikke. Vi skal i dette kapitlet se på hvilke holdninger elevene og studentene har til nyheter, hva nyheter er, bør være og om noen nyheter anses som mer interessante og/eller viktigere enn andre

I spørreundersøkelsen var det en rekke ulike påstander om nyheter som elevene og studentene ble bedt om å si seg mer eller mindre enig i. Spørsmålet lød som følger: *Disse påstandene uttrykker ulike holdninger til nyheter. Hvor enig eller uenig er du i hver av dem?* 1) Ikke enig i det hele tatt, 2) Veldig lite enig, 3) Delvis enig, 4) Enig, 5) Veldig enig.

Figuren under viser hvordan utvalget fordeler seg på de ulike påstandene. Her er de påstandene som scorer høyest på enighetsskalaen plassert øverst og de som scorer lavest nederst.

Figur 10 Holdninger til nyheter. Prosentandel som ulike grad er enig eller uenig i påstandene.

Figur 10 viser at elevene og studentene i dette utvalget ser på nyheter som noe som skal informere, oppdatere og øke kunnskaper, mer enn å underholde. Studentene oppgir i større grad at de mener nyheter skal spre nødvendig informasjon til publikum, og at nyheter bør øke folks kunnskaper eller for å lære nye ting enn elevene. De oppgir også nyheter som viktigere enn det elevene gjør (se tabell D i appendix for å se verdier for studenter og elever). Vi skal komme nærmere tilbake til både utvalgets forståelse av nyheter som noe gode borgere bør følge med på og hvilken tillit de har til nyhetsmedier, men først vil vi se nærmere på studentenes forståelse av nyheter, hva som er gode og dårlige nyheter og hvorfor de følger med på nyheter. Petter (21) ser på nyheter som det som kommer fra tradisjonelle

nyhetsmedier og han understreker dette ved å påpeke at ordentlige nyheter er litt mer «sånn det var før».

«Når jeg tenke på nyheter så tenker jeg faktisk på avisa, og Dagsrevyen, men jeg leser jo mye avis på nett og sånn, men der er det jo ikke bare nyheter eller det jeg tenker som nyheter da, det er jo mye tull da, mye annet rart, men nyheter er på en måte, det er ikke sladdernyheta og det er ikke, ja det er litt mer ordentlige nyheter da, på en måte som sånn som det var før... du kan jo si at jeg har A-nyheter da, internasjonale nyheter type det som skjedde på Krim nå og sånne ting, og så har du B-nyheter som litt Norge og drapssaka og sånn og så går det nå nedover da, der E og D er sikkert sladder med Se og Hør nyheter og sånne ting, så jeg foretrekker A og B da på en måte» (Petter, student, 21 år)

Det Petter (21 år) forteller er et godt eksempel på hvordan studentene snakket om nyheter av ulik betydning. Nyheter er innholdet i nyhetsmedier, men som Petter peker på, kan de også komme fra ukeblader som *Se og Hør*. Også Dina peker på at kjendisnyheter er nyheter, men hun understreker i likhet med Petter at det er et skille mellom viktige og mindre viktige nyheter, og hun forstår viktige nyheter som noe kritisk som har skjedd i lokalsamfunnet eller verden.

«Det har blitt så mye, tenker jeg, nyheter tenker jeg først og fremst at det er viktige ting som samfunnet har nytte av å vite, men nyheter har også blitt veldig personlig, i forhold til at det er, kjendiser har blitt nyheter altså det er mennesker som gjør ting som har blitt nyheter, men først og fremst tenker jeg på sånn krisesituasjoner i sånn land, utland for å si det sånn...For så vidt kjendiser det er ikke så viktig for min del, men det er mer for å følge med på hva samfunnet følger med på, men viktige nyheter det er jo hvis det skjer en alvorlig krise i et eller annet sted i verden, da er det jo viktig å vite hva som skjer, også så klart hvis det skjer noe i nærmiljøet, trafikkulykker kommer jo opp på disse sidene, det kan jo alltid hende at det er noen vi kjenner, eh, så, hva skal man si, det er, ja, det er viktig å bare vite..» (Dina, student, 20 år)

Det er også ulike grunner for hvorfor man følger med på nyhetene, som også får frem hvordan det å følge med på nyheter kan fungere på ulike måter for den enkelte. Frida (22) er en av studentene som er veldig opptatt av å følge med på nyheter. Hun mener hun ville blitt gal hvis hun måtte klart seg uten nyheter, for som hun sier på spørsmål om hva man mister hvis man ikke følger med på nyheter:

«(Man) mister oversikt over samfunnet nesten, altså det er ikke sånn at det skjer, hvis jeg hadde vært uten nyheter i en måned vil jeg tro at man mister ganske mye oversikt, men i noen dager eller uker så blir man sikkert ikke, det gjør sikkert ikke noe, men jeg synes det er viktig fordi det påvirker hele samfunnet da, levesettene måtene, hva som skjer, altså nyhetene da.» Frida forteller videre at da hun var utenlands i fem uker i forbindelse med studier fulgte hun med på norske nyhetsmedier fordi «...livet går jo videre i Norge sjøl om jeg ikke er der, og da hadde det vært helt, ja, ikke med kunne vært med i samtaler på samme måte som andre da, når jeg kom tilbake, så da, det var like viktig å følge med på nyhetene da, fordi jeg visste at jeg kom jo hjem en gang.» (Frida, student, 20 år)

For Frida er det å følge med på nyheter fra Norge noe som handler å være del av et fellesskap, Hun mener det er viktig å være oppdatert på det som skjer i samfunnet for å være en del av dette. Følelsen av at nyheter som noe som er viktig for en i det livet man lever og de fellesskapene en inngår i, kommer til uttrykk i flere av intervjuene. Ivar (20) forteller hvordan det å være oppdatert på nyheter er noe som gjør at han kan være med i diskusjoner.

«IO: Jeg er interessert i nyheter. Jeg liker å holde meg oppdatert på ting som skjer i samfunnet og samfunnsutviklinga. Så jeg leser aviser på nett og papirutgaver. Ja og nyheter er jo nye ting som skjer i samfunnet, ja og utviklinga og sånn og inne på alle områder. Og jeg er spesielt interessert i idrett. Ja jeg liker å holde meg oppdatert og følge med på det som skjer i samfunnet.

I: Men når du sier du liker å holde deg oppdatert. Hvorfor er det viktig for deg å holde deg oppdatert?

IO: *Ja, nei. Ja jeg liker å vite hva som skjer og så har man noe å snakke og debattere om. Og ofte i politiske saker så kan det være litt uenighet og da er det litt artig å være oppdatert og du kan være med i diskusjoner og sånn.»* (Ivar, student, 20 år)

Hvilke kilde er viktige for å vite hva som skjer

Det er ikke nødvendigvis bare de tradisjonelle nyhetsmediene eller nyhetssendingene som kan bidra til informasjon om samfunnet og politisk engasjement. I denne studien har vi derfor brukt ulike tilnærminger for å fange hvordan elevene og studentene orienterer seg eller oppdaterer seg på hva som skjer i samfunnet. Tabellen på neste side (tabell4) viser en oversikt over andelen studenter som finner ulike kilder til informasjon nyttig. Her har vi valgt å spørre dem om hva som er viktig for å få vite «hva som skjer». Denne tabellen bekrefter at det først og fremst er de tradisjonelle nyhetsmediene og programmene som oppfattes som nyttig, men den viser også at det kan være andre programmer og medier som også kan bidra med det elevene og studentene oppfatter som nyttig kunnskap om hva som skjer i samfunnet.

Tabell 4 Andelen elever og studenter som mener at følgende medier er veldig nyttig, ganske nyttig, ikke så veldig nyttig eller ikke nyttig i det hele tatt, for å få vite hva som skjer i samfunnet. Prosentandel.

Medier	Veldig nyttig	Ganske nyttig	Ikke så veldig nyttig	Ikke nyttig i det hele tatt	Total
Radio:					
Nyhetsmeldinger (K)	50	38	10	2	100 (466)
Debattprogrammer (+)	19	38	35	5	100 (464)
TV:					
Nyhetsmeldinger (K)	73	23	3	0.4	99.4 (466)
Debattprogrammer (+)	26	43	25	6	100 (461)
Dokumentarer (+) (K)	41	47	12	1	101 (466)
Vitenskapsprogrammer (+)	23	50	24	4	101 (465)
Sportssendinger	13	33	33	21	100 (464)
Realityprogrammer (-) (K)	4	9	39	48	100 (462)
Talkshow (-) (K)	3	24	56	17	100 (466)
Filmer (-)	8	32	48	12	100 (465)
Aviser:					
Avisenes nettutgaver	67	28	3	1	99 (459)
Avisenes papirutgaver (K)	40	44	12	4	100 (458)
Sosiale medier:					
Facebook (-) (K)	26	38	31	5	100 (466)
Twitter (-)	13	34	36	18	100 (459)
YouTube (-)	10	27	43	20	100 (461)
Instagram (-) (K)	6	15	42	37	100 (456)
Blogger (K)	4	23	46	27	100 (458)
WhatsApp	1	9	36	54	100 (433)
Samtaler med venner, familie, kolleger osv. (K)	53	41	6	1	101 (453)

M=menn er mer positive enn kvinner og K=Kvinner mer positive enn menn.

Signifikant positiv eller negativ korrelasjon med alder er merket med +/-

*Sammenhengen med alder og kjønn er beregnet fra regresjonsanalyse og er oppgitt der de er sign. på 0.05-nivå.

**Vi har også sjekket for forskjeller mellom studenter og elever, og denne forskjellen er uttrykt i aldersvariabelen (elevene ser på mediene som mer nyttige enn studentene der alderssammenhengen er negativ osv.)

Tabell 4 viser at fjernsynets nyhetsmeldinger, nettaviser og nyhetsmeldinger på radio anses av flest studenter og elever som de mest nyttige mediene/programmene for å finne ut hva som skjer i samfunnet. 73 prosent oppgir at fjernsynets nyhetsmeldinger er veldig nyttig, mens 67 prosent oppgir nettaviser og 50 prosent oppgir radioers nyhetsmeldinger som viktige for å få vite hva som skjer i samfunnet. Både studentene og elevene ser ut til å skille mellom underholdningsprogrammer og mer «tunge» programmer. Realityprogrammer, talkshow og filmer oppgis i mindre grad som viktige for å vite hva som skjer i samfunnet (se tabell E1 og E2 for forskjeller mellom elever og studenter). Realityprogrammer oppgis som svært viktige av 4 prosent, mens 48 prosent mener slike programmer ikke er viktige for å vite hva som skjer i samfunnet. Det er interessant å merke seg at debattprogrammer i radio og TV sees på som mindre viktige for å få kunnskap om det som skjer i samfunnet enn fjernsynsdokumentarer. Hele 41 prosent oppgir dokumentarer som viktige for å få vite hva som skjer i samfunnet.

Av sosiale medier er det Facebook som anses som viktigst av størst andel av elevene og studentene. 26 prosent oppgir Facebook som en svært viktig kilde, mens bare 5 prosent mener Facebook ikke er viktig i det hele tatt. Twitter og YouTube er de sosiale mediene etter Facebook som anses å ha betydning for å finne ut hva som skjer. 13 prosent opplevde Twitter og 10 prosent YouTube som svært viktig for å få vite hva som skjer. Samtaler med venner, familie, kollegaer osv. oppgis som svært viktige kilder for 53 prosent av utvalget.

Det er noen tydelige mønster når det gjelder nytten av de ulike mediene når vi kontrollerer for alder og kjønn. De yngre i dette utvalget opplever i større grad de sosiale mediene Facebook, Twitter, Instagram og YouTube som mer nyttige enn det de eldre gjør. Videre opplever de yngre at filmer, talkshow og realityprogrammer er mer nyttig enn de eldre. Jo eldre de er jo mer nyttig finner de debattprogrammer på radio og fjernsyn, samt dokumentarer og vitenskapsprogrammer på fjernsyn. Aldersforskjellen kan tolkes dithen at jo eldre elevene og studentene blir, jo mer nytte opplever de å få av debattprogrammer, dokumentarer og vitenskapsprogrammer. Det kan dermed handle mer om livsfase. Synet på nytteverdien vil dermed kunne endres når elevene og studentene blir eldre. Men aldersforskjellene kan også være en indikasjon på at sosiale medier sammen med filmer, talkshow og realityprogrammer er i ferd med å bli oppfattet som mer nyttige for å holde seg oppdatert. I dette utvalget er det også en interessant kjønnsforskjell. Det er ingen av mediene i denne tabellen som mennene i utvalget opplever som mer nyttig enn kvinnene, men kvinnene opplever flere av mediene som viktigere enn det mennene gjør. Kvinnene opplever nyhetsmeldinger både på radio og fjernsyn som mer nyttig. Videre opplever de dokumentarer, realityprogrammer, talkshow og avisenes papirutgaver som mer nyttige enn det mennene gjør. Også samtaler med venner, familie, kollegaer og sosiale medier som Facebook, Instagram og blogger er det en større andel av kvinnene enn blant mennene som opplever som nyttig. En tolkning av kjønnsforskjellen kan være at mennene i utvalget generelt er mer skeptiske til de ulike nyhetsmedienes nytteverdi, men at det ikke nødvendigvis gjenspeiles i bruken av ulike nyhetskilder.

Hva slags nyheter er interessante?

Vi vil nå se på hvilke typer av nyheter elevene og studentene er interessert i uavhengig av medieplattform. Interesse for nyheter varierer også i utvalget, og som tabellen under (tabell 5) viser så er det også noen kjønns- og aldersforskjeller i utvalgets interesser.

Tabell 5 Interesse for ulike typer av nyheter blant studenter og elever. Prosentandel. (Signifikant +/- korrelasjon med alder) (M= menn mer interessert enn kvinner og K= kvinner mer interessert enn menn).

	Svært interessert	Interessert	Delvis interessert	Lite interessert	Ikke interessert	Total
Lokale nyheter (K)	14	34	36	13	3	100 (466)
Nasjonale nyheter (+)	27	51	16	5	2	101 (466)
Internasjonale nyheter (+)	32	45	16	5	2	100 (465)
Underholdnings- og kjendisnyheter (K) (-)	9	21	28	28	14	100 (465)
Politiske nyheter (+)	15	26	28	22	9	100 (463)
Nyheter om vitenskap og teknologi (M) (+)	11	32	27	24	6	100 (467)
Nyheter om helse og utdanning (K) (+)	14	31	37	16	3	101 (464)
Kunst- og kulturnyheter (K) (+)	8	15	23	33	20	99 (462)
Sportsnyheter (M)	21	15	17	21	26	100 (467)
Økonomi og næringslivsnyheter (M) (+)	5	16	30	37	12	100 (465)

Tabell 5 viser at interessen for Internasjonale, nasjonale og lokale nyheter er størst (dette viser seg også når vi sammenligner gjennomsnittsverdier). Dette gjelder både for elevene og studentene i utvalget (se tabell F i appendix for forskjeller mellom elever og studenter). Studenter og eldre i dette utvalget er mer interessert enn elever og yngre i alle typer av nyheter med unntak av sportsnyheter og underholdnings- og kjendisnyheter. Elevene og de yngre i dette utvalget var mer interessert i underholdnings- og kjendisnyheter enn det eldre utvalget, og det var ingen signifikant sammenheng mellom alder eller student versus elev når det gjaldt sportsnyheter. Kunst og kulturnyheter sammen med sportsnyheter er de nyhetene hvor det er en høyest andel som ikke er interessert i det hele tatt. Det er også noen kjønnsforskjeller i forhold til interesse for ulike nyheter. Kvinnene er mer interessert i lokale nyheter, underholdnings- og kjendisnyheter, nyheter om helse og utdanning samt kunst- og kulturnyheter enn mennene. Mens mennene er mer interessert i nyheter om vitenskap og teknologi, sportsnyheter og økonomi og næringslivsnyheter enn kvinnene.

Utvalget ble i tillegg til å oppgi generell interesse for ulike nyheter også bedt om å nevne en eller flere nyheter de synes var interessant fra forrige uke og fortelle hvor de først hørte om denne nyheten. Dette spørsmålet krevde at studentene og elevene selv skulle skrive inn en nyhet og begrunne hvorfor de synes den var interessant. De skulle altså ikke bare sette et kryss. Under gjennomføringen av spørreundersøkelsen var det flere, særlig blant elevene, som spurte hva de skulle skrive her hvis de ikke husket noen nyheter fra forrige uke. De ble bedt om å prøve å huske noen nyheter de hadde fått med seg i medier de bruker, og hvis ikke fikk de la være å skrive noe. Tabellen under (tabell 6) viser hvor stor andel av henholdsvis elever og studenter som oppga minst en nyhetssak fra forrige uke.

Tabell 6 Oversikt over andelen av elever og studenter som oppga en nyhet som interesserte dem i forrige uke. Prosent.

	Elever	Studenter	Total
Oppga en nyhetssak som interesserte dem fra forrige uke	63	75	72
Oppga ingen sak	37	25	28
Total	100 (125)	100 (345)	100 (470)

Tabell 6 viser at det var 72 prosent i utvalget som oppga en nyhet som hadde interessert dem i forrige uke. Blant elevene var det færre enn blant studentene som oppga en sak. 63 prosent av elevene og 75 prosent av studentene oppga en sak. Og jo eldre studentene var jo mer sannsynlig var det at de nevnte en sak. Det er selvsagt vanskelig å tolke de manglende svarene på dette spørsmålet, og hvorvidt det er et uttrykk for om studentene og elevene ikke husker eller ikke fant en nyhet som de synes var interessant fra forrige uke. For å få et lite innblikk i om de som ikke oppgir en nyhetssak fra forrige uke skiller seg i fra de som oppgir en sak i forhold til kjønn, alder og hvor ofte de besøker de mest brukte nyhetsmediene gjennomførte vi en logistisk regresjonsanalyse. Den viste ikke signifikante alderseffekter, men elevene oppga i mindre grad enn studentene en nyhetssak. De kvinnelige elevene og studentene oppga også i noe større grad en nyhetssak de var interessert i enn mennene og elevene. Når det gjaldt bruk av TV og radio samt hvor ofte de besøkte lokale, riksdekkende eller internasjonale nettaviser, nettsidene til TV og radio, private blogger og websider, Facebook/twitter og You Tube, så var det bare hvor ofte de besøker riksdekkende og internasjonale nettaviser samt nettsidene til Radio/TV-kanaler som viste en signifikant sammenheng med om de hadde oppgitt en nyhetssak fra forrige uke eller ikke. De som oftere er inne på riksdekkende og internasjonale nettaviser samt de som besøker radio- og

fjernsynskanalenens nettsider oppgir oftere enn andre en nyhetssak som interesserte dem i forrige uke.

Hvis vi ser på hvilke nyheter som interesserte de som oppga en nyhet de er opptatt av, så er det en overvekt av utenrikssaker som nevnes. 70 prosent av sakene er fra land utenfor Norge, 17 prosent er nasjonale, 6 prosent er lokale, 6 prosent er fra flere nivåer og for 1 prosent av sakene var det vanskelig å avgjøre hvilket nivå den tilhørte. Som tabellen på neste side (tabell 7) viser, er det konflikter/kriger utenfor Norge som først og fremst nevnes. I perioden da denne spørreundersøkelsen ble gjennomført var mediene preget av konflikten mellom russere og ukrainere i Ukraina, og dette preget også de nyhetene som ble nevnt.

Tabell 7 Oppgitte nyhetssaker fra forrige uke etter tema. Prosentandel.

Krig/konflikt	50
Politikk, politikere	15
Ulykker	14
Kriminalitet	6
Sport	6
Kjendiser, underholdning	3
Vanskelig å bestemme	3
Helse- og sosialsaker	2
Totalt	100 (337)

*Ingen nevnte saker om «vær, miljø, miljøvern»

**spørreskjemaene ble samlet inn i mars og april 2014.

Tabell 7 viser at det var flest av sakene som ble nevnt som omtalte krig eller konflikt. 50 prosent av de nevnte sakene handlet om dette. 14 prosent av sakene omhandlet ulykker, 15 prosent handlet om politikk og politikere, mens saker om kriminalitet ble nevnt av 6 prosent og den samme prosentandelen oppga en sportsnyhet. Kun 3 prosent av sakene kunne klassifiseres som nyheter om kjendiser eller underholdning. Spørreskjemaene ble samlet inn i mars og april i 2014, og konflikten i Ukraina og på Krim-halvøya opptok svært mange av elevene og studentene. Hele 49 prosent oppga konflikten i Ukraina som en sak de var opptatt av den siste uka. Ulykken med flyet fra Malaysia som forsvant er den andre utenrikssaken som nevnes av mange. Av nasjonale saker var de opptatt av diskusjonen om legenes reservasjonsrett og 8. mars, samt saken om politioverbetjent Erik Jenssen som var beskyldt for korrupsjon. Også sakene om Moland og French i Kongo og Jens Stoltenberg som skulle bli ny Nato-sjef er eksempler på saker der nordmenn ble omtalt i internasjonale saker. Med noen få unntak var det først og fremst nyheter som var dekket i de fleste nyhetsmediene som ble nevnt av studentene. Det var noen av elevene som nevnte en lokal sak med en russebil, men ellers var det ikke noe i de oppgitte sakene som tydet på at disse unge voksne hadde en annen oppmerksomhet eller interesse for nyheter enn de nyhetene som fikk mest oppmerksomhet i nasjonale medier i perioden.

Som vi har pekt på er det en sammenheng mellom bruken av nyhetsmedier på nett og hvorvidt elevene og studentene hadde oppgitt en nyhetssak eller ikke. I tabell 8 ser vi på hvilke nyhetskilder de mente de først ble oppmerksomme på nyhetssaken i.

Tabell 8 Nyhetsmedium hvor elevene og studentene først fikk vite om nyhetssaken de oppga fra forrige uke. Prosentandel.

	Elever	Studenter	Total
Aviser på nett/papir ^a	37	57	52
TV	25	17	19
Sosiale medier	22	12	15
Andre nyhetstjenester på nett	2	9	7
Venner	6	2	3
Radio	6	1	2
Familie	3	2	2
Total	101 (68)	100 (237)	100 (305)

^aSvaralternativene skilte ikke mellom papir og nett, men som tidligere tabeller har vist, er det rimelig å tolke at det er nettavisene som er viktigst.

Tabell 8 bekrefter også inntrykket av avisene som de viktigste nyhetskildene for både elevene og studentene. 52 prosent i utvalget oppga at de først ble gjort oppmerksom om saken fra forrige uke via aviser. Videre var det 19 prosent som oppga TV, 15 prosent sosiale medier og 7 prosent andre nyhetstjenester på nett.

Oppsummering

- Nyheter defineres som det som skjer i samfunnet og viktig for å være en del av samfunnet.
- Elevene og studentenes holdninger til nyheter viser at de ser på nyheter som noe som skal informere, oppdatere en på det som skjer og øke kunnskaper mer enn å underholde.
- Fjernsynets nyhetssendinger og avisenes nettutgaver er viktigst for å vite hva som skjer i samfunnet.
- De kvinnelige elevene og studentene opplever i større grad enn de mannlige flere kilder som nyttige for å få vite hva som skjer i samfunnet. De opplever i større grad nyhetssendinger på radio og TV, dokumentarer, realityprogrammer, talkshow, avisenes papirutgaver, Facebook, Instagram, Blogger og samtaler med venner, familie og kollegaer osv. som mer nyttig enn mennene gjør.
- De eldre i utvalget opplever i større grad debattprogrammer, dokumentarer og vitenskapsprogrammer som nyttige enn de yngre, mens de yngre i større grad oppgir realityprogrammer, talkshow, filmer og sosiale medier som nyttige enn de eldre.
- Interessen for ulike nyheter varierer også i forhold til kjønn og alder i utvalget. Kvinnene er mer interessert i lokale nyheter, underholdnings- og kjendisnyheter, helse og utdanningsnyheter samt nyheter om kunst og kultur, mens mennene i dette utvalget er mer enn kvinnene opptatt av sportsnyheter, nyheter om vitenskap og teknologi samt nyheter om økonomi og næringsliv. De yngre er mer interessert i underholdnings- og kjendisnyheter, men de er like interessert i lokale og sportsnyheter som resten av utvalget. De øvrige nyhetene har en positiv sammenheng med alder.
- 72 prosent oppga en nyhetssak fra forrige uke. De som ikke oppga en nyhetssak bruker i mindre grad tradisjonelle nyhetsmedier i og utenfor nettet enn andre. Bruk av sosiale medier viste ikke en sammenheng med om elevene eller studentene oppga en nyhetssak eller ikke.
- Ulike nyhetssaker om krig og konflikt utenfor Norge var de sakene som ble oppgitt av flest i utvalget. Flest oppga nettaviser som kilde til hvor de først fikk vite om denne saken.

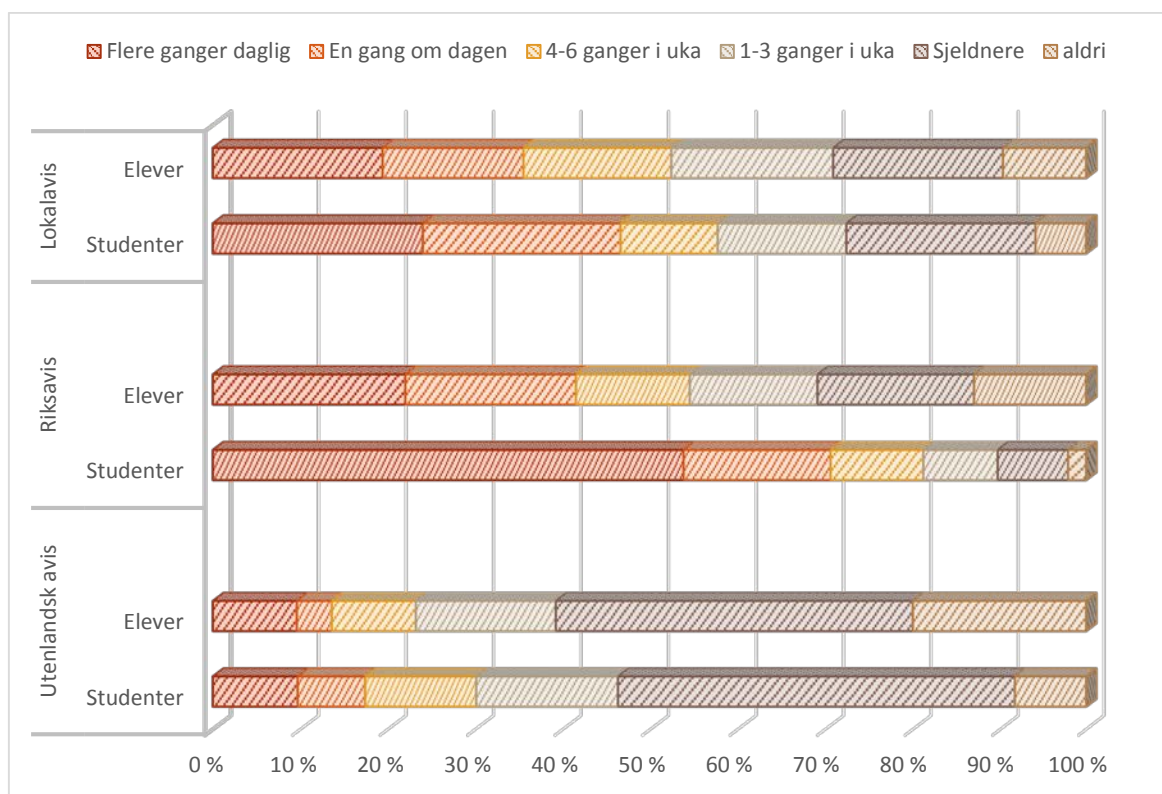
Stedstilknytning og interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter

Det er vanlig å snakke om samfunn, tilknytning til samfunn og samfunnsinteresse i forhold til samfunn på ulike nivåer. Lokalsamfunn og storsamfunn har ulike demokratiske oppgaver og individer føler i ulik grad tilknytning til og interesse for det som foregår i samfunn på ulike nivåer. Dette påvirker igjen hva slags nyhetsmedier og typer av nyheter de interesserer seg for. Samfunnsforskere (Park, 1929; Stamm, 1985) var tidlig opptatt av sammenhengen mellom bruk av lokalaviser og tilknytning til lokalsamfunn. Lokalavisene er tillagt en viktig rolle i lokaldemokratiet i Norge (St.meld. nr.33, 2007-2008). Lokalavisene har også igangsatt en rekke tiltak både for å få unge til å lese aviser (eks: Avis i skolen), men også for å gjøre dem mer engasjert i lokalpolitikk (Elvestad & Fogt, 2010). Norge er kjent for sine mange lokalaviser som på tross av konkurranse fra andre medier fortsatt har en sterk posisjon som nyhetsmedium (Høst, 1999, 2015). De aller fleste unge voksne i dag har vokst opp i et lokalsamfunn med minst en lokalavis (Elvestad, 2009b). Og lokalavisen spiller en rolle både for å integrere innflyttere og hjelpe de som flytter ut å holde kontakt med sitt tidligere hjemsted. En studie av borteboende studenter viste at det var en sammenheng mellom disse studentenes tilknytning til nåværende og tidligere bosted og om og hvilke lokalaviser de bruker (Elvestad, 2006).

Videre er de nasjonale nyhetsmediene viktige for å gi oss forestillinger om nasjonale fellesskap (Anderson, 1983), mens internasjonale nyhetsmedier bidrar til en større oppmerksomhet om verden utenfor Norge og kan medføre en større tilhørighet til verden som helhet (Hjarvard, 2001). En studie av endringer i folks orienteringer i forhold til lokal og storsamfunn, viser at særlig de yngre generasjonene i mindre grad enn tidligere generasjoner er lokalt orientert (Norris, 2000). Betyr det at de unge i dag mindre opptatt av lokalsamfunn? Alder, kommunestørrelse og botid i kommunen har betydning for politisk deltakelse på kommune og stortingsnivå. De unge er mer engasjert i deltakelse rettet mot Stortinget enn kommunepolitikken. Dels kan tersklene for lokalpolitisk deltakelse være høyere for de unge (på grunn av flytting), og dels kan sakene som Stortinget behandler tenkes å være mer engasjerende for unge enn det den kommunalpolitiske hverdagen er (Saglie & Folkestad, 2013). Også på sosiale medier kan det se ut som om de unge er mer opptatt av rikspolitikk enn av lokalpolitikk. Ungdom følger lokalpolitikere på Facebook i like stor grad som eldre, men de er mye mer interessert i toppolitikere og partiene enn å følge de lokale politikerne (Enjolras et al., 2013). Interessen for å følge toppolitikere som Jens Stoltenberg og Barack Obama framfor lokalpolitikere viser seg også i intervjuene med studenter i denne studien. Men før vi diskuterer dette fenomenet vil vi se litt nærmere for bruken av nyhetsmedier og interessen for nyheter på lokal, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Nettavis er som vi har sett den mest brukte nyhetskilden i dette utvalget. Her skal vi se nærmere på bruken av aviser på ulike geografiske nivåer på nettet. Tidligere var bruken av lokalaviser noe elever hadde tilgang til på kjøkkenbordet og studentene enten fikk tilsendt i posten eller kjøpte selv. Foreldrene spilte med andre ord en større rolle for særlig tilgangen til lokalaviser. Nå har tilgang til både lokale, nasjonale og utenlandske aviser på nett økt. Elevene og studentenes egeninteresse kan i større grad enn tidligere styre hva de leser.

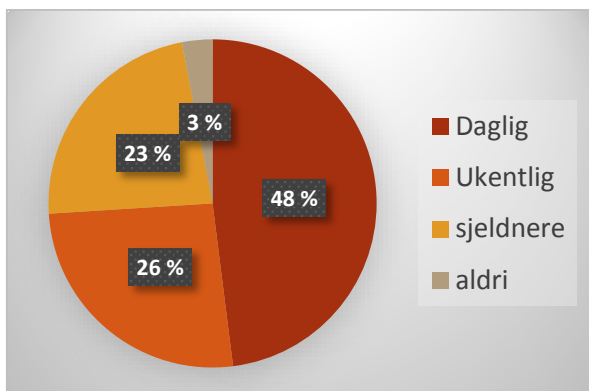

Figur 11 Hvor ofte besøker elevene og studentene lokale, riks- og utenlandske aviser på nett. Prosent.

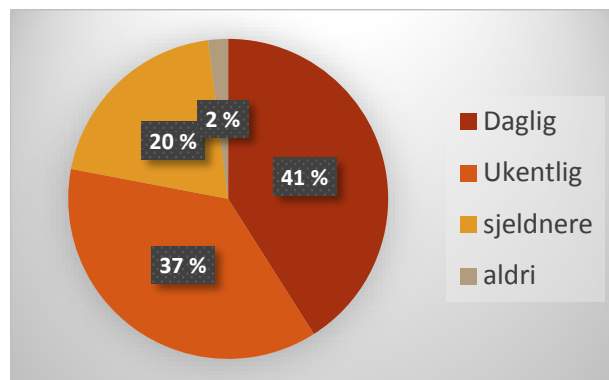
Figur 11 viser at studentene besøker lokale, nasjonale og utenlandske aviser oftere enn elevene. Både blant elevene og studentene er det riksavisene de besøker oftest, deretter lokalaviser og deretter utenlandske aviser. Blant studentene er 54 prosent av dem inne på riksaviser på nett flere ganger om dagen, mens det samme var tilfelle for 22 prosent av elevene. En av studentene vi intervjuet pekte på at som student så kunne hun sjekke nyheter hele dagen, men at hun ikke så for seg at hun kunne gjøre det så ofte når hun kom i jobb. Det er også sannsynlig at elevene som har obligatorisk oppmøte og strengere regulering av nettbruk i timene vil bruke mer tid på nyhetsmedier hvis de fikk det litt friere. Dette sammen med at de blir mer modne vil nok føre til at elevene vil nærme seg den mediebruken de unge studentene har når de flytter hjemmefra. Når det gjelder besøk på utenlandske avisers nettsider, så er det en mindre andel som gjør det daglig. Det er også en høyere andel både blant elevene og studentene som sjelden eller aldri benytter seg av muligheten for å oppsøke utenlandske aviser på nett.

Ser vi på den totale bruken av lokale/regionale og riksdekkende aviser, fordeler denne seg på følgende måte blant elevene og studentene. Figuren under viser andelen av elever og studenter som leser minst en lokal/regional eller riksdekkende avis på nett eller papir daglig, ukentlig og sjeldnere eller aldri.

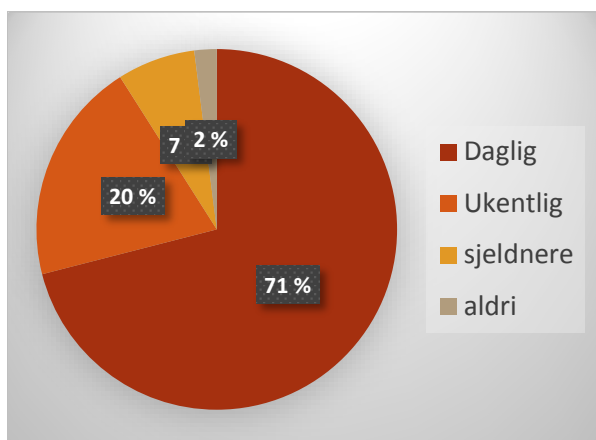

Figur 13 Lesing av lokal-/regionaviser på nett og/eller papir. *Studenter.*

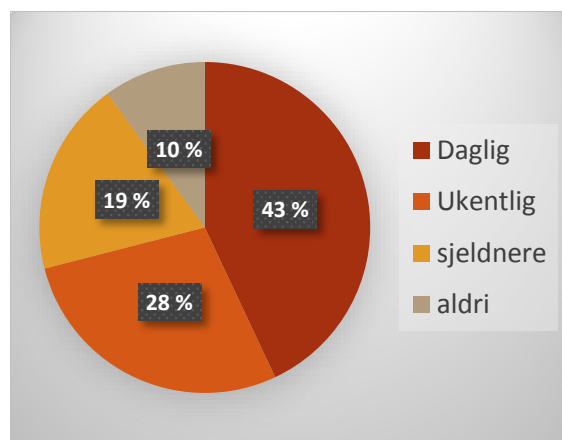

Figur 12 Lesing av lokal-/regionaviser på nett og/eller papir. *Elever.*

Figur 12 og 13 viser at 48 prosent av studentene og 41 prosent av elevene leser lokalavis eller regionavis daglig enten på nett eller papir eller begge deler. Hvis vi legger til de som leser lokal- eller regionavis ukentlig, så er det 74 prosent av studentene og 78 prosent av elevene som leser lokal- eller regionsavisen sin en gang i uka eller oftere. Den høye andelen som har lest lokalavis blant elevene kan skyldes at elevene har tilgang til lokalaviser hjemme (noe vi kommer tilbake til når vi ser på foreldrenes rolle for nyhetsmediebruk). Sporadisk lesing av lokalaviser er antakelig mer vanlig for dem som bor hjemme hos foreldre som har lokalavisa liggende fremme (og ikke aktivt må oppsøke lokalavis).

Figur 14 Lesing av riksaviser på nett og/eller papir. *Studenter.*

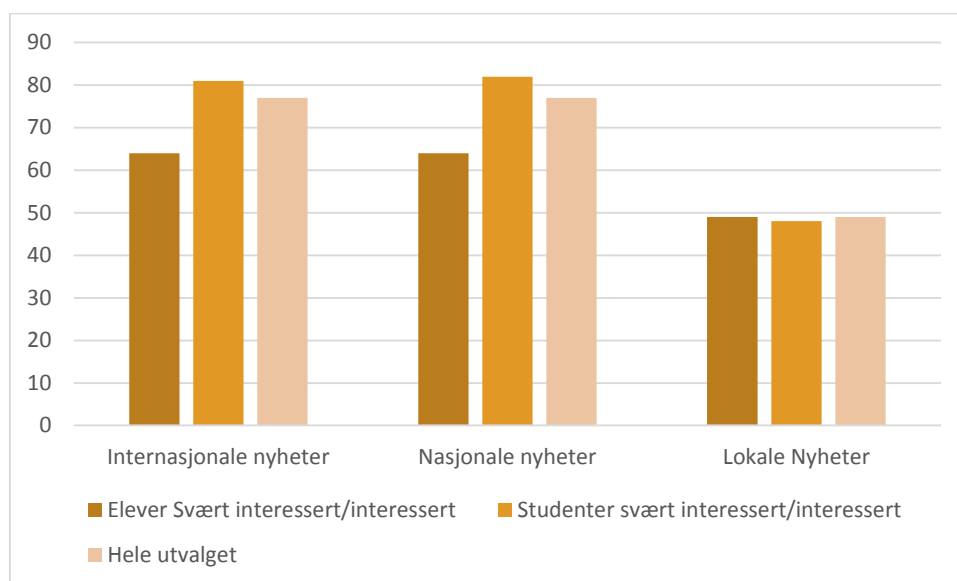
Figur 15 Lesing av riksaviser på nett og/eller papir. *Elever.*

Figur 14 og 15 viser at 71 prosent av studentene og 43 prosent av elevene leser riksaviser daglig, og i løpet av en uke har 91 prosent av studentene og 71 prosent av elevene lest en riksavis på nett og/eller på papir.

Det er flere i utvalget som leste lokal- eller regionaviser på papir enn det var som leste riksavisenes papirutgaver. Dette kan henge sammen med både at elevene leser lokalavisene som foreldrene abonnerer på og at flere lokalaviser ikke har oppdaterte (gratis) nyhetstjenester på nett. I intervjuene med studentene kommer det frem at de stort sett oppdaterer seg via VG.no sine sider og begrunner dette blant annet med at det er der «alle andre» også søker etter nyheter. Når det gjelder lokalaviser så er det et større mangfold av

aviser studentene og elevene bruker. Mens noen studenter bruker lokalavisen fra der de vokste opp, er det andre studenter som er mer opptatt av lokalavisa der de studerer. Ser vi på de studentene som har flyttet bort for å studere (de borteboende studentene) så leser 47 prosent av dem lokal- eller regionaviser på nett og/eller papir daglig, mens 74 prosent har lest en lokal- eller regionavis siste uka. Sammenligner vi dette med en studie av borteboende studenter som ble gjennomført i 2004 hvor 63 prosent av studentene hadde lest en lokal-/regionavis på nett og/eller papir minst ukentlig (Elvestad, 2006), kan det tyde på at lesingen av lokal- og regionaviser har økt som følge av økt nettilbud. Utviklingen og økt tilgang av nyhetstilbud på nett både på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, kan ha betydning for tilknytning til samfunn på ulike nivåer og vi vil i neste avsnitt se nærmere på hvordan interesse for nyheter på ulike nivåer og stedstilknytning.

Vi har altså sett at både elevenes og studentenes mest brukte nyhetsmedium er aviser og først og fremst nettaviser, og det er de riksdekkende avisene på nett som er mest besøkt. Men det er også en god del som benytter lokalaviser på papir og/eller på nett. Dette gjenspeiler seg også i studentenes interesse for lokale og nasjonale nyheter. Figur 16 viser dette, men også at interessen for internasjonale nyheter omtrent like høy som interessen for nasjonale nyheter.

Figur 16 Andelen som er svært interessert eller interessert i lokale, nasjonale og internasjonale nyheter.

Figur 16 viser at både blant studentene og elevene er det minst interesse for lokale nyheter. 49 prosent av elevene og 48 prosent av studentene er svært interessert eller interessert i lokale nyheter. Både blant studentene og elevene er det større interesse for nasjonale og internasjonale nyheter, men studentene er mer interessert i nyheter på begge disse nivåene enn elevene. 64 prosent av elevene er svært interessert eller interessert i nasjonale nyheter og den samme andelen var interessert eller svært interessert i internasjonale nyheter. Blant studentene var henholdsvis 82 og 81 prosent svært interessert eller interessert i nasjonale og internasjonale nyheter.

Inntrykket av både elevene og studentenes interesse for internasjonale eller utenriksnyheter kommer til uttrykk også når de skal nevne nyheter de husker fra forrige uke. Når elevene og

studentene ble bedt om å nevne en nyhetssak som interesserte dem i forrige uke er interessen for utenrikssaker stor. Tabell 9 viser andelen av elever og studenter som oppga saker på henholdsvis internasjonalt, nasjonalt, lokalt og globalt nivå.

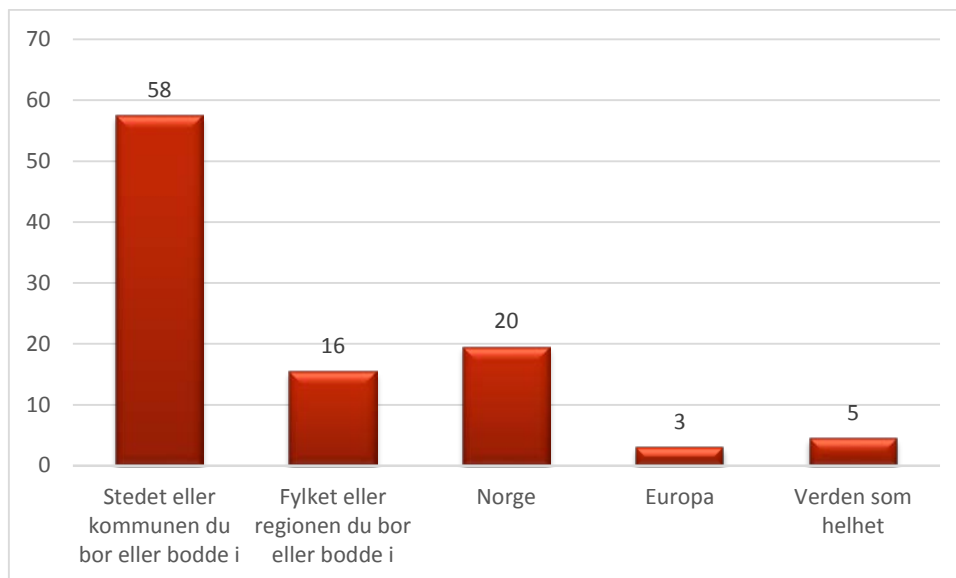
Tabell 9 Geografisk nivå på nyhetssakene som ble oppgitt. Prosentandel.

	Elever	Studenter	Total
Internasjonal	57	74	70
Nasjonal	14	16	15
Lokal	13	4	6
Glokal*	17	5	8
Vanskelig å avgjøre	-	2	1
Total	100 (79)	100 (258)	100 (337)

*Nordmenn involvert i utenrikssaker (eks: French og Moland i Kongo)

Tabell 9 viser at når både elever og studenter nevner en sak som interesserte dem forrige uke så er det 70 prosent som nevner en utenrikssak, 15 prosent som nevner en lokal sak, 6 prosent som nevner en lokal sak og 8 prosent som nevner en global sak. Det er et uttrykk for at det var et høyt konfliktnivå i Ukraina og et fly som forsvant på mystisk vis i Asia akkurat i denne perioden. Dette var nyheter som fikk mye oppmerksomhet i alle medier og opptok befolkningen i alle aldersgrupper. Det er derimot grunn til å tro at også hvis denne undersøkelsen ble gjennomført på et annet tidspunkt, vil utenrikssaker score høyt på unge voksnes prioritering og interesse for nyheter. Unge voksne er mer interessert i internasjonale nyheter enn eldre og andelen som er svært interessert i utenriksnyheter har økt i Norge de siste 20 årene (Elvestad & Shaker, 2015). Større interesse for internasjonale saker kan vitne om en større grad av internasjonal orientering og oppmerksomhet i dette utvalget. Men det kan også peke på hvordan det er blitt vanskeligere for nasjonale og ikke minst lokale saker å nå fram til unge voksne.

Interesse for nyheter på ulike nivåer har blitt hevdet å uttrykke en form for orientering på samfunn på ulike nivåer og har blitt satt i sammenheng med tilknytning til samfunn på ulike nivåer. Vi har derfor sett på elevene og studentene sin tilknytning til samfunn på ulike nivåer og hvordan dette igjen kan forklare interesse for nyheter. Figur 17 viser hvordan elevene og studentene har svart på spørsmålet om hvilket geografisk nivå de først og fremst føler en tilknytning til.

Figur 17 Elevene og studentenes tilknytning til geografiske nivåer. Prosent.

Figur 17 viser at elevene og studentene føler seg mest tilknyttet til et lokalsamfunn, enten der de bor eller der de bodde da de vokste opp. 58 prosent av dette utvalget oppga dette som det geografiske nivået de først og fremst følte tilknytning til. 20 prosent oppga Norge og 16 prosent oppga fylket eller regionen de bor eller har bodd i, mens bare 8 prosent oppga Europa eller verden som helhet. Det er noen forskjeller mellom elevene og studentene i denne studien. Det var en høyere andel av elevene som oppga høyere nivåer enn blant studentene. I neste steg i analysen ønsker vi å se nærmere på hvordan tilknytning til samfunn på ulike geografiske nivåer kan forklare interessen for nyheter på ulike nivåer.

Tabellen under viser hvordan kjønn, alder, student versus elev, tilknytning til samfunn på ulike nivåer har betydning for interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter.

Tabell 10 Interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter og tilknytning til samfunn på ulike nivåer. Regresjonsanalyser. Standardiserte betakoeffisienter.

	Lokale nyheter	Nasjonale nyheter	Internasjonale nyheter
Kjønn (Mann=1)	-.121**	-.068	-.006
Alder	-.034	.172**	.222**
Tilknytning til samfunn på ulike nivåer	-.129**	-.017	.113**
Mors høyeste utd.	-.018	.151**	.227**
Fars høyeste utd.	-.104	-.093	-.060
Adjusted R square	.040	.040	.080
(N=)	423	423	422

Tabell 10 viser at det geografiske nivået elevene og studentene først og fremst føler seg tilknyttet til har betydning for deres interesse for lokale og internasjonale nyheter. De som er mer lokalt tilknyttet er mer interessert i lokale nyheter og de som føler seg mer tilknyttet storsamfunn og verden som helhet er mer interessert i internasjonale nyheter. Det er ingen signifikant sammenheng mellom tilknytning til ulike geografiske nivåer og interesse for nasjonale nyheter. De kvinnelige elevene og studentene er videre mer interesserte i lokale

nyheter enn sine mannlige medelever og medstudenter, og de eldre er mer interessert i nasjonale og internasjonale nyheter enn de som er yngre. Tabellen viser videre at mors utdanningslengde har en positiv sammenheng med økt interesse for nasjonale og internasjonale nyheter, og det er også en svak tendens til at jo lavere utdannelse far har, jo mer interessert er de i lokale nyheter.

Interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter tar også ulike former for ulike grupper, og dette har blitt forstått som en måte å orientere seg på i forhold til samfunn på ulike nivåer (Elvestad, 2006, 2009a; Merton, 1968). Mens de som først og fremst er interessert i lokale nyheter orienterer seg mot sitt lokalsamfunn, viser de som er mest interessert i nasjonale eller internasjonale nyheter at de orienterer seg ut av lokalsamfunnet. Det er også grupper som kan sammenlignes med det Peterson og Kern (1996) omtaler som de kulturelt altetende, og som i forhold til nyhetsinteresse kan handle om de som er veldig interessert nyheter på alle nivåer. Økende tilgang til medier gjør at de som har lav interesse for nyheter kan velge andre typer av innhold i mediene, mens de såkalte «News junkies» kan følge med på nyheter døgnet rundt (Prior, 2007). Den økte tilgangen til medier og nyhetsmedier spesielt, gjør det også mulig med en spesialisering av hvilke nyheter man velge å følge med på. En nyere studie viser at interessen for lokale nyheter synker, det blir færre altetende nyhetsbrukere og flere som er spesielt opptatt av nyheter på ett nivå (Elvestad & Shaker, 2015).

Tabell 11 viser hvordan interessen for nyheter på ulike nivåer fordeler seg blant elevene og studentene. De ulike *typene* av nyhetssøkere eller typene av orienteringer i forhold til nyheter på ulike nivåer baserer seg på at elevene og studentene har oppgitt at de er «svært interessert» i nyheter på minst ett av de tre nivåene. 43 prosent av utvalget oppga at de var svært interessert i nyheter på minst ett av nivåene, mens 57 prosent ikke var svært interessert i nyheter på noen av nivåene.

Tabell 11 Ulike former orientering i forhold lokale, nasjonale og internasjonale nyheter. Prosentandel (N).

Internasjonal-Nasjonal (svært interessert i nasjonale og internasjonale nyheter)	13 (59)
Internasjonale (svært interessert i internasjonale nyheter)	12 (54)
Nyhetsaltetende (svært interessert i alle nyhetene)	7 (31)
Nasjonal (svært interessert i nasjonale nyheter)	5 (21)
Lokale (svært interessert i lokale nyheter)	3 (13)
Nasjonal-Lokal (svært interessert i lokale og nasjonale nyheter)	3 (13)
Lokal-internasjonal (svært interessert i lokale og internasjonale nyheter)	0.6 (3)
Ikke svært interessert i noen av nyhetene	57 (267)
Total	100.6 (465)

Tabell 11 viser at 43 prosent av studentene eller elevene har oppgitt at de er svært interesserte i nyheter på minst ett nivå. 7 prosent oppga at de var svært interessert i nyheter på alle nivåene. Det er størst andel som enten er spesielt interessert i nasjonale og internasjonale nyheter eller internasjonale nyheter. 13 prosent oppga at de var svært interessert i internasjonale og nasjonale nyheter, men var mindre interessert i lokale nyheter. 12 prosent oppga at de var svært interessert internasjonale nyheter og mindre interessert i lokale og nasjonale nyheter. Videre er det henholdsvis 5 og 3 prosent som prioriterer nasjonale og lokale nyheter, mens 3 prosent prioriterer nasjonale og lokale nyheter. En slik kategorisering av typer av nyhetsinteresserte viser at nyhetsinteresse kan handle om at man er altetende

eller mer spesialisert avhengig av hvordan de orienterer seg i forhold til lokale, nasjonale og internasjonale nyheter. Dette kan påvirke både hvilke medier en velger å følge med på, hvilke nyheter man «liker» og hvilke nyheter man eventuelt sender videre.

For å se nærmere på hvordan bruk av nyhetsmedier på ulike geografiske nivåer kan forklares ved hjelp av hvordan studentene forholder seg til samfunn på ulike nivåer. De tre spørsmålene som ble benyttet var 1) *Hvilken av disse beskrivelsene passer best på stedet du bodde før du startet på universitetet/høgskolen?* 1. Spredtbygd strøk, mindre enn 1000 innbyggere, 2. Tettbygd strøk, under 20 000 innbyggere, 3. By, 20-99 000 innbyggere, 4. Drabantby eller område utenfor storby, 5. Storby, mer enn 100 000 innbyggere (se tabell G i appendix). 2) *Har du flyttet til en annen kommune for å studere?* 1. Nei, 2. Ja (se tabell B i appendix). 3) *Hvilke av følgende geografiske nivåer vil du først og fremst si at du føler tilknytning til?* 1. Stedet eller byen der jeg bor/bodde i oppveksten, 2. Fylket eller landsdelen der jeg bor/bodde i oppveksten, 3. Norge, 4. Europa, 5. Verden som helhet (se tabell H i appendix). I tabellen under (tabell 12) ser vi hvordan det å være borteboende student, tilknytning til ulike geografisk nivå, og størrelsen på oppvekststed forklarer forskjeller i bruk av lokale-, riks- og internasjonale aviser på nett.

Tabell 12 Studentenes stedstilknytning og bruk av lokale, nasjonale og internasjonale nettaviser. Regresjonsanalyse. Standardiserte betakoeffisienter. (Kun studenter).

	Lokal-/regionaviser på nett	Riksaviser på nett	Internasjonale aviser (aviser fra andre land) på nett
Menn	.038	.192**	.268**
Alder	.030	.065	-.027
Flyttet for å studere (Borteboende student =1)	-.028	.126*	.128*
Tilknytning til geografisk nivå	-.177**	-.121*	-.004
Størrelse på stedet du vokste opp	-.131*	-.088	.049
Adjusted R square	.033	.055	.071
N	332	306	305

Tabell 12 viser at de mannlige studentene i større grad enn de kvinnelig besøker riksaviser og internasjonale aviser på nett. De borteboende studentene leser ikke mer lokalaviser enn de andre studentene, men de leser riksaviser og internasjonale aviser oftere enn de som studerer i samme kommune som de vokste opp. Dette kan blant annet skyldes at de som har valgt å studere på stedet de vokste opp allerede har etablert et forhold til lokalsamfunnet og lokalavisa der, og derfor er mer interessert i å lese lokalavisen der de bor (og mindre enn de borteboende studentene i riks- og internasjonale aviser). De som har vokst opp på mindre steder og har sterkere tilknytning til samfunn på lavere geografisk nivå leste i større grad lokalaviser på nett. De som hadde tilknytning til samfunn på lavere geografisk nivå leste også riksaviser på nett. Vi kontrollerte også for det å bo hjemme hos foreldrene, men dette viste ingen signifikant sammenheng med bruk av nettaviser på ulike geografiske nivåer. Det er også interessant å se at tilknytning til ulike geografiske nivå ikke viser en signifikant sammenheng med hvor ofte studentene besøker utenlandske aviser på nett.

Videre analyser av hva som kan forklare elevene og studentenes besøk på utenlandske aviser på nettet, viser at det først og fremst er en interesse for politiske nyheter. I intervjuene med studentene, fortalte de mest nyhetsinteresserte av dem at de oppsøkte utenlandske nyhetskanaler på nett blant annet for å få flere perspektiver på konflikten på Krimhalvøya. Og BBC, CNN og Al Jazeera ble nevnt som kilder de brukte. Dette er riktig nok ikke aviser, men det forteller hvordan interesse for utenrikspolitikk leder de mest politisk interesserte til utenlandske nyhetsmedier. Det er også en tendens til at interessen for sport (som også virker positivt på besøk av lokale og riksaviser) kan trigge til bruk av utenlandske aviser på nett. Et eksempel på dette er studenten Ivar (20 år) som peker på at han ikke pleier å oppsøke utenlandske medier, men at han nylig gjorde det for første gang for å se hva Daily Mirror og Daily Mail skrev når David Moyes ble sparka i Manchester. Dette er et eksempel på hvordan interessen for sportsnyheter kan være en døråpner for å bruke utenlandske nyhetsmedier. Dette forsterkes av at det også i dataene fra spørreundersøkelsen er en positiv sammenheng mellom interesse for sportsnyheter og hvor ofte de besøker utenlandske aviser på nett, også når vi har kontrollert for kjønn og alder. Så for sportsinteresserte (oftest menn) kan altså interessen for sport føre dem til nettaviser på alle nivåer. Men hva med de som er interessert i underholdnings- og kjendisnyheter? Interesse for kjendis- og underholdningsnyheter er positivt korrelert med hvor ofte man besøker både lokalaviser og riksaviser på nett, men det er ingen signifikant sammenheng mellom interessen for underholdnings- og kjendisnyheter og bruk av utenlandske nettaviser. Interessen for kjendis og underholdningsstoff ser med andre ord ikke ut til å være den samme døråpneren for utenlandske nettaviser som sport er.

Oppsummering

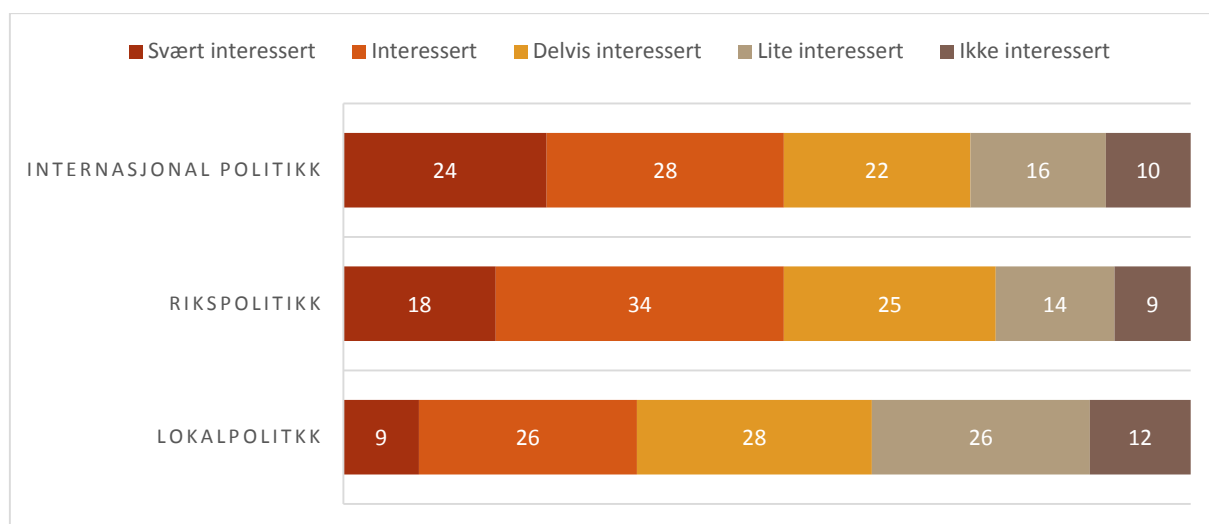
- Interessen for nasjonale og internasjonale nyheter er større enn interessen for lokale nyheter både blant studentene og elevene.
- 43 prosent av utvalget er svært interessert i nyheter på minst et av nivåene. Det er en tendens til spesialisering av nyhetsinteresse også når det gjelder nyheter på ulike nivåer.
- Utvalget leser riksavisenes papir- eller nettutgaver oftere enn lokalaviser på nett eller papir. 48 prosent av studentene og 41 prosent av elevene leser lokalavisenes nett- og/eller papirutgaver daglig, mens 71 prosent av studentene og 43 prosent har lest en riksavis på nett- og/eller papir.
- Utenlandske nettaviser besøkes mye sjeldnere enn lokale og nasjonale aviser på nett. Interessen for utenriksnyheter dekkes dermed i størst grad gjennom de riksdekkende mediens utenriksnyheter.
- Studenter som har vokst opp på mindre steder leser mer lokalaviser på nett enn studenter som har vokst opp på større steder.
- Studenter som føler tilknytning til samfunn på lavere geografisk nivå leser i større grad lokale og riksaviser på nett, men det motsatte er ikke tilfelle for de som leser nyheter i utenlandske medier.

Politisk interesse, deltakelse og nyhetsmediebruk

En rekke studier har pekt på sammenhengen mellom politisk interesse, deltakelse og nyhetsmediebruk. I sin studie av utviklingen av politisk interesse og nyhetsmediebruk i USA, peker Prior (2007) på hvordan politisk interesse kan ha blitt en viktigere faktor for bruk av nyhetsmedier. Også en svensk studie har pekt på hvordan nyhetsmediebruken er blitt mer polarisert mellom nyhetssøkere og de som unngår nyheter, og at politisk interesse er blitt en viktigere faktor for nyhetskonsument enn det var for noen tiår siden (Strömbäck, Djerf-Pierre, & Shehata, 2013). Enjolras m.fl. (2013) peker videre på hvordan opinionsledere⁵ gjennom sosiale medier får tilgang på eksisterende sosiale nettverk via nye plattformer, som er laget med tanke på å formidle informasjon gjennom lenking og diskusjon. Dette kan føre til at nye grupper i befolkningen får mulighet for å fungere som opinionsledere, og siden de unge er mest i sosiale medier kan de også ha større potensial for en opinionslederrolle gjennom f.eks. Facebook. De som følger partier og politikere på nett kan bidra til å spre politisk informasjon og argumentere for partiene, og de kan dermed fungere som opinionsledere i sine nettverk i sosiale medier (Enjolras et al., 2013). I denne delen av rapporten vil vi se nærmere på hvordan politisk interesse og deltakelse henger sammen med bruken av nyhetsmedier blant elevene og studentene.

Som vi har vist tidligere i rapporten kan nyhetsmedier på ulike nivåer (lokalt, nasjonalt og internasjonalt) være av ulik interesse for elever og studentene avhengig av deres tilknytning til ulike geografiske nivåer. For å forfølge dette, vil vi også når det gjelder politisk interesse skille mellom interesse for lokal-, nasjonal- og internasjonal politikk, for å se hvordan dette kan gi seg utslag i ulik mediebruk og gi forutsetninger for å kunne være opinionsledere på ulike områder. Figur 18 viser hvordan elevene og studentene fordeler seg i forhold til interesse for lokal-, nasjonal og internasjonal politikk (se forskjeller mellom elever og studenter i tabell I i appendix).

Figur 18 Interesse for lokal-, riks- og internasjonal politikk. Prosentandel.

Figur 18 viser at interessen for internasjonal politikk er høyere enn interesse for rikspolitikk og at interessen for lokalpolitikk er lavest. 9 prosent er svært interessert i lokalpolitikk, 18

⁵ I studien til Enjolras m.fl. (2013) er opinionslederne definert som dem som svarer ja på spørsmålet om de har forsøkt å overbevise noen om sine politiske ideer i det siste eller om de har opplevd at andre har spurt dem om råd i en politisk sak i det siste (eller både og). I motsetning til Enjolras mfl. sine opinionsledere er de Merton (1949) omtaler som innflytelsesrike/opinionsledere definert av dem som oppgir å søke til dem for råd.

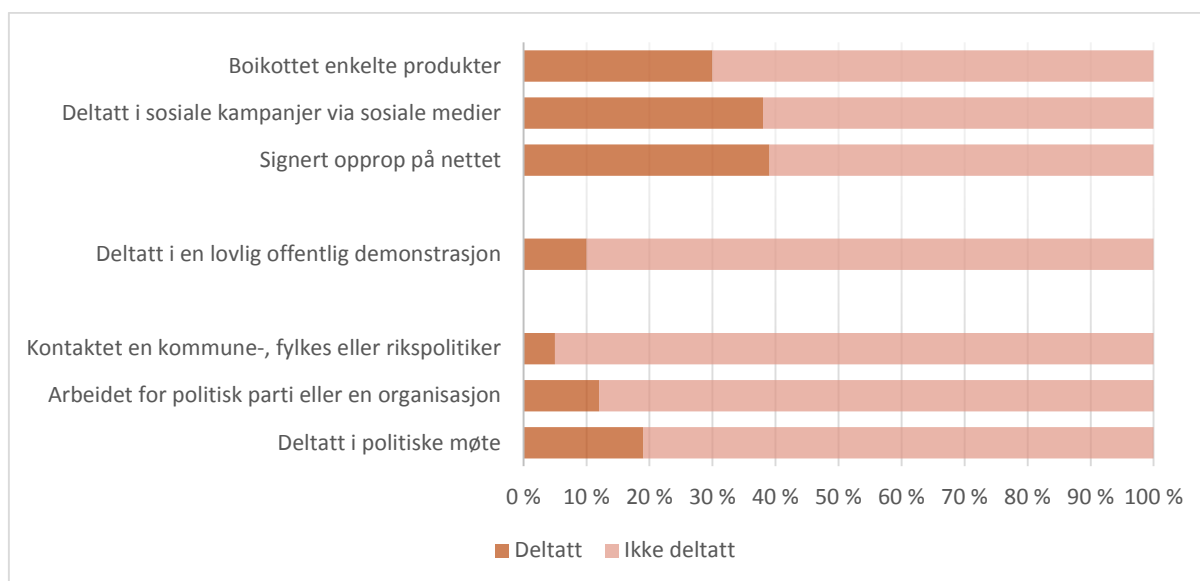

prosent er svært interessert i rikspolitikk, mens 24 prosent er svært interessert i internasjonal politikk. Figuren viser at det er høyere interesse for internasjonal og rikspolitikk enn for lokalpolitikk, både når det gjelder elever og studenter, men studentene er mer interessert enn elevene i politikk på alle tre nivåer. Det er en sterk sammenheng mellom interesse for politikk på de ulike nivåene,⁶ noe som tilsier at de som oppgir å være svært interessert i ett av nivåene også har høy interesse for politikk på de to andre nivåene. For å kunne synliggjøre hvordan ulike typer av politisk interesse kan gi ulike former for nyhetsmediebruk, aktivitet i sosiale medier og politisk engasjement har vi likevel valgt å presentere de tre formene for politisk interesse separat. Dette gjør at vi også vil kunne diskutere om de som er mest politisk interesserte har potensial for å være opinionsledere og hvorvidt de har potensial for å være opinionsledere på ulike nivåer. Tidligere forskning (Enjolras et al., 2013), samt intervjuene med studentene, viser at de politisk aktive også er de som er mest aktive formidlere i sosiale medier.

Opinionsledere som følger partier og politikere i sosiale medier har store og ulike nettverk, og er aktive i disse nettverkene både online og offline. De er også mer politisk aktive på andre måter (Enjolras et al., 2013:167-8). Vi ønsker derfor å i tillegg til politisk interesse også å se på de politiske aktive elevene i denne studien og hvordan dette forklarer nyhetsmediebruk. I spørreundersøkelsen ble elevene og studentene spurt om de hadde deltatt i ulike former for politisk aktivitet siste 12 månedene. Figuren under (figur 19) viser en oversikt over hvordan elevene og studentene fordelte seg i forhold til ulike former for politisk engasjement i og utenfor nettet de siste 12 månedene. Utvalget ble stilt følgende spørsmål for å måle politisk- og/eller samfunnsengasjement: *Det er ulike ting man kan gjøre for å prøve å forbedre forhold i samfunnet, eller for å forhindre at noe går galt i samfunnet. Har du gjort noen av de følgende aktivitetene i løpet av de siste 12 månedene?* 1) Arbeidet for politisk parti eller en organisasjon, 2) Deltatt i et politisk møte, 3) Deltatt i en lovlig offentlig demonstrasjon, 4) Boikottet enkelte produkter, 5) Deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier, 6) Signert et opprop på nettet, 7) kontaktet en kommune-, fylkes-, eller stortingspolitiker.

---

⁶Pearsons r: Interesse for lokalpolitikk og rikspolitikk, pearsons $r=.717^{**}$, Interesse for lokalpolitikk og internasjonal politikk, pearsons $r=.559^{**}$ og interesse for rikspolitikk og interesser for internasjonal politikk, pearsons $r=.796^{**}$.

Figur 19 Deltakelse i politiske aktiviteter siste 12 mnd.⁷

En analyse av de ulike formene for aktiviteter som vises i figur 19 viste at 62 prosent av utvalget hadde deltatt på minst en av aktivitetene som er med i figuren. Det var flest som hadde signert et opprop på nettet og deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier.⁸ Henholdsvis 39 og 38 prosent i utvalget hadde signert et opprop på nettet og deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier de siste 12 månedene. 30 prosent oppga at de hadde boikottet et produkt og 10 prosent hadde deltatt i en lovlig offentlig demonstrasjon. Ser vi på de som hadde vært i kontakt med politikere gjennom å ha enten deltatt i politisk møte, hatt kontakt med en kommune-, fylkes- eller rikspolitiker og/eller arbeidet for et politisk parti eller en organisasjon, var det 23 prosent som hadde gjort minst en av disse aktivitetene. Studentene var mer aktive enn elevene, og denne forskjellen er størst når det gjelder deltakelse på nett og det å boikotte et produkt. Det er en positiv sammenheng mellom politisk interesse på alle tre nivåene og det å ha deltatt i alle de politiske aktivitetene. Kvinnene i utvalget hadde i større grad signert opprop på nett, deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier og boikottet enkelte produkter enn det mennene hadde. Mens mennene i større grad hadde deltatt i lovlig demonstrasjon, kontaktet politikere, deltatt på politiske møter eller var aktiv i politisk parti eller organisasjon. For å kunne se om de som aktivt jobber for et politisk parti eller for en organisasjon har en annen mediebruk enn andre ser vi nærmere på denne gruppen. 12 prosent av dem hadde vært aktive i et politisk parti eller i en organisasjon de siste 12 månedene. I tabellen nedenfor ser vi på hvordan det å være politisk aktiv og det å være politisk interessert har betydning for mediebruk.

I tillegg til høyere interesse for og engasjement i politikk, er det et sentralt kjennetegn ved de politiske opinionsledere at de bruker mer tid på medier enn andre (Katz & Lazarsfeld, 1955/2006). I tabellen under (tabell 14) viser vi sammenhengen mellom interesse for politikk, om studentene er aktive i politiske partier eller organisasjoner og bruk av ulike typer av tradisjonelle og nye nyhetsmedier på og utenfor nett, når vi har kontrollert for alder og

⁷ *En faktoranalyse viste to dimensjoner. De tre nederste aktivitetene falt i første dimensjon, de tre øverste aktivitetene i den andre dimensjon, mens «deltatt i en lovlig offentlig demonstrasjon» ikke helt tydelig kan plasseres i noen av de to dimensjonene.

⁸ Det er sterk sammenheng mellom disse formene for deltakelse og de er til dels sammenfallende. Kun 26 prosent svarer «Ja» på en av aktivitetene og nei på den andre.

kjønn. (++) = sterk positiv sammenheng⁹, (+) = svak positiv sammenheng, (-) = sterk negativ sammenheng og (-) = svak negativ sammenheng. I rutene uten markering er det ingen statistisk signifikant sammenheng mellom variablene. (Regresjonskoeffisienter i tabell J i appendix).

Tabell 13 Sammenhengen mellom interesse for politikk, aktivitet i politisk parti eller organisasjon og bruk av ulike nyhetsmedier.

	Interesse for lokalpolitikk	Interesse for rikspolitikk	Interesse for internasjonal politikk	Aktiv i politisk parti eller organisasjon siste 12 mnd.
Ikke på nett				
TV	(+)**	(+)*		
Radio				
Lokal-/regionaviser (papir)	(+)**	(+)**		
Riksdekkende aviser (papir)	(+)**	(+)**	(+)**	(++)**
På nett				
Lokal-/regionaviser på nett	(++)**	(+)**		(+)*
Riksaviser på nett	(++)**	(++)**	(+)**	(++)**
Internasjonale (utenlandske) aviser på nett	(+)**	(++)**	(++)**	(++)**
TV/radio kanalers netttutgaver	(++)**	(++)**	(++)**	(++)**
Nyhetsgenerator (Google News, Yahoo osv)				
Grupper eller organisasjoners blogger eller websider	(+)*			(++)**
Politiske partiers eller enkeltpolitikeres blogger eller websider	(++)**	(++)**	(+)**	(++)**
Private blogger/websider				
Facebook/Twitter	(+)**			
YouTube				
Andre sosiale medier				

*Sign. 0.05-nivå, **Sign. 0.01-nivå.

Tabell 13 viser tydelig at de som er politisk interesserte bruker de tradisjonelle nyhetsmediene (med unntak av radio) både på og utenfor nett oftere enn de som er mindre politisk interessert. Sammenhengen er sterkest mellom politisk interesse, aktivitet og besøk på de tradisjonelle nyhetsmedienes nettsider. De politisk interesserte og aktive studentene leser og ser med andre ord mer nyheter i aviser og på TV enn de mindre politisk interesserte, men forskjellen mellom de politisk interesserte/aktive og de mindre politisk interesserte/aktive er størst når vi ser på lesing og titting på nyheter på nett.

Ved å dele interessen for politikk inn i ulike nivåer, får vi frem hvordan mediebruken varierer i forhold til hvor interesserte elevene og studentene er i henholdsvis lokal, riks- og internasjonal politikk. Mens de studentene og elevene som er interessert i lokal- og rikspolitikk har høyere bruk av fjernsyn og lokal-/regionalavisenes papirutgaver, er disse

⁹ Ustandardiserte betakoeffisienter på 0,4 eller høyere.

sammenhengene ikke signifikante for interesse for internasjonal politikk. Når det gjelder bruk av riksdekkende aviser på papir, så er det sterkest sammenheng med interesse for rikspolitik, men sammenhengen er også signifikant for interesse for lokal og internasjonal politikk. Samme mønsteret viser seg når vi ser på bruken av nyhetsmedier på nett. Det er ikke en signifikant sammenheng mellom interesse for internasjonal politikk og hvor ofte de leser lokal-regionalaviser på nett, men for bruk av riksaviser, internasjonale aviser og TV- og radiokanalenets nettsider er det en positiv sammenheng med alle formene for politisk interesse. Det er grunn til å understreke at sammenhengen mellom interesse for politikk og nyhetsmediebruk, er sterkest der politisk nivå samsvarer med nivå på medium. For eksempel er det sterkere sammenheng mellom interesse for internasjonal politikk og bruk av utenlandske aviser på nett, enn sammenhengen er for interesse for lokal- og rikspolitik.

Ser vi spesielt på de 12 prosent som er aktive i et politisk parti eller en organisasjon, så bruker ikke de TV, radio eller lokalaviser oftere enn andre, men de leser oftere papirutgaver av riksaviser, og besøker alle de tradisjonelle nyhetsmedienes nettutgaver oftere enn resten av utvalget. De politisk aktive elevene og studentene hadde en høyere verdi både på hvor ofte de besøkte utenlandske aviser og radio- og tv-kanalenes nettsider sammenlignet med resten av utvalget (se tabell J i appendix).

De politisk interesserte og politiske aktive besøker også politikere og politiske partiers blogger eller websider oftere enn andre. Denne sammenhengen er sterk. Interesse for lokalpolitikk og hvorvidt man er politisk aktiv i et parti eller en organisasjon er også positivt korrelert med hvor ofte man besøker grupper eller organisasjoners blogger eller websider. Politisk interesse og aktivitet kan med andre ord forklare forskjeller i bruk av de tradisjonelle nyhetsmediene på og utenfor nett, men som vi skal se er forskjellene mellom de politisk aktive og interesserte, og de som er mindre interesserte og ikke så aktive, nesten ikke tilstede når det gjelder bruk av andre kilder på nett.

Ser vi på de mediene som kan regnes som nye kilder til nyheter, er det ikke signifikante sammenhenger mellom politisk interesse eller det å være med i politisk parti/organisasjon og bruk av disse mediene. Politisk interesserte eller elever og studenter som har vært aktive i politiske partier eller organisasjoner det siste året har ikke besøkt nyhetsgeneratorer, private blogger eller websider, YouTube eller «andre sosiale medier» oftere enn andre og mindre politisk interesserte og ikke så politisk aktive. Samlekategorien Facebook/Twitter viser en svak signifikant positiv sammenheng med interesse for lokalpolitikk, men det er vanskelig å tolke denne siden Facebook og Twitter var slått sammen i spørsmålet elevene og studentene fikk.

Vi kan dermed konkludere at politisk interesserte og aktive elever og studenter har en annen nyhetsmediebruk når det kommer til lesing, titting og besøk av de tradisjonelle nyhetsmediene på og utenfor nettet enn de mindre politisk interesserte. Men er det også sann at politisk interesse og om man er aktiv i et politisk parti eller en organisasjon kan forklare forskjeller i hvordan ulike medier blir brukt til å spre meninger.

Videre vil se på om det er en sammenheng mellom elevene og studentenes politiske interesse og hvor aktive de er på nett. I tabellen nedenfor (tabell 14) presenteres analyser av hvordan interesse for lokal-, riks- og internasjonal politikk samt aktivitet i politisk parti eller organisasjon har betydning for ulike aktiviteter på nettet.

Tabell 14 Politisk interesse på ulike nivåer, om de er aktive i politisk parti/org og hvor aktive de er i sosiale medier/på internett.

	Interesse for lokalpolitikk	Interesse for rikspolitikk	Interesse for internasjonal politikk	Aktiv i politisk parti eller organisasjon siste 12 mnd.
Publiserer på Facebookstatusen				(++)*
Bruker meldingsfunksjonen på Facebook	(+)**			(++)*
Twitterer	(+)*	(+)*	(+)*	(++)**
Skriver på egen blogg eller webside				(+)*
Poster innlegg på nyhetsmediers hjemmesider				(+)**
Publiserer på Instagram				
Sender e-post	(+)**	(+)**	(+)**	(++)**
Laster opp film eller bilde på YouTube	(-)*	(-)*	(-)*	
Spiller online-spill		(-)*	(-)*	
Aktiv i andre sosiale medier		(-)*		

*Sign. 0.05-nivå, **Sign. 0.01-nivå.

Tabell 14 viser at de som har vært aktive i et politisk parti eller en organisasjon i mye større grad enn andre bruker sosiale medier aktivt (se regresjonskoeffisienter i tabell K i appendix). Det er en sterk positiv sammenheng mellom det å publiserer på Facebook statusen, bruke meldingsfunksjonen på Facebook, twittere og det å være aktiv i et parti eller i en organisasjon. De som er aktive i partier/organisasjoner skriver også oftere på egen blogg og på nyhetsmediers hjemmesider enn andre. Dette tyder på at disse aktive elevene og studentene bruker sitt engasjement til å publisere i sosiale medier og i nyhetsmedier på nett. De skriver også e-poster oftere enn andre studenter. Politisk interesse forklarer også forskjeller i hvor ofte elevene og studentene skriver e-post og Twitter. Lokalpolitisk interesserte bruker også meldingsfunksjonen på Facebook oftere enn andre. Opinionsledere har vist seg å ha flere følgere på Twitter og flere venner på Facebook (Enjolras et al., 2013).

Dette kan tyde på at de som er interesserte i politikk, men ikke er aktivt med i et politisk parti eller en organisasjon, ikke bruker Facebook til å publisere dette for alle vennene, eller bruker Instagram og andre sosiale medier til å uttrykke sin politiske interesse. Flere av studentene vi intervjuet bekreftet dette. Hvis det var saker de engasjerte seg i så delte de dem i lukkede grupper på Facebook og holdt diskusjonen der. Det kunne være grupper av medstudenter, venner og idrettslag, men også grupper som var basert på medlemskap i en organisasjon eller politisk parti. Den positive sammenhengen mellom bruken av e-post, kan også handle om at de politisk interesserte bruker dette som en måte å kommunisere og engasjere seg i saker, men ikke overfor en stor gruppe mottakere. Det å skrive i kommentarfeltet på nyhetsmediers hjemmesider er ikke noe de politisk interessert gjør oftere enn de mindre interesserte.

De studentene som i liten grad er interessert i politikk på alle nivåer er i motsetning til de politisk interesserte mer aktive med å laste opp filmer og bilder på YouTube og å spille

online-spill. Så mens de politisk interesserte sender e-post, twitrer og bruker meldingsfunksjonen på Facebook oftere enn de mindre politisk interesserte, bruker de minst politisk interesserte mer tid på YouTube og online-spill.¹⁰ Ser vi på de elevene og studentene som har vært aktive i politiske partier eller i organisasjoner, er de mer aktive i nettmediene. De hadde publisert på Facebook statusen, brukt meldingsfunksjonen på Facebook, twitret, skrevet på en egen blogg/webisode, postet innlegg på nyhetsmediers hjemmesider og sendt e-post oftere enn andre elever og studenter, men de hadde i mindre grad lastet opp filmer på YouTube og brukt mindre tid på online spill.

Oppsummering

- Interessen for riks- og internasjonal politikk er høyere enn interessen for lokalpolitikk blant elevene og studentene i dette utvalget.
- Det er sammenheng mellom interesse for lokal-, riks-, internasjonal politikk og nyhetsmediebruk på de ulike nivåene.
- De politisk interesserte og de som er aktive i politiske partier eller organisasjoner søker etter nyheter i de tradisjonelle nyhetskildene oftere enn andre, men de er ikke oftere på nyhetsgeneratorer, private blogger/webosider, Youtube eller «andre sosiale medier».
- De 12 prosentene som hadde arbeidet for et politisk parti eller en organisasjon det siste året hadde publisert på Facebook-statusen, brukt meldingsfunksjonen på Facebook, twitret, skrevet på en egen blogg/webisode, postet innlegg på nyhetsmediers hjemmesider og sendt e-post oftere enn andre elever og studenter.
- Det å laste opp filmer på YouTube var noe de som var mindre interesserte i lokal-, riks- og internasjonal politikk gjorde, og det var også noe de som hadde arbeidet for politisk parti eller en organisasjon i mindre grad hadde gjort.
- Det å publisere på Instagram eller være aktiv i andre sosiale medier var ikke noe de politisk interesserte og aktive gjorde mer enn andre.
- Henholdsvis 39 og 38 prosent av utvalget hadde signert opprop på nettet og deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier de siste 12 månedene. Kvinnene i utvalget hadde i større grad enn de mannlige elevene og studentene deltatt i kampanjer og signert opprop på nettet.
- Intervjuene med studentene viste at meldingsfunksjonen på Facebook både brukes til å dele nyheter, men også til å diskutere dem. Intervjuene viste også at politisk engasjerte venner kan få stempel som «spammere» på sosiale medier, og at de dermed blokkeres.

---

¹⁰ Denne studien har fokus på politiske opinionsledere, men de med lav interesse for politikk kan være opinionsledere innenfor andre områder. For eksempel kan de som spiller mye online og laster opp bilder og filmer på YouTube være opinionsledere innenfor fellesskap der denne kompetansen er viktig og etterspørres.

Oppvekst og venners betydning

Bruk av nyhetsmedier påvirkes av foreldre og venners nyhetsmediebruk. For eksempel viser studier at foreldrenes utdanningsnivå kan ha betydning for om de abonnerer på aviser (Nilsson, 2005). Dette får igjen betydning for tilgang til nyhetsmedier i oppveksten. Vi vil derfor se nærmere på hvilke nyhetsmedier elevene har tilgang til og hvilke nyhetsmedier studentene hadde tilgang til og hvordan dette kan forklare deres forhold til nyhetsmedier. Vi vil også se nærmere på hvordan nyheter oppleves som viktig for omgang med venner og medstudenter.

Tabell 15 Tilgang til nyhetsmedier hjemme (elever) og de siste 3 årene før de begynte å studere (studenter). Prosentandel som har eller hadde tilgang.

Medietilgang hjemme der de bor eller bodde i oppveksten	Elever	Studenter	Total
TV-nyheter	96	99	98
Radionyheter	94	95	94
Lokalavis (abonnement)	73	86	83
Riksdekkende avis (abonnement)	30	44	40
Løssalgsaviser	49	60	57
Gratisavis	46	50	49
Nyhetsjenester på internett	99	96	97
CNN/BBC	80	65	69
Andre utenlandske nyhetskilder	66	52	56

*De som svarte «vet ikke» på tilgang til nyhetsmedier hjemme er plassert under «nei», fordi hvis de ikke vet om de hadde tilgang, ikke er rimelig å tolke det som at de «hadde tilgang».

Tabell 15 viser at mellom 95 og 99 prosent av studentene oppga at de hadde tilgang til TV-nyheter, radionyheter og nyhetstjenester på nett. Det samme var tilfelle for elevenes tilgang hjemme. Det var noe større variasjon i tilgangen til aviser mellom elevene og studentene i utvalget. Mens 86 prosent av studentene oppga at de hadde tilgang til lokalavis hjemme før de begynte å studere, var det 73 prosent av elevene som oppga tilgang til lokalavisa de abonnerer på hjemme. Denne forskjellen kan skyldes flere forhold. En grunn kan være at nedgangen i andelen som abonnerer på aviser gjør at det da studentene bodde hjemme var det en større andel som abonnerte på aviser. En annen grunn er at studenter i større grad har foreldre med utdanning enn de som ikke velger høyere utdanning, ettersom de som har høyere utdanning i større grad leser aviser enn de med lavere utdanning (Vaage, 2015).

Tabellen under (tabell 16) viser tilgang til ulike aviser i hjemmet i oppveksten etter mor og fars høyeste utdanning (se tabell L i appendix for mors og fars høyeste utdanning).

Tabell 16 Mors og fars høyeste utdanning og tilgang til ulike typer av aviser hjemme. Prosentandel.

	Mors utdanning				Fars utdanning				Total
	Ungdoms-skole	VGS	1-4 år Univ./ høyskole	Mer enn 4 år Univ./ høyskole	Ungdoms-skole	VGS	1-4 år Univ./ høyskole	Mer enn 4 år Univ./ høyskole	
Lokal-avis (abon.)	70	85	86	83	64	86	89	83	83
Riks-dekkende avis (abon.)	19	25	43	60	28	31	45	52	40
Løssalgs-avis	57	54	57	60	65	50	64	57	57
Ingen av følgende aviser	24	11	10	10	28	9	8	11	12
Alle avisene	19	14	28	40	28	15	31	34	26
(N=)	(23)	(111)	(207)	101	(28)	(136)	(138)	(120)	(422)

*Utdanningsnivå «Vet ikke»-gruppen er utelatt fra analysene i tabellen over. De som har svart «vet ikke» på foreldrenes utdanning hadde i mindre grad tilgang til alle avisene enn de som hadde oppgitt foreldrenes utdanning (også lavere enn de som oppga ungdomsskole som foreldrenes høyeste utdanning).

Tabell 17 viser at foreldrenes utdanningsnivå har betydning for om studentene og elevene har vokst opp med aviser tilgjengelig hjemme eller ikke. De som har foreldre med ungdomsskole som høyeste utdanning er få i dette utvalget, men de har/hadde i mindre grad tilgang til abonnementsaviser hjemme enn de med foreldre med høyere utdanning.

Hvis vi kontrollerer for alder og kjønn i en logistisk regresjonsanalyse er det ingen signifikant sammenheng mellom mors og fars utdanning og det å ikke ha hatt tilgang til aviser (man betaler for), men dette skyldes antakelig utvalgsstørrelsen (kun 50 oppga å ikke ha tilgang til noen av disse avisene). Når vi så på de som hadde tilgang til alle tre avisene, var det en sterk positiv sammenheng mellom utdanningsnivå hos mor og tilgang til de tre avisene.

Har tilgangen til aviser hjemme betydning for hvor ofte elevene og studentene besøker nettaviser?

Tabell 17 Tilgang til nyhetsmedier i oppveksten (hjemme) og bruk av nyhetsmedier på nett. Regresjonsanalyse. Standardiserte Betakoeffisienter.

	Lokal- /regionaviser på nett	Riksaviser på nett	Utenlandske aviser på nett	TV og radiokanalenes nettutgaver
Kjønn (menn=1)	-.017	.127**	.242**	.018
Alder	.109*	.254**	.096	.057
Mors utdanning	.004	.062	.089	.102
Fars utdanning	-.015	-.018	-.014	-.052
Lokalavis hjemme (abon.)	.169**	.147**	-.036	.123*
Riksdekkende avis hjemme (abon.)	-.097	.036	.110*	.102
Riksdekkende avis hjemme (løssalg)	-.034	.035	.038	.100
CNN/BBC	-	-	.162**	.090
Andre utenlandske nyhetskilder	-	-	.117*	-.113
R ²	.020	.097	.147	.050
N=	370	371	362	363

Tabell 17 viser at når vi kontrollerer for tilgang til aviser i hjemmet der en bor nå (elever) eller der man bodde før man begynte å studere, så er det ikke en signifikant sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og hvor ofte de leser nettaviser eller besøker radio- og fjernsynskanaler på nettet. Det er med andre ord ikke foreldrenes utdanningsnivå alene som har betydning for om elevene og studentene leser aviser på nett, men om de har hatt regelmessig tilgang til lokalaviser, riksaviser og utenlandske nyhetskilder. Det er en signifikant sammenheng mellom det å ha hatt foreldre som har abonnert på lokalavis og hvor ofte elevene og studentene besøker lokalavisenes nettutgaver i dag, men det er også en positiv sammenheng mellom det å ha hatt en lokalavis man abonnerte på hjemme og besøk på riksdekkende nettaviser og TV- og radiokanalenes nettsider. Det å ha hatt tilgang på riksdekkende abonnementsaviser har en positiv sammenheng med hvor ofte elevene og studentene besøker utenlandske nettaviser. Videre er det også en positiv sammenheng mellom det å ha hatt tilgang til CNN eller BBC og andre utenlandske nyhetskilder hjemme og bruk av utenlandske nettaviser.¹¹

Betydningen av foreldrenes nyhetsmediebruk viser seg også i intervjuene med studentene. Flere av studentene peker på hvordan de har blitt oppdratt til at det å følge med på nyheter som noe som er viktig. Petter (21) som bor hjemme hos familien mens han studerer forteller om hvordan han, faren og broren diskuterer mye, og at det som står i lokalavisa, VG eller er

¹¹ Det er ikke signifikante sammenhenger mellom det å oppgi tilgang til CNN/BBC eller andre utenlandske medier da en vokste opp/hjemme og hvor ofte de besøker lokale og riksdekkende aviser på nett.

på Dagsrevyen er viktige kilder til diskusjon. De andre studentene i utvalget som ble intervjuet har flyttet hjemmefra for å studere, og de forteller om hvordan foreldrenes mediebruk påvirket dem da de bodde hjemme og har betydning for hvordan de bruker medier nå.

Inger (20) og Hanna (20) ble intervjuet sammen. Intervjuet med dem viser hvordan de har hatt en typisk norsk medieoppvekst med lokalaviser, riksaviser og Dagsrevyen. Men Inger peker også på hvordan hun ikke bare har blitt opplært til å følge med på norske nyheter, men også til å være kritisk til nyhetene og å se ut av Norge.

I: vi skal snart, vi nærmer oss slutten vi, og vi har jo snakka så vidt om, vi har jo allerede kommet litt an på familien deres som leser aviser og så videre, men hvordan har, hvordan vil dere si at deres medieoppdragelse har vært hjemme? Har dere blitt oppdratt og hvilke medier har vært tilgjengelig og hvilken rolle har foreldrene deres spilt for hvordan dere bruker mediene da?

IO1: *e har kanskje lært meg å være kritisk da, lært mæ å ikke ta alt bokstavelig og i tillegg så e det at det e viktig å få med se ka som skjer, om det e lokalt og resten av Norge og internasjonalt*

I: men dere hadde tilgang til, du hadde tilgang til?

IO1: *Nei dem kjøpt jo VG og, pappa kjøpt no dem fleste avisan tror e,*

I: har du sett også Dagsrevyen og?

IO1: *ja, det va alltid måtte ta å sjå nyhetern kvar dag*

I: måtte?

IO1: *ja en måtte jo ikke, men det vart nå sånn da*

I: ja, hvordan er det hos dere?

IO2: *nei e oppvokst med avisa, lokalavisa for det meste og Dagsrevyen på TVn og nyhetssendingan der da, så ja, oppdratt til å følg med da egentlig.*

(Inger og Hanna, studenter, 20 år)

Dina (20) og Anders (26) viser hvordan foreldrenes forhold til nyheter har betydning for deres forhold til nyheter.

«Moren min (jobber i mediebransjen), em, hm har jo alltid vært sånn opptatt av at vi skal følge med på nyhetene, men det er ikke sånn at vi diskuterer veldig ved matbordet om nyhetene, fordi det er så forskjellig hva vi leser eller sånt, men det hender at vi snakker om nyhetene, det gjør det jo» (Dina, student, 20 år)

Anders som er en 26-årig student får også frem hvordan han i oppveksten har lært at det å følge med på nyheter er noe han burde gjøre, selv om han ikke akkurat nå føler at han klarer å følge det opp.

«IO: Ja, nei, siden jeg setter meg sjøl på en skala fra en til ti på en sånn fire så tror jeg at jeg er litt mindre opplyst om medier enn de fleste. Fordi jeg vil jo da anta at de fleste at de ligger på en sånn fem, det er min formening om det

I: Hehe, ja det er jo ikke noen sånn skala sånn sett da, men du har, kan det også skyldes at du har en sånn iboende dårlig samvittighet for at du burde være mer informert?

IO: *Ja, det kan også ha noe å si.*

I: Så er det noe som plager deg litt, altså at du kan gå å legge deg å føle at du burde ha—

IO: *Ja, jeg har jo en ganske opplyst familie, og det ligger jo noe sånne ubevisste krav der da at du skal være litt engasjert i nyhetsbildet, følge med på ting, for det er jo*

ofte det man diskuterer, eller det vi diskuterer i familien da, når jeg er hjemme. Og da får jeg litt sånn dårlig samvittighet da, når jeg ikke har fulgt med på det.»
(Anders student, 26 år)

Å snakke med venner om nyheter

Hvor viktig er det å følge med på nyheter for å kunne delta i samtaler med venner? I figur 10 ser vi at 70 prosent av elevene og studentene er delvis enig, enig eller veldig enig i påstanden om at man følger med på nyheter for å kunne kommunisere med venner og familie.

Majoriteten ser med andre ord nyheter som noe nyttig for kommunikasjon med andre. Men hvilke nyheter diskuteres, og deles i sosiale medier med venner? Og er det noen typer nyheter som har en mer sentral rolle i spredningen av nyheter?

En av de mannlige studentene forteller om en av vennene sine som han regner som en som er veldig oppdatert på nyheter, og som en som er en av kildene hans til å tilgang til nyheter han ikke selv oppsøker.

«...han bruker mange kilder, han er veldig oppdatert, på media. Han bruker, eller han følger med veldig mye da, så hvis jeg skal sette han på en skala fra en til ti sånn som jeg gjorde med meg sjøl, vil jeg tippe han ligger på en sånn åtte – ni.

I: Ja? Så han blir også en viktig person for deg i forhold til hva som, for å snappe opp ting eller? Tror du at uten han så ville du likevel snappet opp de sakene?

IO: *Både og. Det ville jeg nok, ja.»* (Anders, student 26 år)

Det at denne mannlige studenten som rangerte seg selv som en 3 eller 4'er på en nyhetsinteresseskala fra 0 til 10, tror at han muligens ville fått kjennskap til de sakene som den politisk interesserte vennen fortalte om fra andre kilder. Petter (21) som er veldig opptatt av nyheter, helst lokale eller internasjonale, understreker at viktige nyheter for han ikke nødvendigvis er dem som kommer i VG. På spørsmål om hvor han finner nyheter som interesserer han, men som ikke er i de store mediene, viser han til hvordan venner på Facebook kan spille en viktig rolle.

«IO: hvordan finn æ dæm? Ja det e ikke sikkert æ finn det da. Nei det e jo hvis det står det da. Av og te så dukke det opp på facebook da, det e dær æ finn dem. At det dukke opp sånne kronikka eller no sånt om klima eller en eller anna regnskog eller sånne ting og det står veldig sjeldent høyt opp på VG eller nokka sånt, og da finn æ det på facebook. Æ har nann vænna der som dele sånt. For dæm e ganske, dæm e enda mer engasjert enn mæ da, og så finn æ det og så læs e det.

I: *Så på den måten så blir kanskje facebook en annen type spredning av, en nyhetskanal da?*

IO: *en kan på en måte si at facebook finn dæm nyhetan som æ ikke finn på dæm tradisjonelle nyhetsmedian da. Det har itj æ tenkt på før! Hehe.»*
(Petter, student, 21 år)

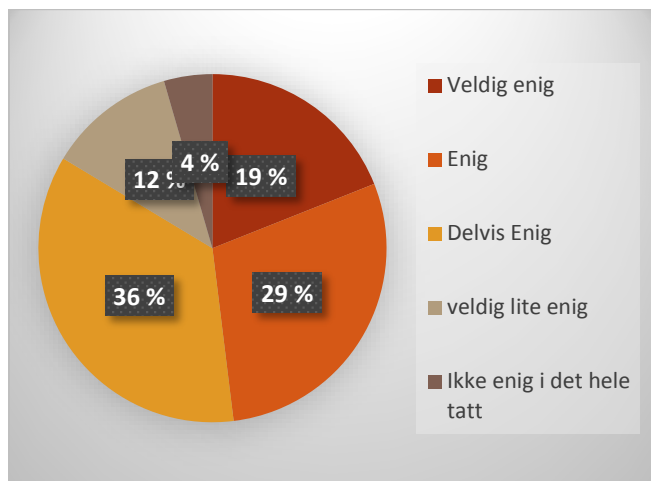
Intervjuene med studentene, viser at de i varierende grad diskuterer nyheter når de er sammen med andre studenter. Noen nevner at hvis de diskuterer nyheter og politikk, så er det først og fremst saker som er relevante for dem i forhold til utdanning og fremtidig yrke, eller det er mer underholdningsnyheter eller nyheter om kjendiser. Dina (20) peker på at hun synes det har blitt mindre diskusjoner om verdensnyheter, eller de viktige verdensnyhetene som hun omtaler dem, etter at hun begynte å studere.

«Det er litt lite, det er det. Kjendisnyheter det kommer litt opp av og til, av og til er det at det er så mye fokus på det at det blir litt latterliggjort, som graviditeten til Tone Damli Aaberge fordi det har blitt så mye om det, så da snakker vi litt om det, eller Petter Northug som da krasjet og at det er morsomt det og, men det er liksom, vi diskuterer ikke de viktige verdensnyhetene, det gjør vi ikke, det er veldig lite av det her, men jeg husker vi snakket mye mer om det før, da gikk jeg på VGS (oppgir navnet på skolen) og der er de mye mer politisk aktiv har jeg skjønt, så der kunne vi snakke om nyhetene på en litt annen måte.» (Dina, student, 20 år)

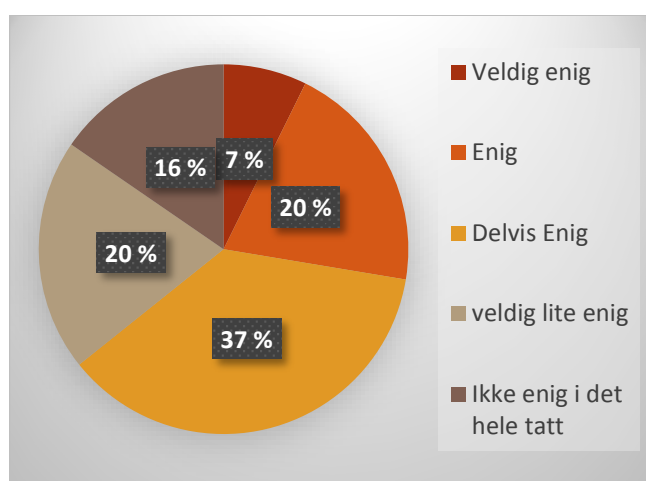
En av de mannlige studentene, Erik (22), peker på at det er viktig for han å følge med på nyheter, fordi han innehar en posisjon blant medstudenter som en som er oppdatert på samfunnsspørsmål. Han er veldig opptatt av å diskutere og oppsøker norske og utenlandske medier for å finne informasjon. I følge Erik er det bekymringsfullt at studenter på hans eget studium er mer opptatt av hva som skjer med skiløperen Petter Northug enn av hva som skjer i EU. For Erik er nyheter viktig for å vite om saker og for å få argumenter til diskusjoner han inngår i med venner på og utenfor nett. Erik har deltatt i åpne diskusjoner på nett, men liker ikke den tonen som er i diskusjonene der, og diskuterer derfor først og fremst i en lukket diskusjonsgruppe med venner han kjenner fra før han begynte å studere.

Å følge med på nyheter som en samfunnsplikt

I kapitlet om hva nyheter er, presenterte vi en figur (figur 10) holdninger til ulike påstander om nyheter. Størst forskjell mellom elever og studenter er det i forhold til påstanden om at det er en samfunnsplikt å følge med på nyheter. Studentene oppga i større grad at de var enig eller delvis enig i denne påstanden enn elevene gjorde.

Figur 21. Det å følge med på nyheter som samfunnsplikt. **Studenter.**

Figur 20. Det å følge med på nyheter som samfunnsplikt. **Elever.**

Figur 20 og 21 viser at 84 prosent av studentene og 64 prosent av elevene er delvis enig, enig eller veldig enig i påstanden om at det å følge med på nyheter er en samfunnsplikt. En analyse av alder, kjønn, foreldres utdanning og politisk interesse som mulige forklaringsvariabler, viser at politisk interesse er den variabelen i modellen som i størst grad forklarer hvor enig man er i at det å følge med på nyhetene er en samfunnsplikt. Både blant

elevene og studentene er de som er mer politisk interessert også mer enige i at det å følge med på nyhetene er en samfunnsplikt. Videre er kvinnene i utvalget mer enige i denne påstanden, men sammenhengen er ikke signifikant i utvalget av studenter. I det totale utvalget er de eldre mer enige i påstanden enn de yngre. Forskjellen mellom elever og studenter eller eldre og yngre i dette utvalget kan forklares på flere måter. De som tar eller planlegger høyere utdanning opplever antakelig i større grad enn resten av befolkningen det å følge med på nyhetene som en samfunnsplikt. Aldersforskjellen kan også tolkes som jo eldre man blir, jo mer opplever man at det er viktig å følge med i nyhetene. I intervjuene med studentene kommer også dette med at de forventer at de kommer til å følge mer med på nyheter når de går over i en etableringsfase. Intervjuene får også frem hvordan de nyhetsinteresserte studentene ser på dem som ikke følger med på nyheter.

«E: men hva tenker dere om folk som ikke følger med på nyhetsmedier? Altså som ikke leser aviser, som ikke ser på nyheter på TV, ikke hører på nyheter på radio?

Inger: *Jeg blir litt irritert, egentlig På dem.*

E: Ja?

Inger: *Nei altså, det e liksom, det tar ikke så mye tid å få med sæ ka som skjer rundt i verden, og av og te kan det vær ganske viktige ting da sånn som det i Ukraina, så har æ venna som ikke har fått med seg at det e nå som skjer der, det er jo...ja det skal ikke my tid å få, å vær litt oppdatert da.*

E: men hvorfor er det viktig at vennene dine vet om Ukraina?

Inger: *Nei altså det e jo nå som påvirke hele verden egentlig, det kan jo påvirk oss i Norge også, i og med at vi e naboland te Russland liksom, og plutselig så vet en ikke ka som kan skje.*

Hanna: *Ja, e syns kanskje at dem som ikkje interessere seg interessere sæ for litt overflatiske ting da, men assa, vi e nå forskjellig.*

E: men dere syns at det er liksom, er det en samfunnsplikt eller, vil dere gå så langt? Å si at man?

Hanna: *Ikke plikt kanskje,*

Inger: *litt plikt!*

Hanna: *men det ska liksom ikke så mye te da, for å hold sæ litt oppdatert.*

(fra intervju med Inger og Hanna, studenter 20 år)

«E: Hva tenker du om folk som ikke følger med på nyheter

I: *Det er veldig rart. Jeg har noen venner som ikke følger med, og jeg har jo stusset på det at jeg syns det er veldig rart at de ikke følger med, at de ikke har den nysgjerrigheten til å følge med eller at de ikke bryr seg om samfunnet på en måte, for min del, jeg er oppvokst med at man skal følge med på nyheter, så det er merkelig*

E: men hvordan er det å snakke med dem, er det noe du føler at du?

I: *det er mer hvis, altså som Petter Northug eller Tone Damli Aaberge jeg kan jo ikke snakke med dem om det da, for de vet jo ikke at Petter Northug har krasjet eller at Tone er gravid da, så de vet jo ikke det og, eller for den saks skyld det kan jo hende de ikke vet om urolighetene i Syria og for den saks skyld, de vil jo ikke få det bildet da, så det blir jo, hvis jeg skal snakke med dem så vet jo ikke de noen ting*

E: men er det sånn at de ikke er på Facebook en gang eller?

I: *de er på Facebook, det er de vel, men også begrenset, men det er jo noen mennesker som bare vil begrense seg»* (Dina, student, 20 år)

Også Frida (22) er skeptisk til de som ikke benytter seg av det store tilbudet av norske nyhetsmedier, og hun peker også på at det ikke er nok å følge med på de nyhetene som kommer via Facebook.

«...altså, vi har jo tilgang, i hvert fall i Norge har vi tilgang, alle har tilgang, nesten alle har tilgang til internett i hvert fall og alle ville, og har de ikke internett så har de i hvert fall tilgang til en TV eller radio eller, altså jeg syns det bare er ignorant hvis man bare skal få med seg nyheter på Facebook, for det er ofte mye tullenyheter som blir delt der, egentlig, i hvert fall i min aldersgruppe er det det?» (Frida, student, 22 år)

I: Det er mange som snakker om det å følge med på nyhetene er en samfunnsplikt eller noe sånt. Hva tenker du om det?

IO: *ehh. Jeg ville kanskje ikke kalt det en plikt. Det er ikke noe man må hvis man ikke absolutt vil, men jeg vet det er nyttig for alle selv om det ikke er en plikt.*

I: Hvorfor er det nyttig?

IO: *Eh.hvorfor det? hehe*

I: Vi har vært inne på noe av det.

IO: *Jeg tror det er nyttig. Bare sånn, for det første sånn som jeg sa at du vet hva som skjer rundt deg, også er det sånn nyheter innen, for eksempel det kommer nye produkter og nye sårne ting som det kan være nyttig for folk å få med seg. På den måten, at de kan kjøpe seg noe nytt eller. Ja sårne nyheter.* (Emma, student, 22 år)

Det er tydelig at for de fleste av studentene som er intervjuet i dette utvalget er nyhetsmedier viktige, og om de ikke eksplisitt uttrykker at det er en plikt å følge med, så ligger det noen forventninger om at det er bra å følge med i nyhetsmediene og at de burde gjort det mer. Flere snakker om at de ikke alltid er like «flinke» til å følge med på nyheter og at de skulle ønske de var «flinkere» til å følge med på ulike typer av nyheter. I dette uttrykkes ikke bare at man føler det er en forventning hos en selv om å følge med på nyheter, men også en forestilling om at det å følge med på nyheter er noe som gode samfunnsborgere gjør. En mannlig student (Anders, 26 år) uttrykker følgende om hvordan han tror mediebruken vil endre seg når han slutter å studere:

«...Jeg tror jo at jeg kommer til å bli flinkere, når jeg flytter, når jeg er ferdig å studere da. For studiene tar jo opp ganske mye tid, og når du da ikke studerer så er det greit å koble helt av ved å sette på en film eller noe sånt noe, men når jeg er ferdig å studere så tror jeg jeg kommer til å se på Dagsrevyen og ha på radioen, for eksempel.

I: Ja. Men tror du, nå er det ikke så mange medier for deg, men hva tenker du, som du skal kutte ut, hva tenker du om sånn papir versus nettavis?

IO: *Heller papiravis enn nettavis.*

I: Hvorfor det?

IO: *Veit ikke helt, har noe med at det er det jeg har vokst opp med. Jeg syns også det er mye mer behagelig å lese noe som jeg, har jo telefon eller data eller sånn enn papir. Jeg kommer jo også til å abonnere på (Lokalavis) når jeg flytter hjem.»* (Anders, student, 26 år)

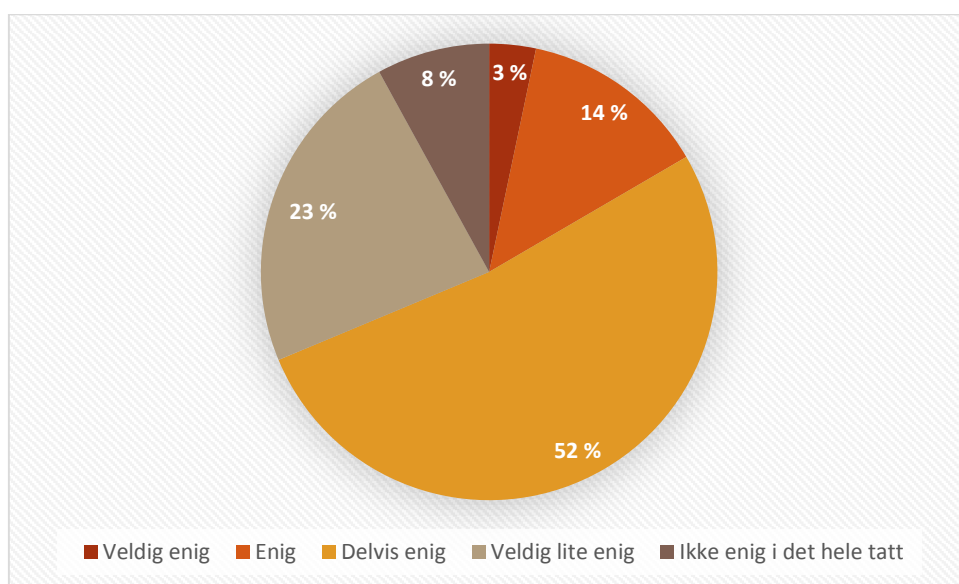
Dette viser at det ligger noen forventninger til hva som er god mediebruk hos Anders, og at mediesosialiseringen hjemme har vært viktig for han i forhold til hva han planlegger å bruke av medier når han blir ferdig å studere.

Oppsummering

- 73 prosent av elevene hadde tilgang til lokalaviser (abonnement) hjemme og 86 prosent hadde vokst opp i hjem der de abonnerte på lokalavis.
- Tilgangen til utenlandske medier er høyere blant elevene enn den tilgangen studentene har i dag. 80 prosent av elevene har tilgang til fjernsynskanalene BBC/CNN hjemme, mens 65 prosent av studentene oppga at de hadde tilgang til disse kanalene da de vokste opp. Videre hadde 66 prosent av elevene tilgang til andre utenlandske medier hjemme, mens 52 prosent av studentene oppga at de hadde slik tilgang da de vokste opp.
- Foreldrenes utdanningsnivå har betydning for medietilgangen hjemme hos elevene og for studentene i oppveksten, og dette er særlig tydelig når det gjelder aviser. Elever og studenter som har mor og far med høyere utdanning har i større grad vokst opp med aviser hjemme.
- I intervjuene med studentene kommer det også fram hvordan foreldrene sitt mediebruk preger deres nyhetsmediebruk og forventninger til å bruke nyhetsmedier.
- Ser vi på bruk av bruk av tradisjonelle nasjonale nyhetsmedier på nett, er ikke sammenhengen med foreldrenes utdanningsnivå signifikant, men det er en signifikant positiv sammenheng med tilgang til lokalavis hjemme nå/oppveksten.
- 70 prosent av utvalget sier de er veldig enig, enig eller delvis enig i påstanden om at man følger med på nyheter for å kunne kommunisere med venner og familie.
- På spørsmål om hvorvidt de er enig i påstanden om at det å følge med på nyheter er en samfunnsplikt, svarer 84 prosent av studentene og 64 prosent av elevene at de er veldig enig, enig eller delvis enig.
- I intervjuene uttrykker flere av studentene undring over at noen kan la være å følge med på nyheter når det er så lett tilgjengelig på nett.
- Intervjuene viser også at de studentene som ikke bruker nyhetsmedier i dag, mener de vil bruke mer i fremtiden (når de ikke er så inni «studentbobla»).

Tillit til nyhetsmediene

En nylig gjennomført undersøkelse av medier og ytringsfrihet i befolkningen viser at den norske befolkningen har tillit til at mediene setter viktige ting på dagsorden, at de belyser en sak fra flere sider og lar ulike stemmer komme til orde (Staksrud et al., 2014). I denne undersøkelsen ble spørsmål om tillit til norske medier og journalister generelt brukt. Denne studien viser at befolkningen har begrenset tillit til at mediene setter et kritisk søkelys på hvordan de selv fyller sin samfunnsrolle og at mediene er uavhengige av eiere og annonsører. Når det gjelder befolkningens forhold til journalister, så viser Staksrud m.fl. (2014) sin studie at store deler av befolkningen mener norske journalister favoriserer kilder som mener det samme som dem selv. I vår undersøkelse ble elevene og studentene spurt om de var enige i påstanden om at *nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten*. Figur 22 viser hvordan utvalget fordelte seg.

Figur 22 Nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten. Prosentandel.

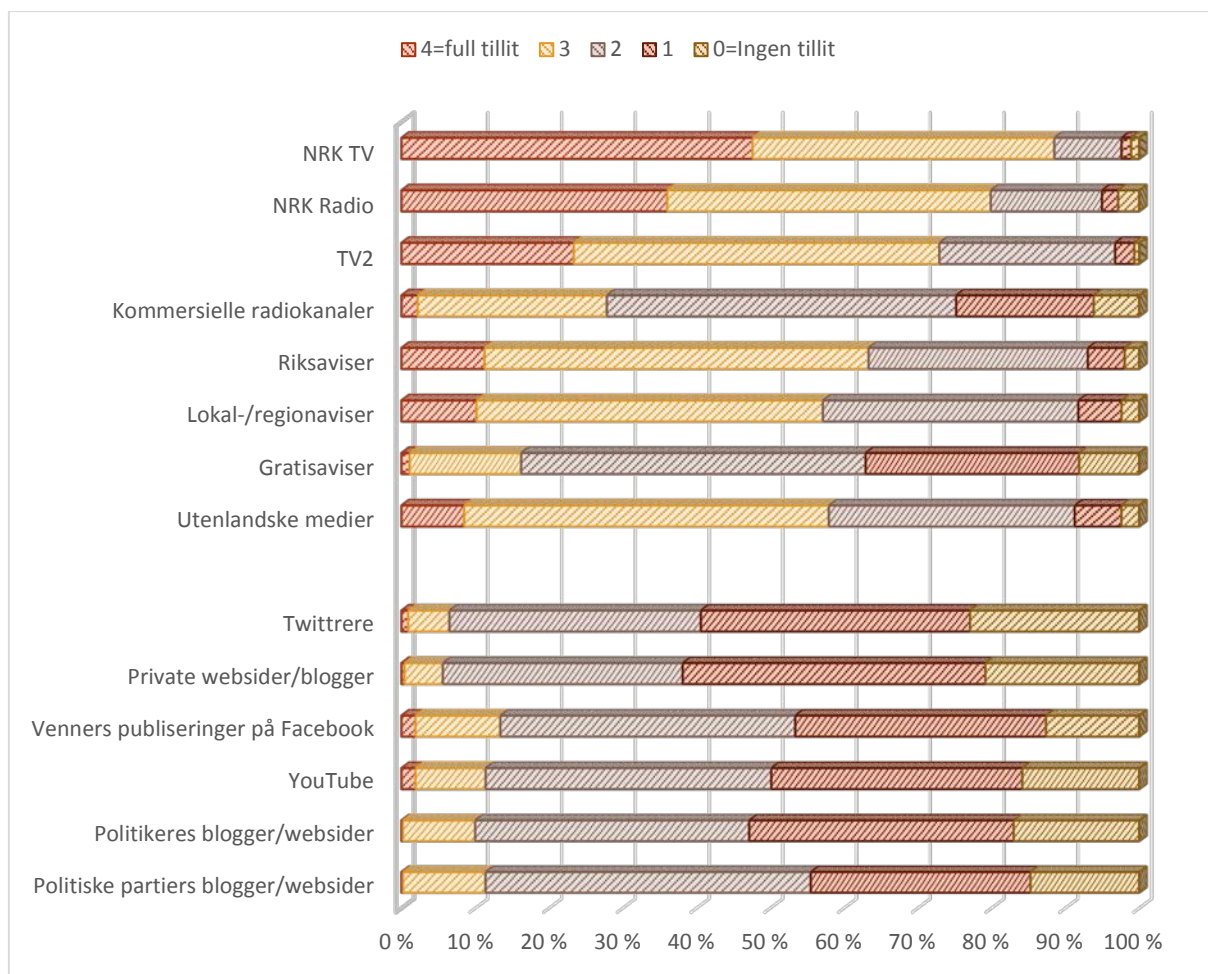
Figur 22 viser at kun 8 prosent av utvalget sier at de ikke i det hele tatt er enig i påstanden om at nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten. Hvis vi slår sammen de som er veldig lite enige og ikke enige, så er det 31 prosent av utvalget som kan sies å være kritisk, negativ holdning til det innholdet som presenteres i nyhetene og nyhetsprogrammene. Ser vi derimot på de som er veldig enig, enige, eller delvis enig i påstanden utgjør disse 69 prosent av utvalget. En slik generell påstand om nyhetsmedier gjør det vanskelig å svare entydig på påstander om troverdighet og tillit. Dette kan være en av forklaringene på den høye andelen som svarer at de er delvis enig. Om man har tillit til en nyhetskilde, handler også, som vi skal se i neste avsnitt, om hvilken nyhetskilde det er spørsmål om.

Høy tillit til NRK

Mens Staksrud m.fl. (2014) undersøkte tilliten til norske nyhetsmedier generelt, er vi i denne studien opptatt av om elevene og studentene har ulik tillit til ulike nyhetskilder. På spørsmålet «Nyheter kommer i ulike former. På en skalaen fra 0-4, hvor 0= «ingen tillit» og

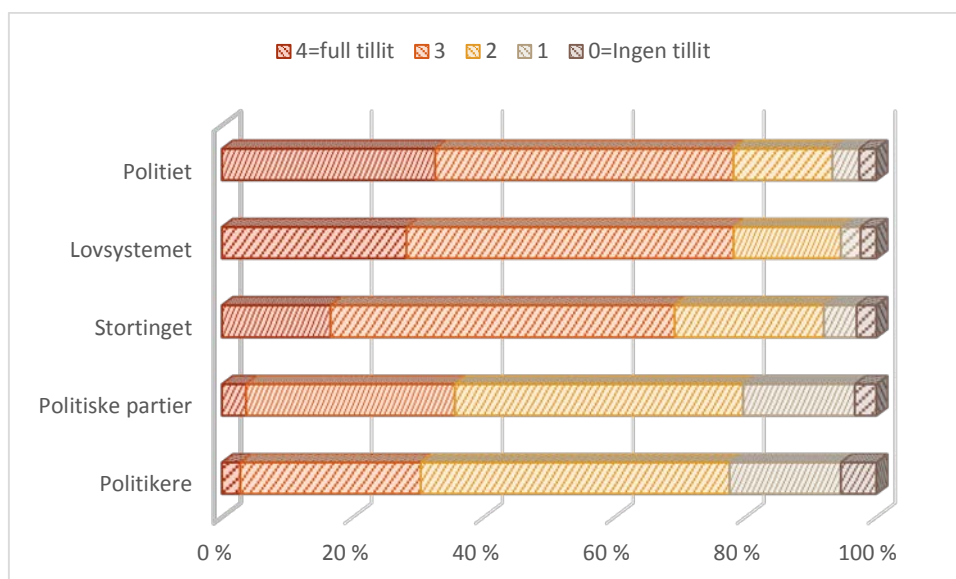

4= «full tillit», hvor stor tillit har du til nyhetene i følgende medier/mediekanaler?» viser både elevene og studentene at de skiller klart mellom ulike nyhetskilder (se gjennomsnittsverdier for elever og studenter i tabell M i appendix). Figur 23 viser hvor høy tillit elevene og studentene har til de tradisjonelle og nyere/alternative nyhetskilder.

Figur 23 Tillit til ulike nyhetsmediekilder.

Figur 23 viser at det er mindre forskjeller mellom tillit til ulike medier blant elevene og studentene, men at det er stor forskjeller i hvilken tillit hele utvalget har til ulike medier/mediekanaler. Hele 48prosent av utvalget oppga at de hadde full tillit til nyhetene i NRK og bare en prosent oppga at de hadde ingen tillit til kanalen. For NRK radio var andelen som hadde full tillit 36 prosent og for TV2 nyhetene var det 23 prosent som oppga full tillit. Avisene hadde mindre tillit. 11 prosent oppga å ha full tillit til riksaviser, mens 10 prosent oppga full tillit til lokalaviser. 9 prosent har full tillit til utenlandske medier, 2 prosent oppga full tillit til kommersielle radiokanaler og 1 prosent gjorde det samme for gratisaviser. NRK TV, NRK radio og TV2 har altså høyest tillit både blant studentene og elevene. Disse mediekanalene scorer henholdsvis et gjennomsnitt på 3.33, 3.08 og 2.92 på skalaene over tillit, noe som viser at tilliten til disse mediene er høy i utvalget (se tabell M i appendix). Det er en signifikant større tillit til NRK TV enn til TV2. Utvalget ble også spurt om tillit til ulike institusjoner (Stortinget, Lovsystemet, Politikere, Politiske partier og Politiet). Det er interessant å merke seg at NRK TV har større tillit i dette utvalget enn alle disse institusjonene. Figur 24 viser tilliten til Politiet, Lovsystemet, Stortinget, politiske partier og politikere i utvalget.

Figur 24 Tillit til institusjoner, politiske partier og politikere.

Figur 24 viser at elevene og studentene har høyest tillit til politiet (fordeling for elever og studenter, se tabell N i appendix). Deretter kommer tillit til lovsystemet og Stortinget, mens tilliten til politiske partier og politikere er lavere. Det er interessant å merke seg at tilliten til NRK fjernsyn er høyere enn tilliten til alle disse institusjonene, politiske partier og politikere. 33 og 28 prosent oppgir at de har full tillit til henholdsvis politiet, mens som vi så over, oppgir 48 prosent å ha full tillit til NRK fjernsyn.

Figur 23 viser også at blant studentene og elevene er det et skille mellom tilliten til allmennkringkasterne NRK og TV2 og aviser, men det er også et klart skille mellom aviser man betaler for og gratisaviser. Og tydeligst er forskjellen i tillit mellom de tradisjonelle mediene og nyhetskilder i sosiale medier. 11 og 10 prosent oppgir å ha full tillit til henholdsvis riksaviser og lokalaviser¹², mens tilliten til gratisaviser ligger enda lavere. Tillitens synker ytterligere når vi ser på andre nyhetskilder som politikeres og privatpersoners blogger, Twitter, Facebook og YouTube. Mens gjennomsnittsverdien på tillitsskalaen for de tradisjonelle nyhetsmediene (unntatt gratisaviser) ligger mellom 1.99 og 3.33, ligger gjennomsnittsverdiene på tillit til de nye eller alternative nyhetskildene mellom 1.17 og 1.50 (se tabell M i appendix).

Det er ikke helt enkelt å sammenligne de tradisjonelle nyhetskildene med alternative nyhetskilder som nevnt over. For det første er blogger, Twitter, Facebook og YouTube medieplattformer som brukes til å formidle og/eller videreformidle nyheter fra tradisjonelle medier. Spørsmålene om tilliten til nyhetsspredningen i disse mediene, kan derfor kun gi noen indikasjoner på at det elevene og studentene leser eller hører i sosiale medier og som ikke er produsert av journalister i tradisjonelle medier er noe de er mer kritiske til. For eksempel er tilliten til politiske blogger/websider, og den generelle tilliten til private bloggere, twitrere, publiseringer fra venner på Facebook og YouTube mye lavere enn tilliten til de tradisjonelle nyhetsmediene. Dette ser vi også igjen med intervjuene med studenter, som oppgir at de har mye større tiltro til det journalister fra tradisjonelle medier skriver enn det som kommer fra andre kilder.

¹² Det er ikke en signifikant forskjell mellom tillit til lokal/regionavis og riksdekkende avis på 0,05-nivå.

Ser vi på kjønnsforskjeller, så har kvinnene i dette utvalget større tillit til de tradisjonelle mediene enn mennene, men det var ikke en signifikant kjønnsforskjell i forhold til tillit til sosiale medier. Videre er det ingen signifikante sammenhenger mellom alder, student vs elev, mors utdannelse og fars utdannelse og graden av tillit til tradisjonelle nyhetsmedier og nyhetskilder i sosiale medier.

Det var en oppsiktsvekkende høy tillit til NRK i denne studien. Intervjuene med studentene bekrefter at det er svært høy tiltro til NRK. Så selv om de prioriterer nettaviser (først og fremst VG) som nyhetskilde på nettet, så er NRK den nyhetskilden de har høyest tiltro til, eller har størst forventninger til. Flere av studentene peker også på at de ville gått til NRK sin nyhetsdekning hvis de var i tvil. Det er få kritiske røster i forhold til NRK sin nyhetsdekning, men en av de kvinnelige studentene peker på en sak som har vært oppe i mediene, som kan ha virket negativ for NRK sitt omdømme når hun blir bedt om å vurdere forskjellene mellom TV2 og NRK. Men også for henne ser ikke denne saken ut til å virke ødeleggende for NRK sitt omdømme som en seriøs nyhetskilde.

«...tradisjonelt sett så er det vel mange som sier de stoler mer på NRK og sånn, men det har jo vist seg seinere at, det har vist seg at en reportasje om en romkvinne hvor de hadde hatt en, jeg så på den når det ble sendt, jeg tenkte det var veldig rart framstilt og alt var veldig merkelig og i ettertid har det jo liksom kommet fram at det var jo helt idiotisk og bare tull og tøys, mens mange tenker at TV2 er mer sånn tabloidnyheter nesten da, men de føler jeg at de tar mange viktige saker, at de avdekker selv om de også gjør mye, de tenker mye på underholdningsverdi siden de er en kommersiell kanal selvfølgelig, men at de avdekker viktige saker innen arbeidslivet da, for eksempel, at ikke regler blir fulgt og sånne ting, selv om de liker at det er litt drama på en måte, men det er jo viktig det og, så jeg anser begge som seriøse selv om det er to forskjellige typer da.» (Frida, student, 22 år)

Intervjuet med Frida bekrefter NRK og TV2 sin sterke stilling som nyhetsmerkevarer også blant unge voksne i Norge. De har vokst opp med NRK super, foreldre som så på Dagsrevyen eller TV2 nyhetene og de hører ofte på P3 hvis de hører på radioen. Det er ikke plattform som avgjør hvilke nyheter man har tillit til eller ikke. Det handler om at tilliten til de tradisjonelle og spesielt til de store mediene som NRK, TV2 og de største avisene. Hvis journalister fra disse mediene poster et innlegg gir dette mer tyngde og tillit, enn hvis politikere og privatpersoner produserer nyheter.

«IO: Nei, man stoler jo ikke på de toppbloggerne liksom, for å si det sånn, det gjør man ikke, men journalister som skriver blogger, de ville jeg stolt mer på det, det gjør jeg. Jeg har jo lest innlegg fra de som da blir delt på Facebook som jeg har lest, og som jeg da stoler på uten å egentlig sjekke bakgrunnskunnskaper uten å egentlig sjekke bakgrunnskunnskaper eller hva de egentlig vet om situasjonen, det gjør jeg. I: Så da tenker jeg, da er det mer på journalister som har egne blogger uten at de egentlig har logoen til noe, så da vet du at de jobber i VG eller Aftenposten? IO: Ja, det står som regel det, det pleier å stå en sånn liten notis om hvor de jobber og så, man stoler jo automatisk på dem, på mystisk vis.» (Dina, student, 20 år)

«I: Er det noen forskjell for deg med en sak som er skrevet på en blogg eller en sak som er skrevet i en mer tradisjonell avis eller noen av de andre tradisjonelle mediene? IO: ja, det er det for meg, fordi på en blogg er det kun den ene personen som har skrevet og lest og godtatt innlegget, mens i en avis så er det en redaktør som må se igjennom, det er flere ledd da, før den saken blir trykket i avisa, så er det flere ledd den skal igjennom og kanskje, ja. Personen som har skrevet artikkelen kan få

beskjed om at ja, så det blir to forskjellige ting for meg fordi at det skal igjennom flere ledd.» (Frida, student, 22 år)

Frida (22) forteller videre om hvordan hun er mer skeptisk til nyhetskilder på nett, og da spesielt kilder på nett som ikke er de tradisjonelle nyhetsmediene.

«Altså på nettet så er det veldig mye man ikke kan stole på, men så lenge det er de seriøse, jeg tenker nettutgaven av de tradisjonelle avisene de stoler jeg på, og også nettutgavene til nyhetskanalene vi har, har tiltro til, og jeg har tiltro til TVn og radioen også, men jeg hører ofte at på radioen, for jeg hører på P3 da, og de nyhetene som er der, ofte litt sånn, litt mindre da, og litt sånn, plutselig skikkelig lokalnyhet sånn plutselig, midt i det viktige da, men jeg har jo fortsatt like mye tillit til det da, det kan være vel så viktig det, det er ikke sånn at jeg ikke stoler på de nyhetene bare fordi de er lokale, men jeg stoler i hvert fall ikke på ja, mye rart på nettet da som jeg ser at er en useriøs side.» (Frida, student, 22 år)

Den høye tilliten til de tradisjonelle nyhetskildene, kom tydelig til uttrykk i intervjuene. NRK blir av flere av de som ble intervjuet trukket frem som i en særstilling blant norske nyhetsmedier. Studien til Staksrud m.fl (2014) viste at befolkningen har tillit til at mediene er uavhengige av staten, men som to av studentene i utvalget vårt peker på, man forventer mer av NRK fordi de er statlige. NRK kobles med andre ord til staten, men ikke som en formidler av en statens syn.

«IO: Eh. Jeg føler at NRK føler jeg liksom er dem jeg har mest tillit til. For eksempel det er NRK foran andre medier ja.

I: Hvorfor det?

IO: Jeg tenker at de er statlig og tenker at de skal oppføre seg ordentlig og publisere det som er riktig da og jeg tenker at det de publiserer er riktig og ikke noe feil da.» (Ivar, student, 20 år)

«Jeg tenker jo på det, jeg tenker jo på at NRK er veldig pålitelig, for det er jo på en måte staten og det skal være ordentlig så de har jeg på en måte en veldig sånn trygghet til, men ellers så tror jeg ikke jeg tenker sånn veldig mye på det. TV2 er også som jeg tenker at er trygt å lese, ja, men de andre er litt sånn, ja de tenker jeg ikke på hvem som eier, det gjør jeg ikke... NRK er mye flinkere på det, de får jo slipper til mye flere synspunkter, det syns jeg. VG blir veldig sånn kommersielt når en skal komme til politikere og sånn, det blir det. Det er ofte sånn FrP skandaler opp, det syns jeg» (Dina student, 20 år)

Intervjuene med studentene bekrefter at NRK og journalistikk fra journalister i tradisjonelle etablerte medier stiller sterkt når det gjelder troverdighet. Ser vi derimot på bruken av nyhetsmedier, så er det avisenes nettsider de oppgir å bruke mest. En av de mannlige studentene uttrykker denne ambivalensen og får frem at det ikke bare er troverdigheten, men hvor alle andre leser nyheter som er viktig for hvor de selv søker etter nyheter.

«Altså jeg har jo mest troverdighet til de store mediene da, sånn som NRK, TV2, VG, Dagbladet, Aftenposten, men så er det det å, altså, VG og Dagbladet, de er jo litt mer sånn, dom er ikke like, hvordan blir det da, hvordan skal jeg forklare det? Jeg tror mer på det som står i Aftenposten, fordi det virker mer profesjonelt da, enn VG og Dagbladet, dem er litt mer sånn, de virker litt sånn; blir det riktig å si tabloid?... Nei, jeg veit ikke hvorfor jeg leser VG jeg, det er vel fordi de fleste leser det, det er vel den

mest leste avisa i Norge, er det ikke det? Det eller Dagbladet, det er i hvert fall de jeg følger med på, og det har nok noe med det, at det er de som blir mest lest, det er derfor jeg leser det tror jeg

I: Hvorfor er det viktig å lese det som flest leser?

IO: *Det har jeg ikke noe godt svar på! Det er vel bare det at man skal på en måte være en del av samfunnet, tror jeg.*

I: Det kan jo også være sånn at eierne kan være forskjellig. NRK er jo statlig, og andre fjernsynskanaler er private, avisene har eller har hatt politiske tilknytninger. Er det noe som påvirker det i forhold til troverdigheten til mediene?

IO: *Eh, nei ikke i stor grad. Jeg veit ikke helt hvordan jeg skal si det, men det er jo litt sånn derre, du følger jo strømmen litt, men hva du skal se på og hva du skal tro på. Det er jo mer troverdighet i en riksdekkende avis enn en liten blogg på internett*

I: Hvorfor det?

IO: *Fordi det er anerkjente journalister som har på en måte avdekka, sånn som VG da, dem har avdekka store saker, og da blir det jo, da får du mer troverdighet til den avisa også.»*

(Anders, student, 26 år)

For denne mannlige studenten er det altså forskjeller mellom kvalitet på informasjonen i nyhetsmediene, men han peker også på at han «følger strømmen», eller gjør som vennene rundt han gjør når det kommer til nyhetsmediebruk. Og vennene er også viktig for han i forhold til hva han får med seg av nyheter. Facebook er en viktig kilde til nyheter for han, fordi han får nyheter som andre har posta der. Han følger også TV2 sin side på Facebook og han har «likt» lokalavisa fra stedet der han bodde før han begynte å studere. Problemet med de mediene han følger, er ifølge han at de legger ut for lite, særlig lokalavisa.

Behovet for alternative nyhetskilder handler for dette norske utvalget av studenter og elever derfor ikke om at de ikke har tillit til de norske «mainstream» mediene, men at de ønsker informasjon eller mer informasjon om saker de opplever at ikke blir dekket nok i de tradisjonelle mediene.

I: Men hva gjør du hvis du leser noe på en nyhetsside til en du ikke stoler så mye på, og du syns det er en oppsiktsvekkende sak, du syns det, om Ukraina da, hva ville du gjort for, gjør du noe for å sjekke ut om det er sant?

IO: *Det første man gjør er jo å gå inn på andre medier for å se, hvis ikke så kan man jo sjekke kommentarfeltet, fordi hvis det er noe som skiller seg veldig ut så blir det jo kommentert, så da får man jo en slags nyanse om det er riktig eller galt det personen skriver om da, eh, ja hvis ikke så er det jo, en ville jo sjekket det opp mot mediene, de offentlige sidene.*

I: Ja, du sier offentlige sidene, hva mener du da?

IO: *Jeg ville ikke sjekket da på bloggen til en annen journalist da, da ville jeg jo sjekket det opp mot Aftenposten eller NRK eller, de sidene som jeg syns er mer pålitelige da.*

I: Hender det at du går, at du leser en sak i VG eller et annet sted og at du går til andre kilder etterpå?

IO: *Ja, absolutt, det gjør jeg. Det, ja, det syns jeg er veldig viktig også, å se hva de andre mediene skriver om det, det er veldig særlig hvis det er noe veldig krise, da prøver jeg å sjekke, for eksempel er det jo noen journalister som kommer før på stedet, og da ser man kanskje mer på den ene siden eller på den andre nettsiden da, så jeg prøver å oppdatere meg da på flere sider om det er noe spesielt som skjer.»*

(Dina student, 20 år)

I dette utvalget var det bare en av studentene som var veldig bevisst på å bruke alternative nyhetskilder som Tumblr og Reddit. I spørreundersøkelsen var det 10 individer som oppga Tumblr og 9 som oppga Reddit som et alternativ til sosiale medier de brukte. Dette gir ikke et nøyaktig bilde av hvor stor andel av elevene og studentene som bruker disse sidene, men disse lave tallene, samt at bare en av studentene i intervjuene nevner Reddit, tyder på at dette er nettstedet som ikke er mye besøkt i denne gruppen av unge voksne.

Det kan virke som at de studentene som er kritiske, ikke er det på grunn av feilinformasjon, men fordi journalistene «ikke har greie på alt», eller at avisene har for mye kjendissladder eller er for tabloide.

I: men når dere er, dere er jo litt sånn kritiske sånn jeg hører det nå da, mer eller mindre kritisk til norske medier, men er det sånn at dere oppsøker andre kilder, at du sier at VG de slår det opp sånn, men hender det at du går til en annen avis eller et annet sted for å sjekke ut om det står det samme?

IO2: ja

I: er det vanlig for dere eller?

IO1+IO2: ja egentlig. Men samtidig så sjekker en jo fleire avisa da, når en e innom ei, så da står det jo i VG og Dagbladet den samme overskrifta da, det e jo det samme som skjer.

I: men da leser dere begge tekstene under eller?

IO2: jaa, ofte så gjør jeg det da. Spørs litt på korleis sak det e da, det e jo ikke alt som e like interessant.

I: men hender det at dere går til utenlandske medier også? Gi noen eksempler

IO1: BBC, The times,

I: er du også på?

IO2: nei, veldig sjeldent. Da tror jeg det mest må være linka te et eller anna, e kjem ikkje på å gå inn på sånne ting sjøl nei.»

(Fra intervjuet med Inger og Hanna, studenter 20 år)

Kvalitetssjekken av nyheter handler for studentene altså mer om å sjekke at flere av de tradisjonelle nyhetsmediene skriver det samme, enn om å søke seg til andre alternative kilder for å få informasjon. Studenten Anders (26) forteller om en venn som er veldig politisk interessert, og at han har blitt tipsa om *Al Jazeera* av han, og at den kanalen kan gi et annet blick på konflikten i Ukraina. Som han uttrykker det når han skulle finne ut mer om Ukraina: «...jeg var inne på VG da, og så det der, men jeg syns ikke det var tilfredsstillende nok der, det var derfor jeg videre, eller inn på *Al Jazeera*.» Bruken av utenlandske nyhetsmedier handlet også om å få vite mer om hvordan verden ser på Norge.

Oppsummering

- Elevene og studentene i denne studien viser i stor grad at de opplever at mediene formidler et riktig bilde av virkeligheten, men de skiller mellom ulike nyhetskilder når det gjelder tillit.
- De har høyere tillit til de tradisjonelle nyhetsmediene og deres journalister enn de har til alternative nyhetskilder i sosiale medier. De store medieselskapene preger nyhetene online (Curran et al., 2013), og denne studien befester deres stilling ikke bare som de nyhetsmediene som brukes mest på nett, men også som dem som inngir størst tillit.
- Blant elevene og studentene i denne studien er det helt klart NRK som har høyest tillit. NRK fjernsyn har ikke bare høyere tillit enn de andre nyhetsmediene, men også høyere tillit enn andre samfunnsinstitusjoner og politikere. Intervjuene med studentene bekrefter inntrykket av NRK sin særstilling.

Britiske, israelske og norske studenters nyhetsmediebruk

Dette prosjektet er en del av et internasjonalt prosjekt der studenter i Storbritannia og Israel inngår i tillegg til de norske studentene. Komparative analyser av dataene fra disse landene vil bli presentert i egne paper og artikler, og vi vil derfor bare kort si noe om hovedforskjellene mellom de norske og de israelske og britiske studentene her. Utvalgene baserer seg på studenter, det er en overvekt av kvinner i utvalget som er størst i det israelske utvalget og det er noe variasjon i alder i de tre utvalgene (se tabell O i appendix). Tabell 18 viser hvor stor andel i utvalgene fra Israel, Norge og Storbritannia (UK) som oppgir følgende nyhetsmedier som en nyhetskilde de vanligvis oppdaterer seg på.

Tabell 18 Nyhetskilder studentene fra Israel, Norge og UK vanligvis bruker. Prosentandel.

	Israel	Norge	UK
Nettavisar	44	88	48
Papiravisar	45	22	35
TV-nyheter	68	55	48
Radionyheter	31	33	19
TV og radio sine nettsider	68	42	49
24-timers nyhetskanaler på TV	8	10	20
Facebook	55	59	47
Twitter	3	13	33
Ingen av disse kildene	1	2	8

*tallene i tabellen kan ikke summeres til 100, fordi det var åpent for å sette flere kryss.

Hvis vi ser på hvilke kilder studentene vanligvis bruker for å oppdaterer seg på nyheter i tabell 18, så er det også noen forskjeller mellom studentene fra de ulike landene. Som vi også har vist tidligere i denne rapporten er nettavisene en viktig nyhetskilde for studentene i det norske utvalget. I utvalget fra Norge oppgir hele 88 prosent at nettavisene er den nyhetskilden de vanligvis bruker for å oppdatere seg på nyheter. TV-nyheter og TV og radiokanalenets nettsider er de viktigste kildene for de israelske studentene. 68 prosent av det israelske studentene sier at de vanligvis oppdaterer seg via disse kildene. De britiske studentene oppgir noe færre nyhetskilder enn studentene fra Israel og Norge¹³, og av de tradisjonelle mediene oppgir 49 prosent TV- og radio sine nettsider, mens 48 prosent oppgir henholdsvis nettavisar og TV-nyheter. Når det gjelder papiravisar, så er det 45 prosent som oppgir dette som en nyhetskilde de vanligvis bruker i det israelske utvalget, 35 prosent i det britiske utvalget og kun 22 prosent i det norske utvalget. Radionyheter er mer vanlig blant de israelske (31%) og norske studentene (33%) enn blant de britiske studentene (19%), mens de britiske studentene i større grad oppga 24-timers nyhetskanaler på TV enn de israelske og norske studentene.

Facebook oppgis i større grad enn Twitter som en nyhetskilde de vanligvis bruker i alle de tre utvalgene. 59 prosent av de norske studentene oppdaterer seg vanligvis via Facebook, mens henholdsvis 55 og 47 prosent i det israelske og britiske utvalget gjorde det samme. Twitter ble kun oppgitt som en vanlig nyhetskilde for 3 prosent av de israelske studentene. 13 prosent av

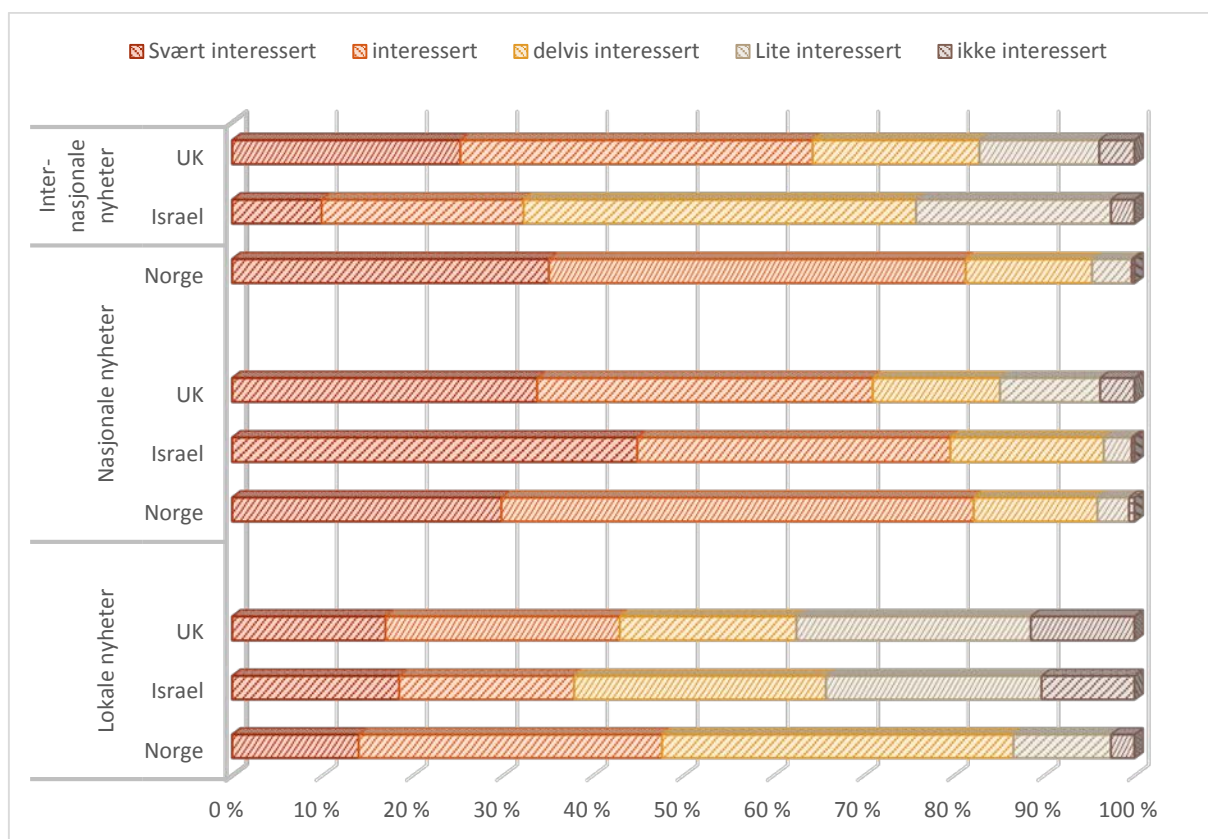
¹³ Forskjellen er ikke signifikant på 0,05-nivå.

de norske utvalget oppga Twitter, mens hele 33 prosent i det britiske utvalget gjorde det samme.

Selv om denne tabellen ikke sier noen om faktisk bruk av nyhetsmedier, så får den frem hvordan ulike nyhetskilder anses som viktige på ulike måter i de tre utvalgene. Flere i det britiske utvalget bruker ikke vanligvis noen av disse nyhetskildene sammenlignet med de israelske og norske studentene. I det israelske og spesielt i det norske utvalget er det ett medium som tydelig peker seg ut. For de norske studentene er det nettavisene, mens det for de israelske studentene er TV, enten tradisjonelle nyhetssendinger eller TV kanalenes nettsider. Både i Israel og Norge er disse tradisjonelle mediene oppgitt i større grad enn sosiale medier (Facebook og Twitter) som en nyhetskilde de vanligvis bruker for å oppdatere seg. I utvalget av studenter fra Storbritannia er det ikke et nyhetsmedium som skiller seg klart ut som det som et nyhetsmedium majoriteten følger. Det er heller ikke et klart skille mellom tradisjonelle nyhetsmedier og bruk av Facebook. Mellom 47 og 49 prosent oppga Facebook, nettaviser og TV på apparat/nett som den nyhetskilden de vanligvis bruker. Tidligere studier har vist at Israel og Norge skiller seg ut som informasjonsrike omgivelser når det kommer til politisk informasjon i mediene sammenlignet med andre europeiske land (Esser et al., 2012). Funnene i denne studien viser at de norske og israelske studentene også er mer homogene når de velger nyhetskilder sammenlignet med studentene i det britiske utvalget.

I den norske delen av rapporten har vi sett at interessen for lokale, nasjonale og utenriksnyheter varierer, og at de norske studentene er mer interessert i nasjonale og internasjonale nyheter enn de er i lokale nyheter. Figur 25 viser hvordan interessen for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter fordeler seg i det israelske, norske og britiske utvalget.

Figur 25 Interesse for lokale, nasjonale og internasjonale nyheter blant studenter fra Israel, Norge og UK.

Figur 25 viser at de norske studentene er mer homogene også når det gjelder interesse for nyheter på ulike nivåer. Andelen som er lite eller ikke interessert i lokale og internasjonale nyheter, er vesentlig lavere i det norske utvalget enn i de to andre utvalgene. I det norske utvalget var det kun 5 prosent som var lite eller ikke interessert i internasjonale nyheter, mens det samme var tilfelle for 24 prosent i det israelske utvalget og 17 prosent i det britiske utvalget. Og mens 13 prosent av de norske studentene var lite eller ikke interessert i lokale nyheter var hele 34 og 38 prosent i henholdsvis det israelske og britiske utvalget som ikke var så interessert i lokale nyheter. Når det gjelder nasjonale nyheter er det ikke en signifikant forskjell mellom de norske og de israelske studentene, som begge har en lavere andel som er lite eller ikke interessert enn det som var tilfelle i det britiske utvalget.¹⁴ 3 prosent av de israelske og 4 prosent av de norske studentene oppga at de var lite eller ikke interessert i nasjonale nyheter, mens det samme var tilfelle for 15 prosent av studentene i det britiske utvalget. Når det gjelder nasjonale nyheter så oppgir en større andel av de israelske studentene at de er «svært interessert» i nasjonale nyheter, sammenlignet med det norske og britiske utvalget. Det er grunn til å poengtere at når de israelske studentene oppgir at de er mer interessert i nasjonale nyheter og vesentlig mindre interesse i internasjonale nyheter, så skyldes dette høyst trolig at de lever i en konfliktfylt situasjon og at deres nasjonale nyheter er noen av de mest fulgte utenriksnyheter fra andre land. For eksempel nevner flere av de

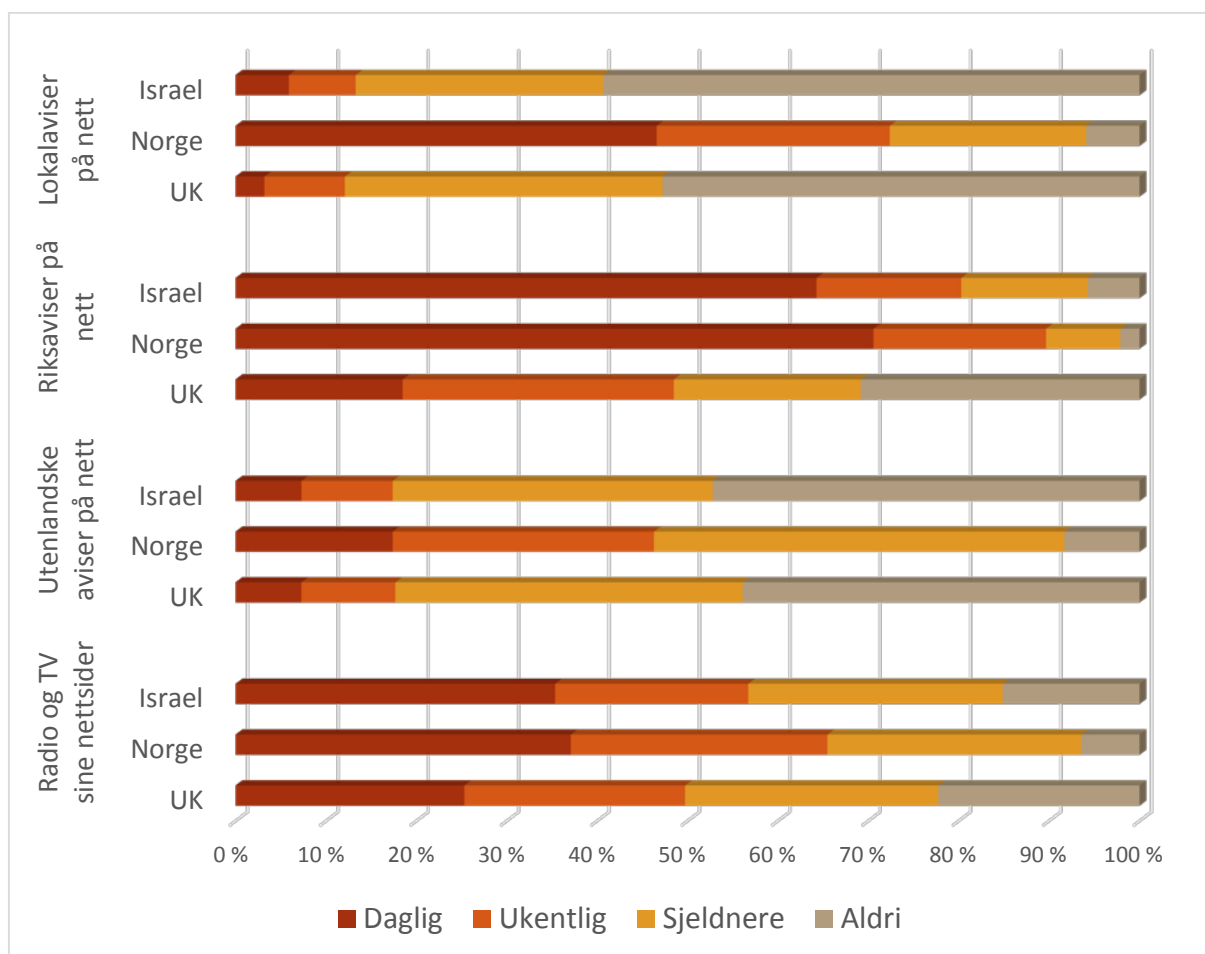
¹⁴ Siden utvalgene er ganske varierte i forhold til kjønn og andel mediestudenter i de tre landene valgt vi å gjennomføre regresjonsanalyse for å kontrollere for alder, mediestudenter, kjønn og hvilket land studentene er fra. Interessen for lokale og internasjonale nyheter var høyest i det norske utvalget, mens det ikke var noen signifikant forskjell mellom det norske og israelske utvalget i forhold til nasjonale nyheter.

norske studentene at de er opptatt av å følge nyheter om Israel/Palestina-konflikten. Det å leve i et samfunn med store interne konflikter gjør at oppmerksomheten i mindre grad rettes utover, noe som kan forklare at de norske studentene som lever i et relativt harmonisk land kikker ut gjennom nyhetsmediene, mens de israelske studentene mer opptatt av den kritiske situasjonen de lever i.

I Storbritannia og Norge er de kvinnelige studentene mer interessert i lokale nyheter, men denne sammenhengen var ikke signifikant i det israelske utvalget. Det var ikke signifikante kjønnsforskjeller når det gjaldt interesse for nasjonale nyheter. Videre var det bare i det israelske utvalget at det var en signifikant kjønnsforskjell i forhold til interesse for internasjonale nyheter. De mannlige studentene var mer interessert enn de kvinnelige. De eldre studentene fra Storbritannia er mer interessert i nasjonale nyheter enn de yngre, mens de yngre israelske studentene var mer interessert i lokalnyheter enn de eldre. Utover dette var det ikke en signifikant sammenheng mellom alder og interesse for nyheter på ulike nivåer i de tre utvalgene.

I tillegg til å se på interessen for nyheter på ulike nivåer har vi også sett på hvor ofte studentene fra de ulike landene besøker lokale, nasjonale og internasjonale aviser på nett, samt hvor ofte de besøker TV- og radiokanalers nettutgaver. Tabellen under viser at de norske studentene ikke bare skiller seg ut i forhold til høyere interesse for nyheter på ulike nivåer. De besøker også oftere de tradisjonelle nyhetsmediene på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå på nett.

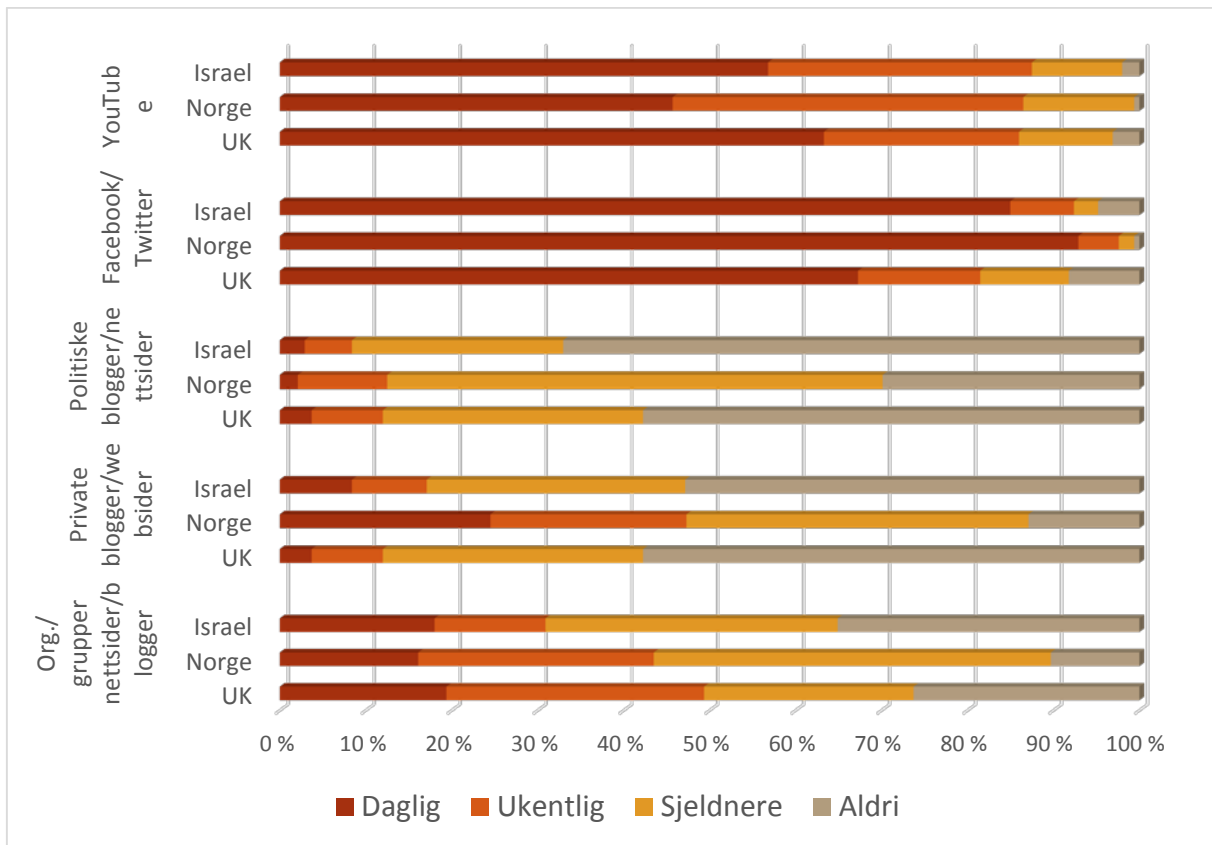
Figur 26 viser hvor ofte lokale, nasjonale og internasjonale aviser på nett samt radio og fjernsynskanalers nettutgaver brukes blant studentene fra Norge, Israel og Storbritannia.

Figur 26 Hvor ofte utvalget av studenter fra Israel, Norge og UK besøker ulike tradisjonelle mediers nettsider. Prosent.

Figur 26 viser at de norske studentene besøker lokalaviser, riksaviser og aviser fra andre land oftere enn studenter fra Israel og Storbritannia. Forskjellen er størst når det gjelder lokalaviser. 47 prosent av de norske studentene besøker daglig lokalaviser på nett, mens det samme bare var tilfelle for 6 og 4 prosent av utvalget fra henholdsvis Israel og Storbritannia. Forskjellene er mindre når vi ser på hvor ofte studentene fra de tre utvalgene besøker riksaviser. 71 prosent av de norske studentene og 64 prosent av de israelske studentene besøker riksdekkende aviser på nett daglig, mens bare 19 prosent av de britiske studentene gjorde det samme. De britiske og israelske studentene er oftere på utenlandske avisers nettsider enn de er på lokalavisers nettutgaver, men også her ligger de lavere enn de norske studentene. 7 prosent av de israelske og britiske studentene besøker utenlandske aviser på nett daglig, men det samme var tilfelle for 17 prosent i det norske utvalget. Sist ser vi på radio TV sine nettsider, som også besøkes oftere av de norske studentene. 37 prosent av de norske studentene besøker disse nettsidene daglig, 35 prosent av de Israelske studentene og 25 prosent av studentene fra Storbritannia gjør det samme.

Vi har også sett på hvor ofte de israelske, norske og britiske studentene besøker sosiale medier som privatpersoners blogger og politiske blogger/websider, Facebook/Twitter og YouTube. Figur 27 viser andelen i de ulike utvalgene som har besøkt disse nyhetskildene daglig, ukentlig, sjeldnere og aldri.

Figur 27 Hvor ofte utvalget av studenter fra Israel, Norge og UK besøker andre nyhetskilder på nett. Prosent.

Figur 27 viser at med unntak av YouTube, som de israelske studentene besøker oftest, så besøker de norske studentene de andre nyhetskildene på nettet oftere enn studentene fra Israel. Det britiske utvalget har en noe høyere andel av daglige brukere av organisasjoner/gruppers blogger eller websider samt besøk på politikersider, men totalt så kommer det norske utvalget ut med høyest bruk. De norske studentene besøker private blogger/websider, politiske partier eller enkeltpolitikeres blogger og Facebook/twitter oftere. Også når vi ser på «Andre sosiale medier» så er det de norske studentene som besøker dem oftest. Dette kan tyde på at verken de israelske eller de britiske studentene har «egne» sosiale medier eller andre alternative nyhetskilder de bruker oftere enn de norske studentene som kan kompensere for lavere bruk av de tradisjonelle nyhetsmediene på nett.

De israelske, britiske og norske studentenes tillit til nyhetsmedier

Tidligere i denne rapporten har vi diskutert den høye tilliten til de tradisjonelle nyhetsmediene i det norske utvalget. Særlig var tilliten høy til NRK. Tabell 20 viser hvordan tilliten til ulike nyhetsmedier varierer mellom utvalget av studenter fra Israel, Norge og Storbritannia.

Tabell 19. Tillit til nyhetsmedier blant studenter fra Israel, Norge og UK. Gjennomsnittsverdi (standardavvik). 0=ingen tillit og 4= full tillit.

	Israel	Norge	UK
Tradisjonelle nyhetsmedier			
Arutz1/BBC/NRK TV	2.43 (.891)	3.33 (.918)	2.31 (1.11)
Kol Israel+Gali Zahal/BBC/NRK radio	2.61 (.882)	3.10 (.855)	2.20 (1.10)
Artuz2+Artuz 10/Sky+ITV/TV2	2.49 (.882)	2.88 (.759)	1.84 (1.06)
Kommersielle radiokanaler	2.15 (.766)	2.00 (.869)	1.66 (1.02)
Riksaviser det betales for	2.29 (.877)	2.69 (.773)	1.67 (1.05)
Sosiale medier			
Private websider/bloggere	1.44 (.847)	1.18 (.798)	1.80 (1.03)
Twittre	1.33 (.864)	1.24 (.873)	1.49 (1.07)
Facebookvenner	1.86 (.794)	1.50 (.883)	1.42 (.988)
YouTube	1.70 (.883)	1.37 (.871)	1.58 (.965)

Tabell 19 viser at i utvalgene både fra Israel, Norge og Storbritannia så er tilliten til de nasjonale fjernsynskanalerne Artuz1, BBC og NRK høyest. Videre viser tabellen at de norske studentene har mye mer tillit til sine tradisjonelle nyhetsmedier enn de britiske og israelske studentene. De britiske studentene har lavest tillit til de tradisjonelle mediene. Med unntak av kommersielle radiokanaler, som de israelske studentene har høyest tillit til, så har de norske studentene altså høyest tillit til de tradisjonelle nyhetsmediene. Når det gjelder nyhetene i sosiale medier, så har studentene i det norske utvalget noe lavere tillit enn studentene fra Israel og Storbritannia. For de norske studentene er det, hvis vi utelater kommersielle radiokanaler, et klarere skille mellom tillit til tradisjonelle medier og sosiale medier enn det som er tilfellet for de israelske og spesielt de britiske studentene.

Tabellen under (tabell 20) viser sammenhengen (korrelasjon) mellom antall nyhetskilder studentene oppgir å vanligvis oppdatere seg på, og tilliten de har til tradisjonelle og sosiale medier.

Tabell 20 Tillit til nyhetsmedier og antall nyhetskilder blant studenter fra Israel, Norge og UK. Korrelasjon, Pearsons r.

	Israel	Norway	UK	Total
Tillit til tradisjonelle medier *antall nyhetskilder	.127*	-.029	.168**	.117**
Tillit til sosiale medier*antall nyhetskilder	.060	.007	.147**	.071*

*Nyhetskilder: Nyhetsprogrammer TV, TV og radio sine nettsider, aviser på nett, papiraviser, radionyheter, 24 timers nyhetskanaler på TV, Facebook, Twitter.

Tabell 20 viser at for studentene fra Storbritannia er både tillit til tradisjonelle og tillit til sosiale medier positivt korrelert med antall nyhetskilder de vanligvis bruker. For de britiske studentene er bruk av nyhetskilder med andre ord mer avhengig av tillit til mediene enn i utvalgene fra Israel og Norge. For de israelske studentene er tilliten til tradisjonelle medier

positivt korrelert med antall nyhetskilder, men det er ikke tilliten til sosiale medier. For de norske studentene er det ikke en signifikant korrelasjon mellom tillit, verken til tradisjonelle eller sosiale medier, og antall nyhetskilder som benyttes. Dette tyder på at for de britiske studentene, hvor tilliten er lavere til nyhetsmediene, er tillit også en større forklaring på nyhetsmediebruken enn blant de norske studentene spesielt.

Oppsummering

- De norske studentene viser at de lever i en mediekontekst der avisene har hatt og fortsatt har en sterk stilling sammenlignet med studentene fra Israel og Storbritannia.
- De norske studentene er mest homogene i sin nyhetsmediebruk og de oppgir i størst grad nettaviser som sin nyhetskilde. De israelske studentene oppgir i størst grad TV-nyheter på og utenfor nett, mens de britiske studentene i mindre grad bruker nyhetsmedier og har den mest fragmentert nyhetsmediebruk av de tre utvalgene.
- De norske studentene har også mer tillit til de tradisjonelle nyhetsmediene enn de israelske og spesielt de britiske studentene.
- De israelske og britiske studentene hadde høyere tillit enn de norske studentene til sosiale medier.
- Tilliten til de tradisjonelle nasjonale mediene kan forklare noe av forskjellene mellom studentene når det gjelder de tre landenes nyhetsmediebruk.
- Tillit til tradisjonelle nyhetsmedier og sosiale medier viste ingen signifikant sammenheng med hvor mange nyhetskilder studentene i Norge brukte. I Israel var det en positiv sammenheng mellom tillit til tradisjonelle nyhetsmedier og antall nyhetskilder, mens tillit både til tradisjonelle nyhetsmedier og sosiale medier viste en positiv korrelasjon med antall nyhetskilder i det britiske utvalget.

Avslutning

I denne studien har vi vist hvordan et utvalg norske elever og studenter bruker nyhetsmedier, hvordan de forholder seg til ulike tradisjonelle og nyere nyhetskilder samt hvordan de norske studentenes forhold til nyhetsmedier skiller seg fra et utvalg studenter fra Israel og Storbritannia. De norske elevene og studentene har vokst opp i nyhetsrike omgivelser. Det preger deres bruk og forhold til nyhetsmedier.

I Norge er variasjonen i mediebruk mindre i befolkningen enn i de aller fleste andre land. Den store majoriteten bruker flere tradisjonelle nyhetsmedier daglig (utenfor eller på nett) og de er også på Facebook (Vaage, 2015). Den norske befolkningen er en relativt homogen befolkning sammenlignet med de fleste land i Europa og USA som har høy tillit til samfunnets institusjoner og hverandre (Segaard & Wollebæk, 2011). Tilgangen til nyhetsmedier er stor og befolkningen har et høyt forbruk av nyhetsmedier. Allmennkringkastingen har høy oppslutning. Mens mange land har sett en nedgang i antall aviser og avislesing, har avisene i Norge stått sterkt og har fortsatt en sentral posisjon som nyhetsmedier (Høst, 2015). Norske avisers økende oppmerksomhet om barn og ungdommer i avisspaltene, og deres strategier for å nå de yngre leserne, kan også være noe av grunnen til at avisene fortsatt har en sterk posisjon som nyhetsmedier blant unge voksne i Norge (Elvestad & Fogt, 2010). Denne nyhetsrike mediesituasjonen må sees i lys av at en av velferdsstatens oppgaver har vært å gi sterke incentiver for at mediene skal være tilgjengelig for alle, ha innhold for alle og at alle skal kunne delta i medienes offentlighet (Syvertsen et al., 2014).

Det norske mediesystemet gjenspeiler seg i elevene og studentene i denne studiens forhold til nyhetsmedier. De har vokst opp i nyhetsmedierike omgivelser og de er selv storforbrukere av nyhetsmedier sammenlignet med unge voksne på sin egen alder i de fleste andre europeiske land (Sheppard, 2015) og i USA (PEW, 2012). Selv om de ikke lenger ser så mye på fjernsyn (sammen med foreldrene eller på hybelen) og leser papiraviser i mindre grad, viser bruken av nyhetskilder på nett at de bryr seg om å følge med på nyheter om det som skjer i samfunnet. Når de står opp om morgen sjekker de Facebook og/eller nettaviser gjennom mobiltelefonen sin eller på en datamaskin med nettilkobling, og i løpet av dagen sjekker en stor andel av dem disse nyhetskildene flere ganger. Over 90 prosent av elevene og studentene i dette utvalget oppgir at de er på Facebook daglig. 83 prosent av elevene og 59 prosent av studentene oppgir Facebook som en av de nyhetskildene de vanligvis bruker.

Men Facebook har ikke overtatt helt som nyhetsmedium for denne gruppen. Kun 6 individer i hele utvalget av elever og studenter oppgir kun Facebook når de blir bedt om å si hvor de vanligvis oppdaterer seg. Facebook fungerer i stor grad som en formidler av nyheter fra de tradisjonelle nyhetsmediene enten via venner som linker opp nyhetssaker eller ved at elevene og studentene er «venner» med eller «liker» ulike nyhetsmedier som sender ut nyheter via Facebook. Disse elevene og studentene er tilstede og bruker mye tid på Facebook og andre sosiale medier, men de tradisjonelle nyhetsmediene har fortsatt den mest sentrale rollen som nyhetsmedium for dem. 89 prosent av studentene oppgir nettaviser som en nyhetskilde der de vanligvis oppdaterer seg selv. 74 prosent av studentene og 47 prosent av elevene var innom en lokal- eller riksdekkende nettavis daglig, og i løpet av en uke har 93 prosent av studentene og 81 prosent av elevene vært inne på en lokal- eller riksdekkende nettavis. Sammenligner vi bruken av lokalaviser blant borteboende studenter med en studie av borteboende studier i 2004 (Elvestad, 2006), tyder det også på at andelen som leser

lokalaviser kan ha økt i denne gruppen.¹⁵ Denne økningen kan forklares med et økt tilbud av lokalaviser på nett, men også med at studentene kan lese avisen på smarttelefonen sin enten via lokalavisens nettsider eller ved at de «liker» lokalavisen på Facebook. Når 47 prosent av de borteboende studentene leser lokalaviser på nett- og/eller på papir daglig og 74 prosent har gjort det samme i løpet av en uke, er det ikke nødvendigvis noen grunn til bekymring for at unge voksne har mistet interesse for lokalavisa.

Stedstilknytning er fortsatt en relevant forklaring på nyhetsmediebruk. De som føler sterkest tilknytning til lokalsamfunnet leser oftest lokalaviser. I intervjuene med studentene kommer det frem hvordan lokalavisen både kan være en måte å holde kontakten med tidligere hjemsted på, eller å bli kjent med lokalsamfunnet på studiestedet. Studentenes bruk av lokalaviser varierer derimot avhengig av størrelsen på oppvekststed. De som er oppvokst på mindre steder leser oftere lokalaviser på nett enn de som er vokst opp på større steder. En nyere studie av utvekslingsstudenters bruk av nyhetsmedier, viser også hvordan de bruker nettaviser til å følge med på hva som skjer i Norge, studiestedet og hjemstedet sitt mens de er bosatt i et annet land (Aune, 2015). Lokalavisa tilfredsstiller, for majoriteten av elevene og studentene, fortsatt et behov for informasjon som de ikke finner i andre nyhetsmedier. Lokalavisene anses imidlertid som litt mindre nyttige enn de riksdekkende mediene. Både elevene og studentene er mer interessert i internasjonale og nasjonale nyheter enn i lokale nyheter.

En studie av utenriksdekningen til de to største tv-kanalene i et utvalg av ulike mediesystemer, viser at norske fjernsynskanaler (NRK og TV2) har en høy andel utenriksdekning sammenlignet med land fra andre mediesystemer. Det er en positiv sammenheng mellom andelen «harde» utenriksnyheter og befolkningens utenrikspolitiske kunnskaper (Toril Aalberg et al., 2013). Interessen for utenriksnyheter blant elevene og studentene er omtrent like høy som interessen for nasjonale nyheter. Når de blir bedt om å nevne en nyhet fra forrige uke nevner majoriteten av både elever og studenter en utenriksnyhet. I den perioden da spørreskjemaene ble samlet inn var det mye mediedekning av konflikten mellom Russland og Ukraina, men den generelt høye interessen for internasjonale nyheter tyder på at utenriksaker ville komme høyt på dagsorden for elevene og studentene på andre tidspunkter også. Interessen for utenriksnyheter blant de norske studentene er høyere enn blant studentene fra Israel og Storbritannia. De norske studentene oppsøker i større grad utenlandske nettaviser enn studentene i de to andre utvalgene. Dette kan henge sammen med at Norge er et lite land med et lavt konfliktnivå sammenlignet med Storbritannia og Israel.

Studier av hvilke nyhetsmedier som dominerer, viser at det er de tradisjonelle og store nyhetsgigantene som har befestet sin stilling også som nyhetsmedier på nett (Curran et al., 2013). Dette viser seg også i denne studien når vi ser på nyhetsmediebruken blant de norske, israelske og britiske studentene, men det er noen forskjeller mellom de tre landene. De norske studentene i denne studien har ikke bare mye høyere forbruk av tradisjonelle nyhetsmedier på nett. De har også mye høyere tillit til sine tradisjonelle nyhetsmedier enn utvalget av studenter fra Israel og Storbritannia. De norske studentene bruker sosiale medier oftere eller like ofte som studentene fra Israel og Storbritannia, men de skiller mer mellom

---

¹⁵ I 2004-undersøkelsen (Elvestad, 2006) hadde 63 prosent lest lokalavis fra hjemsted eller tidligere hjemsted i løpet av en uke, mens det i denne studien var 74 prosent som hadde lest lokalavis på nett eller papir i løpet av en uke.

tilliten de har til de sosiale mediene som nyhetskilder og de tradisjonelle nyhetsmediene og deres journalister. Særlig er tilliten til NRK TV høy, og som det kommer frem i intervjuene med studentene, så oppleves den informasjonen som kommer fra NRK som troverdig og som de «ordentlige og viktige nyhetene» (selv om de ikke selv ser så mye på NRK TV og besøker VG.no mye oftere enn NRK sine nettsider).

Som en av de norske studentene sier, så tenker han på nyheter som «Dagsrevyen og sann...». Nyheter blir av både elever og studenter også i mye større grad oppfattet som noe som skal informere, oppdatere og øke kunnskaper heller enn å underholde. Og selv om realityshow og nyheter om underholdning og kjendiser av mange av elevene og studentene i utvalget anses som viktige for å «få med seg det som skjer», så oppfattes denne formen for informasjon ikke like nyttig som de tradisjonelle nyhetene.

Denne studien viser også hvordan elevene og studentene skiller tydelig mellom nyhetskilder i forhold til hvilke kilder de har tillit til. Staksrud m.fl. (2014) sin studie viser en lavere tillit til norske medier og journalister generelt enn den vi finner i denne studien. Dette må sees i lys av spørsmålsformuleringene. Spør man generelt om tillit til nyhetsmedier eller nyhetskilder får man ikke et inntrykk av hvordan ulike nyhetskilder vurderes ulikt. Vår studie viser at tilliten til medier generelt er mye lavere enn den tilliten man har til enkeltmedier som NRK og TV2. NRK viser seg å være i en særstilling blant elevene og studentene i denne studien. 48 prosent i utvalget har full tillit til nyhetene på NRK fjernsyn¹⁶ og de har høyere tillit til NRK enn til politi, domstol, Stortinget, politiske partier og politikere. De er derimot mer skeptiske til informasjon som kommer fra andre enn journalister fra tradisjonelle nyhetsmedier, slik som private blogger eller venners postinger på Facebook.

En viktig rolle for nyhetsmediene er å skape forestillinger om felleskap og felles erfaringer som binder individer sammen. Medienes rolle har blitt beskrevet som samfunnets lim (Aalberg & Elvestad, 2012; Strömbäck, 2015). Det økte tilbudet av medier har ført til en mer spesialisert nyhetsmediebruk. Denne spesialiseringen av interesse, kombinert med utstrakt bruk av sosiale medier, har ført til en bekymring for at ikke alle får den informasjonen de trenger for å kunne delta i samfunnets beslutningsprosesser og/eller at det dannes såkalte ekkokamre (Sunstein, 2009) eller «idiocultures» (Fine, 1979) som innebærer at man lukker seg inne i bobler med likesinnede og i større grad kobler seg fra storsamfunnet. En komparativ studie i en rekke europeiske land samt USA har vist at i land med sterke allmennkringkastere, der nyhetsdekningen er størst i primetime og det er mer «hard news», er det høyere politiske kunnskaper blant innbyggerne (Aalberg & Curran, 2012). Den sterke stillingen til allmennkringkasterne i Norge blir brukt som en forklaring på hvorfor også de med lav politisk interesse har relativt høye politiske kunnskaper sammenlignet med de med lav politisk interesse i USA. Det kan derfor være en fare for at unge voksne i Norge som nå flytter sin mediebruk fra papiraviser og fjernsyn over på nettet, kan bli eksponert for færre politiske nyheter og dermed ende opp med lavere politiske kunnskaper.

Men hva skal til for å få nødvendig og viktig informasjon om det samfunnet man lever i? Og hvordan kan dette behovet for informasjon møtes av en ny mediehverdag for unge voksne i

---

¹⁶ I Staksrud mfl. (2014) er det ikke et direkte spørsmål om tillit til mediene som nyhetskilde, men har mange spørsmål om hvordan ytringsfriheten i mediene oppleves å være tilfredsstillt. Blant annet er det et spørsmål om «Tillit til at norske medier... informerer om viktige ting som skjer i samfunnet» (figur 58 i Staksrud m.fl. 2014), og her svarer 14 prosent i aldersgruppen 18-29 år at de har svært stor tillit og 51 prosent sier de har nokså stor tillit. I denne studien er de fem verdiene på tillitsskalaen navngitt for hver verdi, mens det bare var oppgitt fra full til ingen tillit på en skala med fem verdier i vår studie.

Norge? I følge Zaller (2003) er det ikke nødvendig for demokratiet å opprettholde elitens standard for nyhetsmedier. I følge han er det tilstrekkelig om nyhetsmediene fungerer som en tyverialarm som vekker innbyggernes oppmerksomhet i viktige saker. Den høye Facebook-bruken og intervjuene med studentene i denne studien viser at Facebook kan være et sted de oppsøker daglig for å sjekke ut hva som skjer med venner og bekjente, men det også kan dukke opp nyheter som en ikke selv søkte, som en «klikker» seg videre på og leser. På den måten kan Facebook ha en «trapping-effekt» (Schoenbach & Lauf, 2002), og fungere som tyverialarm hvis mange deler samme nyhet. Og som Bennett (2003) peker på, så er det mye som tyder på at det er mange falske alarmer og at det ikke alltid er de viktigste nyhetene som får alarmen til å ringe. Nyere svensk forskning viser at de nyhetene som deles i sosiale medier følger de samme nyhetskriteriene som i tradisjonelle medier, men at det deles flere positive og politiske nyheter enn på det som er på avisenes forsider (Wadbring & Ödmark, 2015). Hvis det er de positive og politiske nyhetene som deles i sosiale mediene, kan dette bidra både til økte kunnskaper, men også til mer deltakelse i debatter rundt politiske spørsmål. For de norske elevene og studentene i dette utvalget er det også sannsynlig at de får med seg viktige nyheter på nettavisene, så de vil ikke være avhengig av venner eller opinionsledere på Facebook.

Opinionsledere på ulike områder kjennetegnes av at de bruker medier oftere og mer spesialisert enn andre (Katz & Lazarsfeld, 1955/2006). Og i dette utvalget er det flere både elever og studenter som har potensial til å fungere som politiske opinionsledere. Interessen for politikk er relativt høy i utvalget. Kun mellom 10 og 12 prosent sier de ikke er interessert i lokal-, riks- eller internasjonal politikk. 24 prosent sier de er svært interessert i internasjonal politikk, 18 prosent er svært interessert i rikspolitik og 9 prosent er svært interessert i lokalpolitikk. Når vi så på andelen som var aktive i et politisk parti eller en organisasjon, så var den på 12 prosent. For å kunne si noe om hvorvidt de politisk interesserte og aktive elevene og studentene kunne ha en rolle som politiske opinionsledere så vi på nyhetsmediebruken og hvor aktive de er på nett. I likhet med andre studier (Enjolras et al., 2013) finner vi at de politisk interesserte og aktive bruker nyhetsmedier mer og er mer aktive på nettet. De bruker de tradisjonelle nyhetsmediene og politiske blogger/websider oftere, de har dermed et potensial for å være opinionsledere for nyheter og debatter i disse mediene.¹⁷ De politisk interesserte og aktive er mer aktive i forhold til å kommuniserer på nettet, og særlig gjelder dette de som er aktive i et politisk parti eller i en organisasjon. Denne gruppa publiserer i mye større grad på Facebook, de twitrer, skriver på egen blogg eller webside, poster innlegg på nyhetsmedienes hjemmesider og sender e-post i mye større grad enn de som ikke er politisk aktive.

Denne studien får også frem at nyhetsinteresse og politiske interesse varierer i forhold til hvordan elevene og studentene forholder seg til samfunn på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. I denne rapporten viser vi hvordan vi kan dele respondentenes nyhetsinteresserte inn ulike «typer», som igjen gir dem potensial til å bli opinionsledere på henholdsvis lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå (jfr. Mertons 1949 sine «local and cosmopolitan influentials»).

Selv om opinionsledere blant venner i sosiale medier kan spille en rolle for unge i Norges nyhetsmediebruk og når det gjelder deres politiske kunnskaper, er det den totale pakken av

---

¹⁷ De potensielle politiske opinionslederne i denne studien besøker ikke private blogger/websider, nyhetsgeneratorer, andre sosiale medier og Youtube mer eller mindre enn de mindre politisk interessert.

nyhetsmedierike omgivelsene de har vokst opp i som i høyest grad forklarer den sterke interessen for nyheter i dette utvalget. Som vi har pekt på spiller de mange avisene og den desentraliserte avisstrukturen, sammen med allmennkringkastere de har tillit til, en sentral rolle. Denne studien viser at elever og studenter som har eller har hatt tilgang til aviser hjemme, bruker nyhetsmedier oftere. I intervjuene kommer det fram at foreldrene kan spille en viktig rolle for nyhetsmediesosialiseringen og egne forventninger om å være opplyst på nyheter og politikk. Det er derimot ikke bare foreldre som påvirker nyhetsmediebruken. Det å ha venner som er opptatt av det som står i avisene trigger også egen bruk av nyhetsmedier. I et land med høyt nyhetskonsument vil det i større grad være stigmatiserende å ikke kjenne til det som skjer i nyhetsmediene. Selv om 22 prosent i dette utvalget ikke var enig i påstanden om at det er en samfunnsplikt å følge med på nyheter, så er det et veldig lite mindretall som ikke bryr seg om nyheter eller medier der nyheter formidles.¹⁸ I likhet med Frida (22) er det store flertallet klar over at de har en masse tilgjengelige nyhetsmedier, de stoler i stor grad på de tradisjonelle nyhetsmediene og deres journalister, og anser det å ikke følge med på nyheter som litt rart (kanskje stigmatiserende?).

«...jeg kan ikke tro at det er noen som, at det finns mennesker som absolutt ikke bryr seg om noen nyheter, det kan jeg ikke tro, men jeg tenker det er veldig ignorant da, og ikke skal følge med på noen nyheter i det hele tatt, eller, det finns sikkert, det fins jo alt! I hvert fall om en har alle muligheter og tilgang til å kunne følge med på nyhetene.» (Frida, student, 22 år)

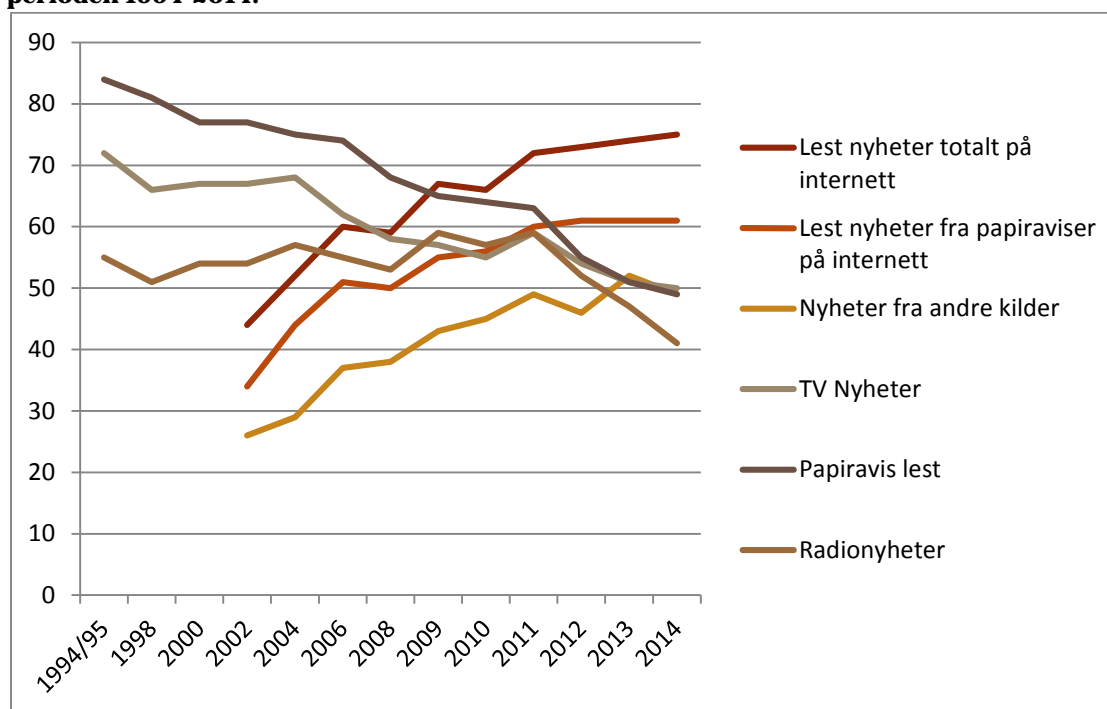
Men er det en fare for samfunnet at færre følger med på nyheter fra de tradisjonelle nasjonale og lokale nyhetsmediene? Nyere forskning har pekt på at de som unngår nyheter ikke nødvendigvis er mindre samfunnsaktive enn andre (Woodstock, 2014). Det kan for denne gruppa handle om mer bevisste valg enn at man bare synes nyheter er kjedelig og velger andre typer av medieinnhold (Helgerud, 2015). Masteroppgaven til Helgerud viser hvordan det å ikke følge med på nyheter blant annet kan være en beskyttelse for seg selv, enten fordi man ønsker å beskytte seg fra grusomheter i verden, eller at man ønsker å skjerme seg og fokusere mer spesifikt på konkrete arbeidsoppgaver og relevant informasjon for denne. Å droppe nyhetene kan med andre ord handle om mer enn at man ikke er politisk interessert, mangler utdanning eller økonomiske ressurser. Det er mulig å droppe nyheter i en periode uten at man for alltid blir en «news avoider» (Blekesaune et al., 2012). Flere av studentene pekte på hvordan studietiden er en slags «boble», og at de regner med å bruke flere nyhetsmedier etter studietiden. Og som vi har sett er det forskjeller mellom elever og studenter, som må tolkes som en konsekvens av at de er i ulike faser i livet. Selv om nettgenerasjonen, som har vokst opp med nettilgang, vil bruke nyhetsmedier annerledes (2009), viser denne studien at unge voksne ikke nødvendigvis blir mindre interessert i nyheter og at de ikke setter seg ukritisk ned og venter på at nyheter skal komme til dem. De oppsøker tradisjonelle nyhetsmedier på nett i like stor grad som eldre generasjoner og de har mye høyere tillit til journalister fra de tradisjonelle nyhetsmediene enn de har til private bloggere. De er oppdratt av en nasjon av «news junkies» og det vil prege deres nyhetsmediebruk fremover.

---

¹⁸ 2 prosent av utvalget er sjeldnere enn ukentlig på Facebook/twitter, og av dem er det bare 2 individer som ikke besøker riksavisen på nett ukentlig.

Appendix

Figur A. Andelen i befolkningen som har brukt ulike nyhetsmedier utenfor og på internett i perioden 1994-2014.

*Nettbruks tall først fra 2002. Kilde: Norsk mediebarometer, SSB (Vaage, 1997; 2015)

Tabell B: Kjønn, alder og om de bor hjemme hos foreldrene når de studerer. Prosentandel blant studentene og elevene.

	Elever	Studenter	Totalt i utvalget
Kjønn	Gutter: 36% (45) Jenter: 64% (80)	Menn: 42% (144) Kvinner: 58% (199)	Menn: 40 (189) Kvinner: 60 (279)
Alder	Gj. Snitt: 18.9 (sd=1.04)	Gj. Snitt: 22.3 (sd=2.30)	Gj. Snitt: 21.36 (sd=2.55)
Andel av studentene som bor hjemme hos foreldrene*	-----	18.2%	-----
Flyttet til en annen kommune for å studere*	-----	71.6%	-----

*elevene fikk ikke dette spørsmålet

Tabell C. Andelen elver og studenter som besøker følgende steder på internett daglig, ukentlig, sjeldnere eller aldri. Prosent.

	Elever					Studenter				
	Daglig	Ukentlig	Sjeldnere	Aldri	Total	Daglig	Ukentlig	Sjeldnere	Aldri	Total
Nyhetsgenerator (Google News, Yahoo osv)	35	21	18	26	100 (125)	33	13	24	30	100 (339)
Lokal-/regionavisers nettutgaver	36	35	19	10	100 (124)	47	26	22	6	101 (341)
Riksavisers nettutgaver	42	28	18	13	101 (123)	71	19	8	2	100 (340)
Internasjonale aviser (aviser fra andre land) på nett	14	26	41	20	101 (125)	17	29	45	8	99 (339)
TV- og radiokanalers nettutgaver	18	30	37	14	99 (125)	37	28	28	6	99 (342)
Grupper eller organisasjoners blogger eller websider	19	29	44	8	100 (124)	16	27	47	10	100 (340)
Private blogger eller websider	38*	22	27	13	100 (124)	25	23	40	13	100 (342)
Politiske partiers eller enkeltpolitikeres blogger eller websider	3	11	42	44	100 (123)	2	11	58	30	101 (338)
Facebook/Twitter	95	2	2	1	100 (125)	93	5	2	1	101 (342)
You Tube	58	33	10	-	101 (125)	46	41	13	1	101 (341)
Musikktjenester (Spotify etc.)	81	11	4	4	100 (125)	69	19	9	3	100 (343)
Magasiner, ukeblader	18	26	46	10	100 (125)	11	23	54	13	101 (341)

*22 prosent av elevene er flere ganger om dagen inne på private blogger eller websider, mot 15 prosent av studentene.

Tabell D. Holdninger til nyheter hvor 1= Ikke enig i det hele tatt og 5=veldig enig. Gjennomsnittsverdien for studenter og elever (standardavvik).

	Elever	Studenter	Total
Nyheter bør formidle nødvendig informasjon til befolkningen*	4.43 (.95)	4.62 (.74)	4.57 (.80)
Man følger med på nyhetene for å holde seg oppdatert på det som skjer i samfunnet	4.50 (.76)	4.59 (.69)	4.56 (.71)
Man følger med på nyhetene for å forstå hva som skjer i landet en bor	4.08 (.93)	4.21 (.77)	4.18 (.82)
Nyheter bør øke folks kunnskaper**	3.85 (1.08)	4.20 (.83)	4.10 (.91)
Nyheter er viktig for meg**	3.65 (1.08)	4.00 (.88)	3.91 (.95)
Man følger med på nyhetene for å lære nye ting**	3.56 (1.05)	3.82 (.91)	3.75 (.95)
Man følger med på nyhetene for å delta i det som skjer i samfunnet og i dagliglivet	3.66 (1.06)	3.68 (.94)	3.67 (.97)
Nyheter og nyhetsprogrammer bidrar til samfunnsdeltakelse i befolkningen	3.51 (.96)	3.50 (.81)	3.50 (.85)
Man følger med på nyhetene for å føle en tilhørighet til samfunnet	3.32 (1.05)	3.45 (.97)	3.42 (.99)
Det er en samfunnsplikt å følge med på nyheter**	2.84 (1.15)	3.46 (1.07)	3.30 (1.12)
Man følger med på nyhetene for å føle at en er en verdensborger	3.14 (1.09)	3.31 (1.09)	3.27 (1.09)
Nyheter opprører meg*	3.02 (1.04)	3.23 (.90)	3.18 (.94)
Man følger med på nyhetene for å bli kjent med politikere og andre offentlige personer	2.93 (1.24)	3.03 (.97)	3.00 (1.05)
Man følger med på nyhetene for å være i stand til å kommunisere med familie og/eller venner	2.93 (1.11)	3.04 (1.00)	2.99 (1.04)
Nyheter bør formidle politiske meninger	2.82 (1.16)	2.89 (1.08)	2.87 (1.10)
Nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten	2.90 (.99)	2.77 (.85)	2.81 (.89)
Nyheter bør underholde	2.72 (.97)	2.61 (.90)	2.64 (.92)
Nyheter og nyhetsprogrammer gir ikke publikum informasjon om hva som egentlig skjer	2.43 (.98)	2.41 (.90)	2.42 (.92)
Man følger med på nyhetene for å bli underholdt	2.37 (1.06)	2.37 (1.06)	2.37 (.98)
Nyheter og nyhetsprogrammer øker volden i samfunnet	2.10 (.94)	1.93 (.84)	1.98 (.87)

**signifikant forskjell mellom studenter og elevers svar på 0.01-nivå.

*signifikant på 0.05-nivå

Tabell E1. Andelen *ELEVER* som mener at følgende medier er veldig nyttig, ganske nyttig, ikke så veldig nyttig eller ikke nyttig i det hele tatt, for å få vite "hva som skjer" i samfunnet. Prosent.

	Veldig nyttig	Ganske nyttig	Ikke så veldig nyttig	Ikke nyttig i det hele tatt	Total
Radio:					
Nyhetsmeldinger	53	35	9	3	100 (124)
Debattprogrammer	15	32	43	11	101 (124)
TV:					
Nyhetsmeldinger	72	21	6	2	101 (124)
Debattprogrammer	21	43	25	11	100 (122)
Dokumentarer	39	41	18	2	100 (124)
Realityprogrammer	10	18	41	32	101 (124)
Talkshow	6	35	43	16	100 (125)
Filmer	15	36	40	9	100 (124)
Sportssendinger	16	34	26	25	101 (125)
Vitenskapsprogrammer	25	42	26	7	100 (123)
Aviser:					
Avisenes papirutgaver	29	48	16	7	100 (122)
Avisenes nettutgaver	64	28	6	2	100 (123)
Sosiale medier:					
Facebook	33	47	16	4	100 (125)
Twitter	16	38	35	11	100 (124)
WhatsApp	2	13	33	53	101 (110)
Instagram	12	23	37	28	100 (121)
Blogger	7	27	47	19	100 (121)
YouTube	16	33	32	19	100 (124)
Samtaler med venner, familie, kolleger osv.	58	33	8	-	99 (124)

Tabell E2. Andelen STUDENTER som mener at følgende medier er veldig nyttig, ganske nyttig, ikke så veldig nyttig eller ikke nyttig i det hele tatt, for å få vite "hva som skjer" i samfunnet. Prosent.

	Veldig nyttig	Ganske nyttig	Ikke så veldig nyttig	Ikke nyttig i det hele tatt	Total
Radio:					
Nyhetsmeldinger	49	40	10	1	100 (342)
Debattprogrammer	20	40	35	5	100 (340)
TV:					
Nyhetsmeldinger	74	24	2	-	100 (342)
Debattprogrammer	27	44	25	4	100 (339)
Dokumentarer	42	49	9	-	100 (342)
Realityprogrammer	2	6	38	54	100 (338)
Talkshow	2	21	60	17	100 (341)
Filmer	6	31	51	13	101 (341)
Sportssendinger	11	33	36	19	99 (339)
Vitenskapsprogrammer	22	53	23	3	101 (342)
Aviser:					
Avisenes papirutgaver	45	43	10	2	100 (336)
Avisenes nettgaver	69	29	2	1	101 (336)
Sosiale medier:					
Facebook	23	35	37	5	100 (341)
Twitter	12	32	36	20	100 (335)
WhatsApp	1	8	37	54	100 (323)
Instagram	5	12	44	40	101 (335)
Blogger	3	22	46	29	100 (337)
YouTube	7	25	47	21	100 (337)
Samtaler med venner, familie, kolleger osv.	50	44	5	1	100 (333)

Tabell F. Interesse for ulike typer av nyheter blant elevene og studentene.

	Elever				Studenter			
	Svært interessert/ Interessert	Delvis interessert	Lite/ikke interessert	Total	Svært interessert/ Interessert	Delvis interessert	Lite/ikke interessert	Total
Lokale nyheter	49	29	22	100 (124)	48	39	13	100 (342)
Nasjonale nyheter	64	31	6	101 (124)	82	14	4	100 (342)
Internasjonale nyheter	64	22	14	100 (123)	81	14	5	100 (342)
Underholdnings- og kjendisnyheter	40	29	31	100 (124)	26	28	46	100 (341)
Politiske nyheter	25	29	46	100 (123)	48	28	24	100 (340)
Nyheter om vitenskap og teknologi	34	26	40	100 (125)	46	28	27	101 (342)
Nyheter om helse og utdanning	36	36	28	100 (123)	48	37	15	100 (341)
Kunst- og kulturnyheter	16	18	66	100 (122)	26	25	49	100 (340)
Sportsnyheter	35	14	51	100 (125)	37	18	45	100 (342)
Økonomi og næringslivsnyheter	10	24	66	100 (124)	25	32	43	100 (342)

Tabell G. Størrelse på studentenes bosted før de begynte å studere. Prosent.

Storby, mer enn 100 000 innbyggere	13
Drabantby eller område utenfor en storby	6
By, 20-99 000 innbyggere	39
Tettbygd strøk, under 20 000 innbyggere	33
Spredtbygd strøk, mindr enn 1000 innbyggere	8
Total	99 (343)

Tabell H: Føler sterkest tilknytning til. Prosentandel blant studentene og elevene.

	Elever	Studenter	Total
Stedet eller kommunen du bor i eller bodde i	42 (51)	63 (202)	58 (253)
Fylket eller regionen du bor i/bodde i	9 (11)	18 (57)	16 (68)
Norge	35 (42)	14 (44)	20 (86)
Europa	5 (6)	2 (7)	3 (13)
Verden som helhet	9 (11)	3 (9)	5 (20)
Totalt	100 (121)	100 (319)	100 (440)

*De studentene som satte flere kryss er utelatt fra denne tabellen.

Tabell I: Interesse for politikk på ulike nivåer. Prosentandel blant studentene og elevene.

	Elever			Studenter			Total		
	LokPol	RiskPol	IntPol	LokPol	RiksPol	IntPol	LokPol	RiksPol	IntPol
Svært interessert	10 (13)	10 (12)	20 (25)	8 (28)	21 (72)	26 (87)	9 (41)	18 (84)	24 (112)
Interessert	16 (20)	27 (34)	18 (23)	29 (100)	36 (122)	32 (108)	26 (120)	34 (156)	28 (131)
Delvis interessert	27 (34)	26 (32)	22 (28)	29 (98)	25 (85)	22 (75)	28 (132)	25 (117)	22 (103)
Lite interessert	24 (30)	19 (24)	19 (24)	26 (89)	12 (41)	15 (51)	26 (119)	14 (65)	16 (75)
Ikke interessert	22 (28)	18 (23)	20 (25)	8 (26)	6 (21)	6 (19)	12 (54)	9 (44)	10 (44)
Total	100 (125)	100 (96)	101 (96)	100 (341)	100 (341)	100 (340)	100 (466)	100 (466)	100 (465)

Tabell J. Sammenhengen mellom interesse for politikk, aktiv i politiske partier eller organisasjoner og bruk av tradisjonelle og nye nyhetsmedier. Ustandardiserte beta-koeffisienter. Kontrollert for alder og kjønn.

	Interesse for lokalpolitikk	Interesse for rikspolitik	Interesse for internasjonal politikk	Aktiv i politisk parti eller organisasjon siste 12 mnd.
Ikke på nett				
TV	.20**	.14*	-.03	-.16
Radio	.13	.10	.02	-.30
Lokal-/regionaviser (papir)	.30**	.22**	.08	.43
Riksdekkende aviser (papir)	.17**	.27**	.18**	.75**
På nett				
Lokal-/regionaviser	.52**	.25**	.04	.057*
Riksavisers	.39**	.51**	.32**	.71**
Internasjonale (utenlandske) aviser	.31**	.44**	.50**	.97**
TV-radio kanalers nettgaver	.46**	.64**	.45**	1.08**
Nyhetsgenerator (Google News, Yahoo, HuffPo osv)	.01	-.08	.02	-.13
Grupper eller organisasjoners blogger eller websider	.15*	.12	.11	.78**
Politiske partiers eller enkeltpolitikeres blogger eller websider	.35**	.38**	.33**	1.22**
Private blogger/websider	.12	.04	.02	00
Facebook/Twitter	.10**	.04	-.04	.07
YouTube	.01	-.061	.04	-.04
Andre sosiale medier	-.05	.003	-.01	-.39

Tabell K. Sammenhengen mellom interesse for politikk, aktiv i politiske partier eller organisasjoner og aktivitet på nettet. Ustandardiserte beta-koeffisienter. Kontrollert for alder og kjønn.

	Interesse for lokalpolitikk	Interesse for rikspolitikk	Interesse for internasjonal politikk	Aktiv i politisk parti eller organisasjon siste 12 mnd.
Publiserer på Facebookstatusen	.02	-.06	-.07	.39*
Bruker meldingsfunksjonen på Facebook	0.17**	.10	.07	.44*
Twitterer	.19**	.14*	.13*	1.08**
Skriver på egen blogg eller webside	.04	-.001	.03	.28*
Poster innlegg på nyhetsmediers hjemmesider	.06	.03	.04	.29**
Publiserer på Instagram	.05	-.02	-.02	.13
Sender e-post	.16**	.27**	.22**	1.19**
Laster opp film eller bilde på YouTube	-.10*	-.09*	-.08*	.11
Spiller online-spill	-.09	-.16*	-.13*	-.09
Aktiv i andre sosiale medier	-.07	-.18*	-.09	-.23

Tabell L. Mors og fars høyeste utdanning. Prosentandel.

	Elever		Studenter		Totalt i utvalget	
	Fars utd.	Mors utd.	Fars utd.	Mors utd.	Fars utd.	Mors utd.
Mer enn 4 år med høyskole/universitet	30 (37)	23 (29)	24 (83)	21 (72)	26 (120)	22 (101)
1-4 år med høyskole eller universitet	21 (26)	40 (50)	33 (112)	46 (157)	30 (138)	44 (207)
Videregående skole	27 (34)	19 (24)	30 (102)	25 (87)	29 (136)	24 (111)
Ungdomsskole	4 (4)	5 (6)	7 (24)	5 (17)	6 (28)	5 (23)
Vet ikke	19 (24)	13 (16)	6 (19)	3 (9)	9 (43)	5 (25)
Total	100 (125)	100 (125)	100 (340)	100 (342)	100 (465)	100 (465)

Tabell M. Gjennomsnittlig tillit til ulike nyhetsmedier blant elever og studenter (standardavvik). 0=ingen tillit og 4=full tillit.

	Elever	Studenter	Total
NRK TV	3.31 (0.91)	3.33 (0.73)	3.33 (0.78)
TV 2	3.05 (0.87)	2.88 (0.76)	2.92 (0.79)
Utenlandske fjernsynskanaler	2.39 (0.99)	2.61 (0.76)	2.55 (0.83)
NRK Radio	3.03 (1.09)	3.10 (0.86)	3.08 (0.92)
Kommersielle radiokanaler	1.96 (0.92)	2.00 (0.87)	1.99 (0.88)
Lokal-/regionalaviser	2.50 (0.90)	2.59 (0.82)	2.57 (0.84)
Riksaviser	2.56 (0.93)	2.69 (0.77)	2.66 (0.82)
Gratisaviser	1.66 (0.92)	1.75 (0.83)	1.72 (0.86)
Politikeres Blogger/websider	1.48 (0.93)	1.38 (0.87)	1.40 (0.89)
Politiske partiers blogger/websider	1.61 (0.91)	1.49 (0.87)	1.52 (0.88)
Twittrere	1.29 (0.97)	1.24 (0.87)	1.25 (0.90)
Private websider/blogger	1.40 (0.97)	1.17 (0.80)	1.23 (0.85)
Venners publiseringer på Facebook	1.74 (0.99)	1.50 (0.88)	1.56 (0.92)
YouTube	1.77 (1.04)	1.37 (0.87)	1.48 (0.94)

Tabell N. Gjennomsnittlig tillit til følgende institusjoner, der 0=ingen tillit og 4=full tillit (standardavvik).

	Elever	Studenter	Total
Politiet	2.99 (1.036)	3.02 (0.898)	3.02 (0.936)
Lovsystemet	2.96 (0.987)	3.00 (0.884)	2.99 (0.884)
Stortinget	2.71 (1.069)	2.76 (0.824)	2.75 (0.896)
Politiske partier	2.20 (0.950)	2.14 (0.851)	2.16 (0.878)
Politikere	2.09 (0.951)	2.04 (0.852)	2.05 (0.879)

Tabell O. Utvalget av studenter fra Israel, Norge og Storbritannia.

	Israel	Norge	UK
Andel kvinnelige studenter	72%	58%	59%
Alder. Gjennomsnitt (sd)	23.2 (2.5)	22.3 (2.3)	20.7 (2.5)
Andel mediestudenter	57%	13%	28%
N=	357	345	242

Referanser

- 33, S. n. (2007-2008). *Eit sterkt lokaldemokrati, Stortingsmelding nr. 33*. Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet.
- Aalberg, T., Blekesaune, A., & Elvestad, E. (2013). Media Choice and Informed Democracy: Toward Increasing News Consumption Gaps in Europe? *The International Journal of Press/Politics*, 18(3).
- Aalberg, T., & Curran, J. (2012). *How media inform democracy : a comparative approach*. London: Routledge.
- Aalberg, T., & Elvestad, E. (2012). *Mediesosiologi* (Vol. 2. utgave). Oslo: Det Norske Samlaget.
- Aalberg, T., Papathanassopoulos, S., Soroka, S., Curran, J., Hayashi, K., Iyengar, S., . . . Tiffen, R. (2013). International TV News, Foreign Affairs Interest and Public Knowledge. *Journalism Studies*, 14(3), 387-406. doi: 10.1080/1461670X.2013.765636
- Anderson, B. (1983). *Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism*. London: Verso.
- Aune, I. (2015). *Glokal kulturell kapital: Nyhetsmediebruk i utviklingen av lokalt orienterte og kosmopolitiske identiteter*. (Masteroppgave i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi), Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU, Trondheim.
- Bennett, W. L. (2003). The Burglar Alarm That Just Keeps Ringing: A Response to Zaller. *Political Communication*, 20(2), 131-138. doi: 10.1080/10584600390211145
- Bjørnstad, N. (2014). Folk finner nyhetene på nett – Facebook er viktig nyhetskilde Retrieved 15.09.2015, from Vox publica <http://voxpública.no/2014/12/folk-finner-nyhetene-paa-nett-facebook-er-viktig-nyhetskilde/>
- Bjørnstad, N., & Tornes, K. A. (2014). *Medieåret 2013-2014. Medieutvikling i Norge: Fakta og trender*. Bergen: Medienorge.
- Blekesaune, A., Elvestad, E., & Aalberg, T. (2012). Tuning out the world of news and current affairs. An empirical study of Europe's disconnected citizens. *European Sociological Review*, 28(1), 110-126.
- Bobkowski, P. S. (2015). Sharing the News: Effects of informational Utility and Opinion Leadership on Online News sharing. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 92(2), 320-345. doi: 10.1177/1077699015573194
- Brandtzæg, P. B., & Heim, J. (2009). Why people use social networking sites. In A. A. Ozok & P. Zaphiris (Eds.), *Online Communities* (pp. 143-152). Berlin: Springer Verlag.
- Curran, J., Coen, S., Aalberg, T., Hayashi, K., Jones, P. K., Splendore, S., . . . Tiffen, R. (2013). Internet revolution revisited: a comparative study of online news. *Media, Culture & Society*, 35(7), 880-897. doi: 10.1177/0163443713499393
- Ekström, M., & Östman, J. (2013). Family talk, peer talk and young people's civic orientation. *European Journal of Communication*, 28(3), 294-308. doi: 10.1177/0267323113475410
- Elvestad, E. (2006). Lokal, kosmopolitt eller frakoblet? En analyse av stedstilknytning og bruk av lokalaviser. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 47(4), 545-573.
- Elvestad, E. (2009a). Introverted Locals or World Citizens? A quantitative study of interest in local and foreign news in traditional media and on the internet. *Nordicom Review*, 30(2), 105-124.
- Elvestad, E. (2009b). *Lokalmedier, lokaldemokrati og kjønnslikestilling i en ny tid: en kunnskapsstatus om lokale mediers rolle for lokaldemokrati i et kjønnsperspektiv*. Tønsberg: Høgskolen i Vesfold.
- Elvestad, E., & Fogt, A. (2010). *Hva skal vi med aviser når vi har facebook? Barn og unges forhold til aviser under omstilling*. Kristiansand: IJ-forlaget.
- Elvestad, E., & Shaker, L. (2015). *Media Choice Proliferation and Shifting Orientations Towards News in the United States and Norway, 1995-2012*. Paper presented at the ECREA Communication and Democracy Conference 2015 October 9-10, Copenhagen, Denmark.

- Enjolras, B., Karlsen, R., Steen-Johnsen, K., & Wollebæl, D. (2013). *Liker - liker ikke. Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Esser, F., Vreese, C. d., Strömbäck, J., Aelst, P. v., Aalberg, T., Stanyer, J., . . . Reinemann, C. (2012). Political Information Opportunities in Europe: A Longitudinal and Comparative Study of 13 Television Systems. *International Journal of Press/Politics*, 17(3), 247-274. doi: 0.1177/1940161212442956
- Fine, G. A. (1979). Small groups and culture creation: The ideoculture of little league baseball teams. *American Sociological Review*, 44(october), 733-745.
- Frønes, I., & Futsæter, K.-A. (2013). Diffusjon og bruk av Facebook i Norge. *Sosiologisk tidsskrift*, 21(4), 353-373.
- Habermas, J. (1971/1991). *Borgerlig offentlighet: dens framvekst og forfall. Henimot en teori om det borgerlige samfunn*. Oslo: Gyldendal.
- Hagen, I. (1994). The Ambivalences of TV News Viewing: Between Ideals and Everyday Practices. *European Journal of Communication*, 9(2), 193-220. doi: 10.1177/0267323194009002005
- Helgerud, A. (2015). *Lidelse, frakobling og strategisk unngåelse. Om ikke-nyhetslesere mellom 25-30 år i et nyhetssamfunn*. (Masteroppgave), Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen, Bergen.
- Hjarvard, S. (2001). *News in a Globalized Society*. Göteborg: Nordicom.
- Holt, K., Shehata, A., Strömbäck, J., & Ljungberg, E. (2013). Age and the effects of news media attention and social media use on political interest and participation: Do social media function as levellers? *European Journal of Communication*, 28(1), 19-34. doi: 10.1177/0267323 112465369
- Høst, S. (1999). Newspaper Growth in the Television Era - The Norwegian Experience. *Nordicom Review*, 20(1), 107-128.
- Høst, S. (2015). Avisåret 2014. Volda: Høgskulen i Volda.
- Katz, E., & Lazarsfeld, P. (1955/2006). *Personal Influence. The Part Played by People in the Flow of Mass Communications*. New Brunswick (U.S.A.): Transaction Publisher.
- Lazarsfeld, P. F., Berelson, B., & Gaudet, H. (1948). *The people's choice: how the voter makes up his mind in a presidential campaign*. New York: Columbia University Press.
- Lehdonvirta, V., & Räsänen, P. (2011). How do young people identify with online and offline peer groups? A comparison between UK, Spain and Japan. *Journal of Youth Studies*, 14(1), 91-108.
- Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New York: Harcourt Brace and Company.
- Merton, R. K. (1949). Patterns of Influence: A Study of Interpersonal Influence and of Communications Behavior in a Local Community. In P. Lazarsfeld & F. Stanton (Eds.), *Communication Research 1948-1949*. New York: Harper and Brothers.
- Merton, R. K. (1968). Patterns of Influence: Local and Cosmopolitan Influentials. In R. K. Merton (Ed.), *Social Theory and Social Structure*. New York: The Free Press.
- Nilsson, Å. (2005). Tidningsläsandets åldrar och generationer. In A. Bergström, I. Wadbring & L. Weibull (Eds.), *Nypressat: Ett kvartssekel med svenska tidningsläsare* (pp. 141-159). Göteborg: Göteborg Universitet.
- Norris, P. (2000). Global Governance and Cosmopolitan Citizens. In J. S. Nye (Ed.), *Governance in a Globalizing World* (pp. 155-177). Washington, DC: Brookings Institution Press.
- NOU. (2000:15). *Pressepolitikk ved et tusenårsskifte: Dagspresseutvalgets innstilling*. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Informasjonsforvaltning.
- Park, R. E. (1929). Urbanization as measured by newspaper circulation. *The American Journal of Sociology*, 35(1), 60-79.
- Peterson, R. A., & Kern, R. M. (1996). Changing Highbrow Taste: From Snob to Omnivore. *American Sociological Review*, 61(october), 900-907.
- PEW. (2012). Trends in News Consumption: 1991-2012. In Changing News Landscape, Even Television is Vulnerable. Washington: The Pew Research Center.
- Prior, M. (2005). News vs. Entertainment: How Increasing Media Choice Widens Gaps in Political Knowledge and Turnout. *American Journal of Political Science*, 49(3), 577-592.

- Prior, M. (2007). *Post-broadcast democracy: how media choice increases inequality in political involvement and polarizes elections*. New York: Cambridge University Press.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone*. New York: Simon & Schuster Paperbacks.
- Saglie, J., & Folkestad, B. (2013). Deltakelse i riks- og lokalpolitikk: to sider av samme sak? In J. Bergh & D. A. Christensen (Eds.), *Et robust lokaldemokrati - lokalvalget i skyggen av 22. juli 2011*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Schoenbach, K., & Lauf, E. (2002). The "Trap" Effect of Television and Its Competitors. *Communication Research*, 29(5), 564-583.
- Schudson, M. (2011). *The Good Citizen: A History of American Civic Life*: Free Press.
- Segaard, S. B., & Wollebæk, D. (2011). *Sosial kapital i Norge*. Oslo: Cappelen Damm akademiske.
- Sheppard, C. (2015). Online news consumption in Europe from Statista http://www.pagesuite.com/blog/blog_story.aspx?storyID=2051
- Staksrud, E., Steen-Johnsen, K., Enjolras, B., Gustafsson, M. H., Ihlebæk, K. A., Midtbøen, A. H., . . . Utheim, M. (2014). *Status for yringsfriheten i Norge. Resultater fra befolkningsundersøkelsen 2014*. (I. Fritt Ord, IMK, FAFO Ed.). Oslo, Fritt Ord, ISF, IMK, FAFO.
- Stamm, K. R. (1985). *Newspaper use and community ties: toward a dynamic theory*. Norwood, N. J.: Ablex.
- Strömbäck, J. (2015). Social sammanhållning och medianvändning. In A. Bergström, B. Johansson, H. Oscarsson & M. Oskarson (Eds.), *Fragment* (pp. 63-79). Göteborg: SOM-institutet.
- Strömbäck, J., Djerf-Pierre, M., & Shehata, A. (2013). The Dynamics of Political Interest and News Media Consumption: A Longitudinal Perspective. *International Journal of Public Opinion Research*, 25(4). doi: 10.1093/ijpor/eds018
- Sunstein, C. R. (2009). *Republic.com 2.0*. New Jersey: Princeton University Press.
- Syvertsen, T., Enli, G., Moe, H., & Mjøs, O. J. (2014). *The media welfare state: Nordic media in the digital age*: University of Michigan Press.
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: how the net generation is changing your world*. New York: McGraw-Hill.
- Trilling, D., & Schoenbach, K. (2013). Skipping current affairs: The non-users of online and offline news. *European Journal of Communication*, 28(1), 35-51.
- Tsfati, Y. (2010). Online News Exposure and Trust in the Mainstream Media: Exploring Possible Association. *American Behavioral Scientist*, 54(1), 22-42.
- Turkle, S. (2011). *Alone together: why we expect more from technology and less from each other*. New York: Basic Books.
- Vaage, O. F. (1997). *Norsk mediebarometer 1996*. Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Vaage, O. F. (2015). *Norsk mediebarometer 2014*. Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Wadbring, I., & Ödmark, S. (2015). *From Kittens to Racism: News Sharing and Shared News in Social Media*. Paper presented at the NordMedia Conference August 13-15, Copenhagen.
- Woodstock, L. (2014). The news-democracy narrative and the unexpected benefits of limited news consumption: The case of news resisters. *Journalism*, 15(7), 834-849. doi: 10.1177/1464884913504260
- Zaller, J. (2003). A New Standard of News Quality: Burglar Alarms for the Monitorial Citizen. *Political Communication*, 20(2), 109-130. doi: 10.1080/10584600390211136

Kjære student

Medieutviklingen har ført til at vi i mindre grad bruker de samme mediene og at vi i større grad bruker medier på tvers av og uavhengig av landegrenser. Gjennom dette internasjonale medieforskningsprosjektet vil undertegnede forskere fra Norge sammen med forskere fra Oranim Educational Academic College i Israel og Goldsmith University of London i Storbritannia undersøke nyhetsmediebruken blant unge voksne i Norge, Israel og Storbritannia. Studenter og elever i videregående skole i de ulike landene vil inngå i studien. Hensikten med studien vil være å få mer kunnskap om hvordan unge voksne bruker og tenker om nyhetsmedier og hvordan dette varierer mellom ulike land. Vi håper du vil delta i denne undersøkelsen ved å svare på vedlagte spørreskjema. Du trenger ikke være spesielt interessert i nyhetsmedier. Vi er interessert i svar både fra de som er interessert i nyheter og de ikke er det.

Svarene i spørreskjemaet vil bli behandlet konfidensielt og ingen enkeltpersoner vil være gjenkjennbare i publikasjoner av resultater. Det er frivillig å delta. Kun forskerne fra samarbeidsinstitusjonene og forskningsassistenten vil ha tilgang til dataene.

I tillegg til spørreundersøkelsen vil vi i dette prosjektet gjennomføre lengre intervjuer med et lite utvalg studenter. Hvis du kunne tenke deg å stille opp på det, kan du krysse av for dette på siste side i spørreskjemaet. Opplysninger samlet inn i denne delen av prosjektet vil selvsagt også bli behandlet konfidensielt og det vil være mulig å trekke seg underveis. Datamaterialet anonymiseres og lydfiler slettes etter prosjektslutt. Prosjektet skal etter planen avsluttes ved utgangen av 2015.

Blant de som deltar i spørreundersøkelsen vil det bli **trukket ut to som får et gavekort på 1000 kroner** på Studentbokhandelen. Hvis du vil være med i trekningen, kryss av for dette på spørreskjemaet.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Hvis du ikke får levert spørreskjemaet etter forelesningen, kan det sendes til: «Studenter og mediebruk» v/ Eiri Elvestad, Institutt for Historie, sosiologi og innovasjon, Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Postboks 235 3603 Kongsberg.

Kontakt undertegnede hvis du har spørsmål!

Vennlig hilsen

Eiri Elvestad
Prosjektleder
Førsteamanuensis i sosiologi
Høgskolen i Buskerud og Vestfold
Tlf: 97528696/e-post: Eiri.Elvestad@hbv.no

Idun Aune
Forskningsassistent/masterstudent MKI
Institutt for sosiologi og statsvitenskap
NTNU
e-post: idunaune@gmail.com

SPØRRESKJEMA OM NYHETSMEDIEBRUK

<p>LES DETTE FØR DU STARTER!</p>	<p>Skjemaet skal leses maskinelt. Vennligst følg disse reglene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bruk svart/blå kulepenn. Skriv tydelig, og ikke utenfor feltene. Kryss av slik: ☒.</i> • <i>Feilkryssinger strykes ved å fylle <u>hele</u> feltet med farge. Kryss så i rett felt.</i> • <i>Sett bare ett kryss på hvert spørsmål om ikke annet er oppgitt.</i>
---	---

1. Kjønn: ⇒ Kvinne ..... ₁   Mann ..... ₂   2. Fødselsår: ⇒ 19

3. Studium: ⇒

Naturvitenskapelige fag ..... ☐ ₄
Samfunnsvitenskapelige fag ..... ☐ ₁
Lærerutdanning ..... ☐ ₅
Humanistiske fag ..... ☐ ₂
Medisin/sykepleierutdanning ..... ☐ ₆
Teknologiske fag ..... ☐ ₃
Annet (hva?↓) ..... ☐ ₇

Annet: ↓

STORE BOKSTAVER, ett tegn pr. felt.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Hvilket år ved høgskole og/eller universitet er du inne i nå? ⇒

1. år ... ☐ ₁	3. år ... ☐ ₃	5. år ... ☐ ₅	
2. år ... ☐ ₂	4. år ... ☐ ₄	Annet ⇒	

<p>5. Din mors høyeste fullførte utdanning:</p> <p>Ungdomsskole ..... ☐₁</p> <p>Videregående skole ..... ☐₂</p> <p>1-4 år med høgskole/universitet ..... ☐₃</p> <p>Mer enn 4 år med høgskole/universitet ..... ☐₄</p> <p>Vet ikke ..... ☐₅</p>	<p>6. Din fars høyeste fullførte utdanning:</p> <p>Ungdomsskole ..... ☐₁</p> <p>Videregående skole ..... ☐₂</p> <p>1-4 år med høgskole/universitet ..... ☐₃</p> <p>Mer enn 4 år med høgskole/universitet ..... ☐₄</p> <p>Vet ikke ..... ☐₅</p>
--	--

7a. Hvilken av disse beskrivelsene passer best på stedet der du bodde før du startet på universitetet? ⇒

Storby, mer enn 100 000 innbyggere ..... ☐ ₁
Drabantby eller område utenfor en storby ..... ☐ ₂
By, 20 – 99 000 innbyggere ..... ☐ ₃
Tettbygd strøk, under 20 000 innbyggere ..... ☐ ₄
Spredtbygd strøk, mindre enn 1000 innbyggere ..... ☐ ₅

7b. Bor du sammen med én eller begge av dine foreldre? ⇒   Nei ..... ₁   Ja ..... ₂

7c. Har du flyttet til en annen kommune for å studere? ⇒   Nei ..... ₁   Ja ..... ₂

8. Hvilke av følgende geografiske nivåer vil du *først og fremst* si at du føler tilknytning til? ⇒
- Stedet eller byen der jeg bor 1
- Stedet jeg bodde på i oppveksten 2
- Fylket eller landsdelen jeg bor i 3
- Fylket eller landsdelen jeg bodde i da jeg vokste opp 4
- Norge 5
- Europa 6
- Verden som helhet 7

9. Hadde du tilgang til følgende *nyhetsmedier i ditt barndomshjem*, på en gjennomsnittsdag *de siste 3 årene* før du begynte å studere? ⇒
	Ja 1	Nei 2	Vet ikke 3
1. TV-nyheter	☐	☐	☐
2. Radionyheter	☐	☐	☐
3. Lokalavis dere abonnerte på	☐	☐	☐
4. Riksdekkende avis dere abonnerte på	☐	☐	☐
5. Løssalgsavis(er)	☐	☐	☐
6. Gratisavis	☐	☐	☐
7. Nyhetstjenester på internett	☐	☐	☐
8. CNN/BBC	☐	☐	☐
9. Andre utenlandske nyhetskilder	☐	☐	☐

10. Hvor ofte bruker du følgende medier?
Sett ett kryss for hver linje.
	Flere ganger daglig 1	Én gang om dagen 2	4 - 6 dager i uka 3	1 - 3 dager i uka 4	1 - 3 ganger pr. mnd. 5	Sjeldnere 6	Aldri 7
1. TV	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Radio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Lokal-/regionaviser på papir (betalte)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Riksaviser på papir (betalte)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Gratisaviser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Datamaskin med nettilkobling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Smartphone	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Nettbrett	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hvor ofte *besøker* (kikker på, leser) du vanligvis følgende steder på Internett?
	Flere ganger daglig 1	Én gang om dagen 2	4 - 6 dager i uka 3	1 - 3 dager i uka 4	1 - 3 ganger pr. mnd. 5	Sjeldnere 6	Aldri 7
1. Nyhetsgenerator (Google News, Yahoo, HuffPo osv.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Lokal-/regionavisers nettutgaver	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Riksavisers nettutgaver	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Internasjonale aviser (aviser fra andre land) på nett	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. TV- og radiokanalers nettutgaver	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Hvor interessert er du i følgende nyhetsstoff?

	Svært interessert 1	Interessert 2	Delvis interessert 3	Lite interessert 4	Ikke interessert 5
1. Lokale nyheter	☐	☐	☐	☐	☐
2. Nasjonale nyheter	☐	☐	☐	☐	☐
3. Internasjonale nyheter	☐	☐	☐	☐	☐
4. Økonomi- og næringslivsnyheter	☐	☐	☐	☐	☐
5. Underholdnings- og kjendisnyheter	☐	☐	☐	☐	☐
6. Politiske nyheter	☐	☐	☐	☐	☐
7. Nyheter om vitenskap og teknologi.....	☐	☐	☐	☐	☐
8. Nyheter om helse og utdanning.....	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kunst- og kulturnyheter.....	☐	☐	☐	☐	☐
10. Sportsnyheter	☐	☐	☐	☐	☐

15. Hvor nyttige vil du si at følgende medier eller kommunikasjonsformer er for å få vite «hva som skjer» i samfunnet?

	Veldig nyttig 1	Ganske nyttig 2	Ikke så veldig nyttig 3	Ikke nyttig i det hele tatt 4
Radio: 1. Nyhetssendinger.....	☐	☐	☐	☐
2. Debattprogrammer	☐	☐	☐	☐
TV: 1. Nyhetssendinger.....	☐	☐	☐	☐
2. Debattprogrammer	☐	☐	☐	☐
3. Dokumentarer.....	☐	☐	☐	☐
4. Reality-program.....	☐	☐	☐	☐
5. Talkshow	☐	☐	☐	☐
6. Filmer	☐	☐	☐	☐
7. Sportssendinger	☐	☐	☐	☐
8. Vitenskapsprogrammer	☐	☐	☐	☐
Aviser: 1. Avisenes papirutgaver	☐	☐	☐	☐
2. Avisenes nettgiver	☐	☐	☐	☐
Sosiale medier: 1. Facebook.....	☐	☐	☐	☐
2. Twitter.....	☐	☐	☐	☐
3. WhatsApp.....	☐	☐	☐	☐
4. Instagram	☐	☐	☐	☐
5. Blogger	☐	☐	☐	☐
6. You Tube.....	☐	☐	☐	☐
Annet: 1. Samtaler med venner, familie, kolleger osv. .	☐	☐	☐	☐
2. Annet (spesifiser↵).....	☐	☐	☐	☐

STORE BOKSTAVER, ett tegn pr. felt.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Husk: Bare ett kryss på hvert spørsmål.

16. Hvor interessert er du i lokal-, riks- og internasjonal politikk? ⇒

	Svært interessert 1	Interessert 2	Delvis interessert 3	Lite interessert 4	Ikke interessert 5
1. Lokalpolitikk	☐	☐	☐	☐	☐
2. Rikspolitikk	☐	☐	☐	☐	☐
3. Internasjonal politikk.....	☐	☐	☐	☐	☐

17. Det er ulike ting man kan gjøre for å prøve å forbedre forhold i samfunnet, eller for å forhindre at noe går galt i samfunnet. Har du gjort noen av de følgende aktivitetene i løpet av de siste 12 månedene? ⇒

	Ja 1	Nei 2
1. Arbeidet i et politisk parti eller en organisasjon.....	☐	☐
2. Deltatt i et politisk møte	☐	☐
3. Deltatt i en lovlig offentlig demonstrasjon	☐	☐
4. Boikottet enkelte produkter	☐	☐
5. Deltatt i sosiale kampanjer via sosiale medier	☐	☐
6. Signert et opprop på nettet	☐	☐
7. Kontaktet en kommune-, fylkes- eller stortingspolitiker..	☐	☐

18. På skalaen fra 0 til 4, hvor stor tillit har du til følgende personer/institusjoner her i landet? ⇒

	Ingen tillit 0	1	2	3	Full tillit 4
1. Stortinget.....	☐	☐	☐	☐	☐
2. Lovsystemet.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Politikere	☐	☐	☐	☐	☐
4. Politiske partier.....	☐	☐	☐	☐	☐
5. Politiet	☐	☐	☐	☐	☐

19. Nyheter kommer i ulike former. På skalaen fra 0 til 4, hvor stor tillit har du til nyhetene i følgende medier/mediekanaler? ⇒

	Ingen tillit 0	1	2	3	Full tillit 4
1. NRK TV	☐	☐	☐	☐	☐
2. TV2.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Utenlandske fjernsynskanaler	☐	☐	☐	☐	☐
4. NRK radio.....	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kommersielle radiokanaler.....	☐	☐	☐	☐	☐
6. Lokal-/regionalaviser	☐	☐	☐	☐	☐
7. Riksaviser.....	☐	☐	☐	☐	☐
8. Gratisaviser	☐	☐	☐	☐	☐
9. Politikeres blogger/websider	☐	☐	☐	☐	☐

Husk: Bare ett kryss på hvert spørsmål.

	Ingen tillit 0	1	2	3	Full tillit 4
10. Politiske partiers blogger/websider.....	☐	☐	☐	☐	☐
11. Twittrere	☐	☐	☐	☐	☐
12. Private websider/bloggere.....	☐	☐	☐	☐	☐
13. Venners publiseringer på Facebook.....	☐	☐	☐	☐	☐
14. YouTube.....	☐	☐	☐	☐	☐

	Veldig enig 1	Enig 2	Delvis enig 3	Veldig lite enig 4	Ikke enig i det hele tatt 5
20. Disse påstandene uttrykker ulike holdninger til nyheter. Hvor enig er du i hver av dem?					
1. Nyheter opprører meg	☐	☐	☐	☐	☐
2. Nyheter er viktig for meg.....	☐	☐	☐	☐	☐
3. Det er en samfunnsplikt å følge med på nyhetene	☐	☐	☐	☐	☐
4. Nyheter bør øke folks kunnskaper	☐	☐	☐	☐	☐
5. Nyheter bør underholde.....	☐	☐	☐	☐	☐
6. Nyheter bør formidle politiske meninger	☐	☐	☐	☐	☐
7. Nyheter bør formidle nødvendig informasjon til befolkningen	☐	☐	☐	☐	☐
8. Man følger med på nyhetene for å holde seg oppdatert på det som skjer i samfunnet ...	☐	☐	☐	☐	☐
9. Man følger med på nyhetene for å bli underholdt	☐	☐	☐	☐	☐
10. Man følger med på nyhetene for å lære nye ting	☐	☐	☐	☐	☐
11. Man følger med på nyhetene for å bli kjent med politikere og andre offentlige personer.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Man følger med på nyhetene for å være i stand til å konversere med familie og/ eller venner	☐	☐	☐	☐	☐
13. Man følger med på nyhetene for å føle en tilhørighet til samfunnet.....	☐	☐	☐	☐	☐
14. Man følger med på nyhetene for å delta i det som skjer i samfunnet og i dagliglivet..	☐	☐	☐	☐	☐
15. Man følger med på nyhetene for å forstå hva som skjer i landet en bor	☐	☐	☐	☐	☐
16. Man følger med på nyhetene for å føle at en er en verdensborger	☐	☐	☐	☐	☐
17. Nyheter og nyhetsprogrammer øker volden i samfunnet.....	☐	☐	☐	☐	☐
18. Nyheter og nyhetsprogrammer gir en objektiv beskrivelse av virkeligheten	☐	☐	☐	☐	☐
19. Nyheter og nyhetsprogrammer gir <i>ikke</i> publikum informasjon om hva som egentlig skjer	☐	☐	☐	☐	☐
20. Nyheter og nyhetsprogrammer bidrar til samfunnsdeltakelse i befolkningen.....	☐	☐	☐	☐	☐

24. Hvis det hadde vært en stor, alvorlig ulykke i Oslo:

Gjennom hvilket medium tror du
at du *først* ville fått
greie på det? ⇒

NB: Kun ett kryss!

Sosiale medier.....	☐	1	Radio	☐	4
Aviser på nett/papir	☐	2	Andre nyhetstjenester på nett ...	☐	5
TV.....	☐	3	Venner	☐	6
			Familie	☐	7

25. Premietrekning og intervju:

	Ja 1	Nei 2
1. Ønsker du å delta i trekningen av et gavekort på kr. 1000,- fra studentbokhandelen?	☐	☐
2. Er du villig til å delta i intervju om nyhetsmediebruk?	☐	☐

Hvis du vil delta i premietrekningen og/eller er villig til å delta i intervju, skriver du din e-postadresse i feltet nedenfor. NB: E-postadressen din vil bare bli brukt til trekningen og i forbindelse med intervjuene. Den vil ikke bli avlest maskinelt, og den vil ikke bli lagret sammen dine svar på spørsmålene i skjemaet. Vil du verken delta i trekningen eller bli intervjuet, lar du feltet stå tomt.

Epostadresse:

Vennligst skriv tydelig!

Takk for at du ville svare på spørsmålene!

Intervjuguide «studenter og nyhetsmedier»:

Opplevelser av nyheter – hva er nyheter for deg?

Hva er nyheter for deg?

Følger du med på nyheter? Hvorfor?

Hva slags informasjon er viktig for deg?

Hvordan bruker du nyheter

Hvor finner du vanligvis nyheter?

Kan du fortelle litt om hvordan du får kjennskap til nyheter?

- Søker du aktivt selv? Eller sjekker du det som kommer til deg?
- Sjekker du linker andre laster opp/sender deg?
- Følger du noen personer, organisasjoner, aksjoner el. i sosiale medier? Andre former for nyhetskilder du følger i sosiale medier?
- Er det andre måter du skaffer deg informasjon på?

Hva gjør du med nyheter?

- Kommenterer du dem?
- Sender dem videre (hvordan)?
- Har du egen blogg?
- Andre steder der du publiserer nyheter?

Hvordan bruker du Facebook? For nyheter?

- Hvordan opplever du Facebook som nyhetskilde?

Bruker du og i så fall hvordan bruker du Twitter? Andre nyhetskilder?

Snakker du med venner om nyheter?

Snakker du med familie om nyheter?

Hvordan vet du at du velger de nyhetsmediene som er viktige for deg?

Tillit til nyheter og nyhetskilder

Hvordan er din tillit til nyhetsmediene?

- Hvilke kriterier er viktige for deg når du vurderer nyheter?
- Hvordan opplever du at det du får presentert i mediene representerer virkeligheten?
- Opplever du at alle politiske meninger/syn slipper til i mediene?
- Noen saker du kjenner til som er blitt feil fremstilt i mediene? Kan du gi noen eksempler?
- Er du opptatt av hvem det er som eier mediene?

Hvordan er din tillit til ulike kilder i sosiale medier? I forhold til mer tradisjonelle medier?

Har dette endret seg over tid?

Nyheter og samfunnstilknytning/politisk deltakelse

Føler du mer eller mindre tilknytning til lokalsamfunn, Norge eller verden som helhet?

Hvordan har din tilknytning til ulike fellesskap betydning for mediebruken din?

- Holder du kontakt med gamle venner, familie
- Har du tilknytning til internasjonale fellesskap?

Hvordan tenker du om lokalsamfunn og lokale medier?

- Føler du tilknytning til et eller flere lokalsamfunn?
- Bruker du lokale medier?

Er de fellesskapene du deltar i på nett forskjellige fra de du deltar i utenfor nett (offline)? – Hvorfor?

Opplever du at det er viktig å følge med i nyhetene for å kunne stemme ved lokal- og stortingsvalg?

Har du engasjert deg i noen saker gjennom mediene i det siste?

- Deltatt i aksjoner, signert opprop osv. erfaringer?
- Hva tenker du om politisk engasjement i sosiale medier?

Er du opptatt av nyheter fra andre land? Og nyheter om Norge i utenlandske medier?

Hvordan opplever du at Norge blir presentert i utenlandske medier?

Bruker du norske nyhetsmedier når du er utenlands?

Familien din og nyhetsmediebruk

Hvilke nyhetsmedier brukte dere hjemme hos dere da du vokste opp?
Fulgte dere med på nyhetsmedier sammen?

Mor, far, søsken

Var mediebruk noe dere diskuterte hjemme?

Nyhetsmediebruk i fremtiden

Har du gjort deg opp noen tanker om nyhetsmediebruken din når du slutter å studere, begynner å jobbe, stifter familie osv.?

Er det noen medier du har begynt å bruke mer etter at du begynte å studere?

Noen nyhetsmedier du tenker at du kommer til å kutte ut?

Ville du klare deg uten nyhetsmedier? Noen du vil klare deg bedre uten enn andre?